

حرکت پیروی

اصلاح الگوی ارزش

یا فاطمه الزهراء علیها السلام

اگر شخصیت فاطمه زهرا (س) برای
ذهن‌های ساده و چشم‌های نزدیک‌بین
ما آشکار می‌شد ما هم تصدیق
می‌کردیم که فاطمه زهرا (س)
سرور همه زنان عالم است،
بانویی که در سنین کم و در عمر کوتاه
به مقامات معنوی و علمی و معرفتی
و به مرتبه‌ای می‌رسد
که برابر مرتبه انبیا و اولیاست.

"فاطمه (س) اگر مرد بود نمی‌بود. اگر مرد
بود به جای رسول الله بود. فاطمه زهرا (س)
تمامی حقیقت انسان است. او موجودی
است ملکوتی که در عالم به صورت انسان و
صورت یک زن ظاهر شده است.
فاطمه (س) زنی است که تمام خواسته‌های
انبیا در اوست، تمام حیثیت و شخصیت زن
در وجود زهرا (س) جلوه کرده است.

از بیانات «مقام معظم رهبری» در دیدار با اعضای شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام :
گرچه انصافاً همین اخلاص و احساس مظلومیت در طول تاریخ برای توسعه شیعه
کار زیادی کرده است... لکن گنجینه ما خیلی قوی تر و غنی تر از این حرف هاست...

سال سوم - شماره های ۲۵ و ۲۶
فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۸ - ربیع الثانی و جمادی الاولی ۱۴۳۰

فهرست مطالب

- سخن گنجینه / ۲
- دیدار اعضای شورای عالی مجمع با مراجع تقلید / ۳
- زائران اهل بیت (ع) در آتش و خون / ۴
- پا به پای ولایت / ۶
- دبیر کل / ۹
- اخبار مجمع / ۱۰
- ۲۴ ساعت دشوار... / ۱۴
- حقوق شیعیان / ۱۷
- مجمع بین الملل / ۱۸
- «افسانه نیست»
- ویژه نامه سالگرد شهادت یادگار پیامبر (س) / ۲۱ تا ۴۸
- مجلات مجمع / ۴۹
- یا للمسلمین : قسمت پنجم / ۵۰
- گزاره مجمع : یادبود شهدای تاسوکی / ۵۲
- دانشگاه مجمع / ۵۴
- شیعه شناسی و پاسخ به شبهات / ۵۵
- گزیده ای از اخبار اختصاصی خبرگزاری ابنا / ۵۶
- خلاصة المواضيع باللغة العربية / ۶۴
- مجله کے موضوعات کا خلاصہ / ۶۵

Краткое содержание журнала / 66

ABSTRACTOS / 67

Abstracts / 68

* گنجینه مجمع از اخبار، مطالب، نظرات و پیشنهادهای خوانندگان استقبال می کند.
* ترتیب مقالات و موضوعات مجله، تابع امور فنی و هنری است و گنجینه مجمع در اصلاح مطالب آزاد است.
* مسؤولیت مقالات و آراء، بر عهده نویسندگان آنهاست.

نشانی: قم، بلوار جمهوری اسلامی، مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام، طبقه اول، دفتر مجله و سایت
تلفن: ۰۲۵۱ - ۲۱۳۱۳۲۳ و ۰۹۱۲۱۵۱۲۶۳
نمابر: ۰۲۵۱ - ۲۱۳۱۲۵۸
نشانی الکترونیک:
akhbareshia@yahoo.com

مدیر مسؤول: صادق رمضانی گل افزانی
سر دبیر: سید علیرضا حسینی عارف
مدیر اجرایی: حسین اختری
مدیر داخلی: سعید مهدیان
دبیر تحریری: رضا لک زایی
مدیر هنری: مهدی نقوی
صفحه آرایی: محمود کریمی
عکس: علی اکبر دانش راد، محمد خلیلی
لیتوگرافی: ایران چاپ مجاب

گنجینه مجمع
ماهنامه خبری - اطلاع رسانی
مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام
به کوشش:
اداره روابط عمومی
مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام

مجمع جهانی اهل بیت (ع) به مناسبت ارتحال بانو ثقفی همسر گرامی امام خمینی (ره) بیانیه‌ای صادر کرد. متن این بیانیه به شرح ذیل است:

بسم الله الرحمن الرحيم
انا لله وانا اليه راجعون

همزمان با رستاخیز طبیعت و سی‌امین بهار آزادی ایران اسلامی، دست گلچین روزگار، بانوی بزرگ نهضت و انقلاب «حاجیه خانم خدیجه ثقفی» را از بین ما برد و عاشقان امام (ره) را در غم این شیرزن مؤمنه و مجاهده، سوگوار ساخت. این عزت و افتخار برای این بانوی پرهیزگار بس که از بیت رفیع علم و تقوا سر برآورد، در آشیانه‌ی جهاد و اجتهاد سکنی گزید و به مدد صبر و همراهی مثال‌زدنی‌اش با امام خمینی (ره)، در به بار نشاندن انقلاب شکوهمند اسلامی نقشی بی‌بدیل ایفاء کرد.

وی که مشکلات مبارزه، رنج تبعید، داغ شهادت فرزند برومندش "آیت‌الله شهید حاج آقا مصطفی خمینی"، مصیبت درگذشت همسر کبیر و نیز فقدان فرزند عزیز دیگرش "حجت‌الاسلام والمسلمین حاج احمد آقا خمینی" را چشیده بود، با اقتدا به الگوی زنان عالم حضرت فاطمه زهرا و تأسی به پیام‌آور کربلا حضرت زینب کبری - سلام الله علیهما - نفس و نفیس خویش را برای فداکاری بیشتر در راه اسلام و قرآن و مکتب اهل بیت (علیهم‌السلام) در طبق اخلاص نهاده و مایه‌ی آرامش امام در همه‌ی مراحل دشوار جهاد بزرگ و مستمر او بود.

مجمع جهانی اهل بیت (ع) ارتحال این بانوی بزرگوار را به محضر امام عصر - ارواحنا له الفداء -، مقام معظم رهبری و قاطبه مسلمانان جهان - بویژه بیت معزز امام راحل عظیم‌الشان - تسلیت گفته، از عموم مردم قدرشناس خصوصاً زنان متعهد و انقلابی کشورمان دعوت می‌کند که در مراسم تشییع پیکر مطهر ایشان حاضر شوند.

بی‌شک، تکریم این بانوی وفادار، تجلیل از امام امت و بزرگداشت یک عمر صبر و مجاهدت و فداکاری است. از خداوند منان برای ایشان و همسر و فرزندان برومندشان، علو درجات و برای بازماندگان صبر و اجر مسئلت داریم.

مجمع جهانی اهل بیت (ع)

۱ فروردین ۱۳۸۸

اقتدا به فاطمه زهرا (س)

بیانیه مجمع به مناسبت رحلت بانوی انقلاب

دیدار اعضای شورای عالی مجمع با مراجع عظام تقلید

تعدادی از اعضای شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت (ع) با چند تن از مراجع معظم تقلید در قم دیدار و گفت‌وگو کردند.

در این دیدارها که با حضور دبیر کل مجمع جهانی اهل بیت (ع) برگزار شد، برخی از اعضای خارجی شورای عالی مجمع توضیحاتی پیرامون وضعیت شیعیان در کشورهای متبوع خود ارائه کردند.

دبیر کل مجمع نیز در این دیدارها، گزیده‌ای از فعالیت‌های مجمع جهانی اهل بیت (ع) را تشریح کرد.

حضرات آیات نوری همدانی، صافی گلپایگانی و سبحانی نیز در این دیدارها توصیه‌هایی خطاب به شورای عالی ارائه فرمودند.

مراجع معظم تقلید در این دیدارها توصیه کردند که در تبیین معارف شیعی بیشتر به فضایل اهل بیت (ع) و بیان موضوعات ایجابی مکتب اهل بیت (ع) تمسک شود تا بیان موضوعات سلبی.

«آیت‌الله جعفر سبحانی» با اشاره به اینکه بسیاری از علما با حرکت در طریق وسطی و پرهیز از بی‌احترامی به مقدسات دیگر مذاهب اسلامی و تنها بر اساس مدارک و منابع به تبیین مسایل علمی پرداخته‌اند، تصریح کرد: در این خصوص از کتبی استفاده شود که خود نویسندگان آنها بر این طریق وسطی حرکت می‌کردند و سعی می‌کردند بدون از دست دادن اصالت شیعی خود و ذوب شدن در مذاهب دیگر، با آنها همراهی و همدلی داشته باشند.

وی با ذکر کتبی مثل «تبیین شیخ طوسی» و «مجمع البیان طبرسی» افزودند: این بزرگواران بیشتر تمرکز بر ایجابیات داشتند تا سلبیات و من توصیه می‌کنم با یک دقت نظر خاصی در این مسیر حرکت شود.

«آیت‌الله صافی گلپایگانی» نیز با اشاره به اینکه امروزه فضائل و مناقب اهل بیت (ع) تنها مورد قبول شیعیان یا مسلمانان نیست بلکه مورد قبول تمامی ادیان می‌باشد گفتند: لذا با اینکه دشمنان تشیع با تمام قوا و حمایت‌های مالی قوی و پشتیبانی‌های مؤثر و مختلف در حال فعالیت هستند، اما شاهد حرکت‌های چشمگیر در جهان تشیع هستیم.

ایشان اضافه کردند: در این میان شیعه - به خصوص روحانیت - باید فداکاری بیشتری در راه نشر معارف اهل بیت (ع) از خود نشان بدهند و از موقعیت‌های ممتاز کنونی حداکثر استفاده را بکنند.

گفتنی است شورای عالی یکی از ارکان مجمع جهانی اهل بیت (ع) است و نخبگان جهان تشیع از داخل و خارج کشور در آن عضویت دارند. از بین این افراد می‌توان به نام‌هایی چون حضرات آیات و حجج اسلام: مصباح یزدی، مجتهد شبستری، سیداحمد خاتمی، هادی تهران، محسن اراکی، تسخیری، محمدی عراقی، نواب، دری نجف‌آبادی و محمدحسن اختیاری (از ایران) و محمدمهدی آصفی (عراق)، سیدحسن نصرالله و شیخ حسن حماد (لبنان)، شیخ حسین معتوق (کویت)، سید مرتضی مرتضی (آفریقا) آصف محسنی (افغانستان) و سیدساجد علی نقوی (پاکستان) اشاره کرد.

زائران اهل بیت (ع) در آتش و خون دو حمله تروریستی با تلفات سنگین

زائران عتبات عالیات در روزهای پنجشنبه ۳ و جمعه ۴ اردیبهشت مورد هدف دو حمله تروریستی قرار گرفتند که در جریان آنها صدها نفر شهید و مجروح شدند.

۱. انفجار در مسیر کاروان زائران ایرانی؛

حمله اول در منطقه مقدادیه (جاده کربلا - دیاله) رخ داد و هدف آن، زائران ایرانی بود. یک تروریست انتحاری زمانی که کاروان زائران ایرانی برای خوردن غذا در مقابل یک رستوران توقف کرده بودند با حمله به رستوران، کمر بند انفجاری خود را میان زائران ایرانی منفجر کرد. در محل انفجار شش اتوبوس حامل زائران ایرانی برای استراحت و صرف غذا متوقف بودند. کاروان‌هایی که از سمت تهران عازم کربلای معلی بودند شامل کاروان‌هایی از شهرهای تهران، سمنان، تبریز، خمینی شهر، اصفهان و ورامین بودند. همچنین یک کاروان از استان آذربایجان شرقی که در حال بازگشت به میهن بوده در محل حادثه تروریستی حضور داشت.

طبق آخرین آمار، تعداد شهدای ایرانی این حادثه به ۶۵ نفر رسید. تعدادی از مجروحان در بیمارستان‌های عراق بستری و بقیه به ایران منتقل شدند. «اکبری» از مسؤولان سازمان حج و زیارت در گفتگو با خبر تلویزیون اعلام کرد که دلیل عدم امنیت این کاروان‌ها این بوده است که آنان از زائران تحت نظارت این سازمان نبوده و از زائران آزاد هستند.

۲. حمله تروریستی به حرم امام موسی کاظم (ع)؛

در دو حمله انتحاری و انفجار شدید در روز جمعه نزدیک حرم مطهر امام موسی کاظم (ع)، ۶۰ تن شهید و ۱۳۰ نفر دیگر مجروح شدند. ۱۵ تن از شهدا ایرانی هستند. این دو انفجار یکی در صحن حرم امام موسی کاظم علیه‌السلام (منطقه باب الدروازه) و دیگری در نزدیکی حرم به وقوع پیوست. بیشتر قربانیان، افرادی بودند که برای ادای نماز ظهر و عصر عازم حرم مطهر بودند.

پس از این واقعه، «نوری المالکی» کمیته‌ای برای تحقیق درباره علت و ابهامات وقوع آن تشکیل داد و دستور بازداشت فرماندهان نیروهای نظامی کاظمین که مسئول برقراری امنیت بودند را تا پایان تحقیقات صادر کرد.

در همین حال «ژنرال دیوید پترائوس» به یکی از کمیته‌های مجلس نمایندگان آمریکا گفت: «چهار درصد از عاملان حملات انفجاری در عراق از تونس آمده‌اند. با کاهش شمار عاملان حملات انفجاری عراقی، شبه‌نظامیان تونسی در طول چند ماه گذشته به عراق بازگشته‌اند».

در پی این دو حادثه دردناک، حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب اسلامی و مراجع معظم تقلید پیام‌ها و بیانیه‌های تسلیتی صادر فرمودند. متن این پیام‌ها بدین شرح است:

بسم الله الرحمن الرحيم

حادثه مصیبت‌بار تروریستی در عراق و شهادت مظلومانه زائران حسینی و راهیان حرم دوست، دل‌هایی را غمرده و عزادار کرد که به عشق خاندان پیامبر می‌تپد و سعادت و فلاح را در پیروی از محمد و آل محمد - صلی الله علیه و علیه - می‌داند. روسپاهانی که دست به خون این مظلومان آغشته و مرتکب این جنایت بزرگ شده‌اند بدانند که رضایت شیاطین انس و جن را بر خشنودی اولیاء الهی ترجیح داده و خود را در آتش قهر و خشم خدای عزیز و قهار افکنده اند، «و ان جهنم لَمُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ».

دستهای پلید و مغزهای شریری که این تروریسم کور و بی‌مه‌ار را در عراق بنیان نهاده‌اند نیز بدانند که آتش به دامن خود آنان خواهد گرفت و مانند برخی دیگر از کشورهای اسلامی، نیت شوم آنان بیش از همه، گلوی خودشان را خواهد فشرد.

متهم اصلی در این جنایت و نظایر آن، نیروهای امنیتی و نظامی آمریکایند که به بهانه مقابله با تروریسم، کشوری اسلامی را ستمگرانه اشغال کرده و ده‌ها هزار انسان را در آن به خاک و خون کشیده و روز بروز ناامنی را در آن افزایش داده‌اند.

رشد علف‌های هرزه و زهرآگین تروریسم در عراق، بی‌گمان در سیاهه جنایات آمریکا نوشته می‌شود و دستگاه‌های اطلاعاتی آمریکایی و اسرائیلی نخستین متهمان آنند.

انتظار ما از دولت عراق آن است که با این جنایات به مقابله‌ای جدی برخیزد و امنیت زائران عتبات عالیات را به طور کامل تأمین کند.

کشتگان این حادثه، شهیدان زیارت بارگاه حسینی‌اند و پاداش آنان نزد خدای عزیز و رحیم است ان‌شاءالله، ولی دل‌های بازماندگان و دوستداران، مالا مال از غم است.

اینجانب به همه داغداران این حادثه بویژه خانواده‌ها و بازماندگان عرض تسلیت می‌کنم و شفای مجروحان را از خداوند منان مسألت می‌نمایم.

سیدعلی خامنه‌ای - ۴ اردیبهشت ۱۳۸۸

بسم الله الرحمن الرحيم

سلام الله عليك يا مولانا يا صاحب الزمان؛ آجرک الله تعالى فيما يصيب شيعتك المخلصون في سبيل ولايتهم الخالصة لكم اهل البيت، و رحمة الله و برکاته.

حادثه فجیع و مصیبت دردناک ترور وحشیانه جمعی از زائران عزیز عتبات عالیات را به پیشگاه اقدس حضرت مولانا بقیة الله المهدی - ارواح العالمین له الفداء - تسلیت عرض می‌نمایم.

جنایت هولناک ضد بشری و ضد امنیت عالم اسلام که از سوی وهابیون جانی، همواره در تکرار و اصرار است چهره نورانی اسلام را زیر سؤال برده و یک میلیارد و نیم مسلمان را در جهان به خشونت و قساوت و قتل مردم بی‌گناه از زن و مرد و کودکان معصوم، متهم ساخته است.

دنیا می‌داند که اسلام و مسلمانان و تعالیم قرآن مجید و اهل بیت - علیهم السلام - بشدت، اعمال وحشیانه این مزدوران را محکوم می‌نماید.

از خداوند متعال برای عزیزانی که در این حادثه مؤلمه به درجه رفیعۀ شهادت، نایل شده‌اند علو درجات و برای بازماندگان عزیزشان، اجر جزیل و صبر جمیل، مسألت می‌نمایم.

لطف الله صافی - ۸۸/۲/۴ - ۲۷ ربیع الثانی ۱۴۳۰

مطابق اعلام رسمی بنیاد شهید، مجموع شهدای ایرانی این دو حادثه بالغ بر ۷۰ نفر گردید. ضمن اینکه ۶۳ نفر نیز مصدوم و قطع عضو شده‌اند.

بسم الله الرحمن الرحيم

حوادث خونبار عراق و شهادت جمع کثیری از زوار ایرانی و غیر ایرانی قلب همه ما و انسان‌های با وجدان جهان را جریحه‌دار کرد، ما به شدت این اعمال وحشیانه را که نامی جز جنون خونخواری نمی‌توان بر آن نهاد محکوم می‌کنیم و معتقدیم کسی که ذره‌ای ایمان، وجدان، شرف و انسانیت در وجودش باشد، مردم بی‌گناه و بی‌دفاع را ناجوانمردانه به خاک و خون نمی‌کشد.

حقیقت این است که وهابیون تکفیری مشکل بزرگی برای "جهان بشریت" و برای "جهان اسلام" شده‌اند؛ از یک سو جهان را ناامن کرده و هر روز در کشوری عده بی‌گناهی را به خاک و خون می‌کشند، نه حاضر به بحث منطقی هستند نه حضور در میدان نبرد؛ افراد ترسویی هستند که جز ترور کور چیزی نمی‌فهمند و بیشترین قربانیان آنها مسلمانانند؛ و از سوی دیگر مانع پیشروی آئین اسلام با آن فرهنگ غنی و متعالی شده‌اند و کار را به جایی رسانده‌اند که هرگاه کسی بگوید من مسلمانم او را یک تروریست حساب می‌کنند؛ به یقین در طول تاریخ اسلام چنین ضربه‌ای بر پیکر اسلام وارد نشده است.

برای مبارزه با این پدیده شوم باید همه جهانیان دست به دست هم دهند، نه تنها تبهکاران را به دام بیندازند و تسلیم عدالت کنند، بلکه باید فکری برای خاستگاه اصلی این پدیده شوم کرد که همان مدارس به اصطلاح دینی آنهاست که در آنجا چنین تعلیم می‌دهند: هر کس وهابی نیست جان و مالش مباح است!!

متأسفانه دست‌هایی در کار است که این مدارس را در همه جا توسعه می‌دهد که اخیراً به کشور ما هم رسیده است. باید بر این مدارس جداً نظارت شود و تعلیمات صحیح اسلام جایگزین آن تعلیمات غلط و غیر اسلامی و غیر انسانی شود و تا این ریشه اصلاح نشود جهان باید منتظر چنین عواقب دردناکی باشد.

ما به همه بازماندگان قربانیان این حوادث خونبار تسلیت عرض می‌کنیم و آرامش روح شهدا و درمان سریع مجروحین را از خداوند متعال خواهیم.

ناصر مکارم شیرازی

□ به قلم: علی آقاجانی قناد
(پژوهشگر و دانش‌آموخته حوزه علمیه قم)

تحلیلی بر پیام و سخنرانی نوروزی رهبر معظم انقلاب اسلامی

فرهنگ مردم و وظایف مسؤولان

سال ۱۳۸۸ از سوی مقام معظم رهبری حضرت آیت الله خامنه‌ای (مدظله) سال اصلاح الگوی مصرف نام گرفت. امری که همه نخبگان و آگاهان بر اهمیت و ضرورت آن برای جامعه کنونی اصرار و تأکید دارند. مقام معظم رهبری در پیام نوروزی خود با اشاره به این جمله از دعای تحویل سال که «حول حالنا الی احسن الحال»، اصلاح الگوی مصرف را یکی از مصادیق و نمونه‌های احسن الحال به شمار آوردند و فرمودند: «ما در زمینه مصرف و در زمینه هزینه کردن منابع مالی کشور، دچار نوعی بی‌توجهی هستیم که بایستی آن را تبدیل کنیم به یک توجه و اهتمام خاص. ما دچار اسراف هستیم، ما دچار ولنگاری و ولخرجی مصرف هستیم... ما بایستی مصرف کردن را مدبرانه و عاقلانه مدیریت کنیم. مصرف نه فقط از نظر اسلام، بلکه از نظر همه عقلای عالم چیزی است که باید تحت کنترل عقل قرار بگیرد»^۱. ایشان مسؤولان کشور، شخصیت‌های اجتماعی و آحاد مردم را به توجه به این اصل فراخواندند و مصرف بی‌رویه را به ضرر کشور دانستند. رهبر معظم انقلاب اسلامی سپس در سخنان مبسوطی که در اولین روز سال جدید در حرم مطهر رضوی (ع) ایراد کردند ابعاد و مسایل مربوط به اصلاح الگوی مصرف را برشمرده و تحلیل نمودند. ما نیز در این مجال بر آنیم که سخنان ایشان را بررسی و بازکاوی نماییم.

۱. ارتباط عدالت و اصلاح الگوی مصرف: مقام معظم رهبری درباره نسبت «آرمان عدالت» و «اصلاح الگوی مصرف» فرمودند: «یک اقدام اساسی عدالت، حرکت درست اصلاح الگوی مصرف، جلوگیری از ولخرجی‌ها و تضييع اموال جامعه است»^۲.

نیک می‌دانیم که عدالت را «قرار دادن هر چیز به جای خود» معنا کرده‌اند. حال اگر اکثر یا عده‌ای از افراد جامعه و مسؤولان آن، به مصرف بی‌رویه و نادرست روی بیاورند و معیار مصرفشان، عقل نباشد بلکه هوس باشد، جایگاه امور جابه جا خواهد شد. در این صورت، افراد، هم به خود ظلم می‌کنند و هم به دیگران. اجرای عدالت، هم در سطح خرد و هم سطح کلان با مسأله اصلاح الگوی مصرف پیوند دارد: در سطح خرد چنانچه مردم نان، آب، برق، گاز، بنزین و دیگر انرژی‌ها را درست مصرف نکنند در واقع به پایمال شدن حقوق خود یاری رسانده‌اند! همانطور که اگر در سطح کلان، سیاست‌های مربوط به تولید و توزیع، بی‌توجه به الگوی مصرف و پرهیز از اسراف تدوین شود منجر به اتلاف منابع و هدر دادن آنها خواهد شد. نتیجه این امر، بهره‌مندتر شدن بهره‌مندان و ضایع

شدن حقوق کسانی است که باید با سهمیم شدن عادلانه در منابع ملی، در راه توانمند شدن قرار بگیرند.

بنابراین عدم اصلاح الگوی مصرف رابطه عمیقی با بی‌عدالتی بین قشرهای جامعه - بخصوص در سطح عدالت توزیعی - خواهد داشت. ضمن آن که مصرف بی‌رویه، بی‌عدالتی در حق آیندگان نیز خواهد بود.

۲. برنامه‌ریزی برای اصلاح الگوی مصرف: رهبر معظم انقلاب تأکید فرمودند که صرفه‌جویی باید در خطوط اساسی برنامه‌ریزی‌ها در سطوح مختلف اعمال شود. این وظیفه در درجه اول بر عهده مسؤولان و سپس بر عهده مردم است که در برنامه‌ریزی‌های خود بدان توجه نمایند. حقیقت آن است که اسراف و زیاده‌روی، محصول روندهای متمادی است و یک‌شبه فرهنگ نشده است. بنابراین زدودن آن از سطوح مختلف جامعه نیازمند برنامه‌ریزی، آینده‌نگری، عزم راسخ و همت بالا است. از آنجا که مردم در این زمینه‌ها چشم به حکومت‌گران و دولتمردان دارند، وظیفه آنان دوچندان

می‌شود؛ مدیران جامعه باید هم در زمینه اخلاق شخصی و زندگی خصوصی خویش به این رفتار ستوده متخلّق شوند و هم در زمینه سیاست گذاری و برنامه‌ریزی بدان اهتمام داشته باشند.

۳. صرفه‌جویی، مصرف نکردن نیست: مقام معظم رهبری در سخنان خود بدروستی به این نکته اشاره نمودند که صرفه‌جویی به معنای مصرف نکردن نیست. صرفه‌جویی به معنای درست مصرف کردن، بجا مصرف کردن، ضایع نکردن مال و مصرف را کارآمد و ثمربخش کردن است. صرفه‌جویی و الگوی مصرف صحیح، به اندازه و بهنگام، در حداکثر استفاده و بهره‌برداری از حداقل امکانات و ظرفیت‌هاست. صرفه‌جویی در واقع، مصرف بدون ضایعه و مطابق با نیازهای ما است. به عنوان یک مثال ساده در هنگام خوراک، گاه ما در خوردن یک نوع غذا زیاده‌روی داریم؛ حال آن که انرژی لازم بدن را دریافت نکرده‌ایم و گمان می‌بریم با بیشتر خوردن، سالم‌تر و قوی‌تر می‌شویم. حال آن که می‌توانیم با صرفه‌جویی از انرژی‌های بیشتر و غذاهای متنوع‌تری بهره ببریم و ضریب سلامتی خود را افزایش دهیم.

۴. جامعه و وضعیت موجود مصرف: نکته دیگر در سخنان مقام معظم رهبری توجه ایشان به فرهنگ عمومی مصرف در جامعه است. ایشان فرمودند: «جامعه ما باید این مطلب را به عنوان یک شعار همیشگی در مقابل داشته باشد. چون وضع جامعه ما از لحاظ مصرف وضع خوبی نیست، ما باید اعتراف کنیم که عادت‌ها و سنت‌های ما، روش‌های غلطی است که از این و آن یاد گرفته‌ایم. این فرهنگ ما را به زیاده‌روی در مصرف - به نحو اسراف - سوق داده است». همانطور که رهبری فرمودند جامعه ما بشدت دچار بدمصرفی است و فرهنگ صحیح مصرف در میان مردم مهجور است. تا جایی که حتی کسانی که به مصرف صحیح علاقمندند مورد اتهام یا تمسخر قرار می‌گیرند! و گاه مصرف صحیح، بی‌فرهنگی نیز تلقی می‌شود!

به این آمار توجه کنید: ۳۳ درصد نان در کشور، ضایعات است. ۲۲ درصد هدر رفتن آب در مصرف خانگی وجود دارد. در انرژی برق بی‌محابا از آن استفاده می‌کنیم. در مصرف گاز بی‌توجهی کامل داریم و در حالی که می‌توانیم در زمستان با پوشیدن لباس‌های گرم‌تر، انرژی کمتری مصرف کنیم چنین نمی‌کنیم. به شدت تجملات زاید و غیر ضرور را بر خود تحمیل می‌کنیم. به عنوان نمونه می‌توان عروسی‌ها و عزاداری‌ها را مثال زد: در عروسی‌ها هزینه‌های سرسام‌آوری وجود دارد. هزینه‌های مربوط به آرایش، لباس، محل پذیرایی، غذاها و دسرهای بسیار بالا است. گاه از کت و شلوارهای میلیونی داماد و مخارج آرایش عروس سخن گفته می‌شود. در عزاهای نیز به تازگی این آفت ورود پیدا کرده است. در بخش

انرژی، مصرف سرانه در سال ۱۳۷۶ نسبت به سال ۱۳۵۵ دو برابر شده و به حدود ۱۰/۳ بشکه در سال رسیده است. نکته قابل تأمل این است که افزایش مصرف انرژی عمدتاً در بخش‌های غیرمولد بوده و تولید سرانه ناخالص داخلی نه تنها افزایش نیافته بلکه از ۳۳۳/۸۷ هزار ریال در سال ۱۳۵۵ به ۲۴۷/۳۲ هزار ریال در ۱۳۷۶ کاهش یافته است. بخش خانگی-تجاری حدود ۳۷/۹ درصد از مصرف نهایی انرژی را به خود اختصاص داده است. در بخش انرژی آب، اوضاع اسفناک‌تری پیش‌رو است. در حالی که ایران از مناطق خشکسال جهان است اما هر سال مصرف سرانه آب از قبل افزایش قابل تأمل دارد. این در حالی است که هر سال بر کمبود منابع آبی افزوده می‌شود. گفته می‌شود که ایران مجموعاً بیش از دو برابر مصرف متوسط جهان انرژی مصرف می‌کند. متأسفانه در موارد دیگر نیز آمار و ارقام این چنین است.

۵. رابطه اصلاح الگوی مصرف و تولید و پیشرفت: جامعه‌ای که خواهان اعتلا و پیشرفت است و به دنبال توسعه است باید بر تلاش خود بیافزاید و از مصرف خود بکاهد تا بتواند ثروت ملی را تجمیع کند و آن را بیندوزد. راه پیشرفت راه تولید و پرهیز از مصرف بی‌رویه است. این در حالی است که در کشور ما مصرف دو برابر تولید است. همچنان که عقل سالم در بدن سالم است، جامعه سالم نیز در گرو اقتصاد سالم است. اقتصاد سالم نیز مبتنی بر تولید مضاعف و بهره‌گیری از تمامی ظرفیت‌ها است. حال آن که مصرف‌های نابجا موجب هدر رفتن تمام تلاش‌ها و اقتصاد بیمار می‌شود. بسیاری از مصرف غیر ضرور در تجملات می‌تواند در مسیر تولید و سرمایه‌گذاری به کار افتد و موجب افزایش بهره‌وری و رونق اشتغال و کار مولد گردد.

حضرت آیت الله خامنه‌ای در بخشی از بیانات خویش به دیدگاه اسلام پیرامون اصلاح الگوی مصرف نیز اشاره داشتند. آیات و روایات سرشار از تصریحات و اشارات به چگونه زیستن و بهره‌وری از زندگانی دنیوی است. آیاتی چون «كُلُوا مِنْ ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَآتُوا حَقَّهُ يَوْمَ حَصَادِهِ وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ»^۲، «كلوا واشربوا ولا تسرفوا»^۳، «إِنَّ الْمُبَذِّرِينَ كَانُوا إِخْوَانَ الشَّيَاطِينِ»^۴، آیاتی که بر اعتدال و میانه‌روی در همه مسائل حتی در انفاق تأکید دارد.

همچنین روایات زیادی وجود دارد که سیره پیامبر (ص) و امامان (ع) را در دوری از اسراف و تجمل نشان می‌دهند.

۶. دولتمردان و اصلاح الگوی مصرف: «مسئولان موظفند. اسراف فقط در زمینه فردی نیست؛ در سطح ملی هم اسراف میشود. همین برق و انرژی که گفتیم اسراف می‌شود، بخش مهمی از این اسراف در اختیار مردم نیست؛ در اختیار مسئولین کشور است. این شبکه‌های ارتباطی، شبکه‌های انتقال برق،

سیم‌های برق، اینها وقتی فرسوده بشود، برق هدر می‌رود. برق را تولید کنیم، بعد با این شبکه فرسوده آن را هدر بدهیم، که بخش مهمی هدر می‌رود. یا شبکه‌های انتقال آب اگر فرسوده باشد، آب هدر می‌رود. اینها اسراف‌های ملی است؛ در سطح ملی است».^۶

در این کلام، روی سخن با مسئولان طراز اول کشور است. وظیفه اصلی نیز برعهده آنان است. چرا که تمامی امکانات و ابزارهای لازم را برای جلوگیری از این فرصت‌سوزی‌ها و هدر رفتن منابع و امکانات در اختیار دارند. حضور آنان در مسندهای مسئولیت نیز برای آن است که بتوانند از چنین تهدیداتی جلوگیری کنند. آنان موظفند منابع مالی و پولی کشور را چنان هدایت و ساماندهی کنند که بیشترین بهره‌وری را برای ملت داشته باشد؛ ملتی که تمام توان خود را برای حفظ اسلام و انقلاب و کشور گذاشته است.

نکته دیگری که رهبری بدان پرداختند مسأله اسراف در سطوح سازمانی و ادارات است: «اسراف در سطح سازمان هم اتفاق می‌افتد. رؤسای سازمان‌های گوناگون مصرف شخصی نمی‌کنند، اما مصرف بی‌رویه در مورد سازمان خودشان اتفاق می‌افتد؛ تجملات اداره، اتاق کار، ترئیناتش، سفرهای بیهوده، مبلمان‌های گوناگون؛ باید با مراقبت و نظارت از این کارها جلوگیری کرد. هم در سطح دولت، هم در سطح احاد مردم، هم در سطح سازمان‌ها بایستی نگاه عیب‌جویانه به اسراف وجود داشته باشد».^۷

این سخن رهبری، روش عملی مسئولان را مورد توجه قرار می‌دهد. نگاه مردم به عمل مسئولان است. اصولاً بسیاری از خوبی‌ها و بسیاری از زشتی‌ها از امرای جامعه به جامعه تزریق می‌شود.

وظیفه دیگری که که رهبر فرزانه انقلاب متوجه مسئولان می‌نماید، وظیفه قانون گذاری است.

بسیاری از مسایل مرتبط با الگوی مصرف می‌تواند با قانون‌گذاری‌های بجا و مناسب در دراز مدت تصحیح شود. مثلاً در زمینه فرهنگ عمومی باید قانون مناسبی برای موظف کردن صدا و سیما و دیگر رسانه‌ها به ترویج و تبلیغ الگوی مصرف صحیح نگاشته شود. از سوی دیگر صدا و سیما خود در بسیاری موارد مروج تجمل‌گرایی و مصرف بی‌رویه است، که باید رویکرد خود را در جهت مبارزه با مصرف‌گرایی تغییر دهد. در غیر این صورت ارائه میزگردهای ضد مصرف‌گرایی و آنگاه فیلم‌ها و برنامه‌های مملو از تجمل نمی‌تواند مخاطب را اقناع سازد. بعد دیگری از قانون گذاری باید در جهت تصحیح مسیر یارانه باشد و یا به تعبیر فنی، هدفمند کردن یارانه‌ها که مقام معظم رهبری نیز آن را تأیید نمودند، البته باید در این راستا همه جنبه‌ها و ابعاد آن بررسی گردد.

پی‌نوشت‌ها:

۱. پیام نوروزی مقام معظم رهبری - ۱۳۸۸.
۲. سخنرانی مقام معظم رهبری در حرم مطهر رضوی ۸۸/۱/۱.
۳. سوره مبارکه انعام - آیه ۱۴۱.
۴. سوره مبارکه اعراف - آیه ۳۱.
۵. سوره مبارکه اسراء - آیه ۲۷.
۶. سخنرانی مقام معظم رهبری در حرم مطهر رضوی ۸۸/۱/۱.
۷. همان.

از اوباما انتظاری نداریم

«معن بشور» رئیس کمیته روابط مردمی لبنان با دبیر کل مجمع جهانی اهل بیت (ع) دیدار و گفتگو کرد. رئیس کمیته روابط مردمی لبنان در این دیدار گفت: «ما عرب‌ها، پیروزی بر دشمن را خوب یاد گرفتیم ولی بر نفس خودمان غلبه نکردیم، در حالی که جمهوری اسلامی ایران با دشمنان، خوب مقابله کرد و در غلبه بر نفس هم موفق بود». بشور، در ادامه با اشاره به هدف دشمن که سعی بر نابودی اعراب از طریق کشورهای همجوار داشت گفت: «این توطئه با وقوع انقلاب اسلامی شکست خورد». وی با تأکید بر حمایت از غزه گفت: «ما تلاش می‌کنیم با ارسال کشتی به غزه از کشورهای ترکیه، بحرین، الجزایر و سودان از آنها حمایت کنیم. امیدواریم این مجموعه کشتی‌ها بتوانند مأموریت خود را انجام دهند و ضمناً باعث همبستگی بیشتر شوند». در ادامه این دیدار «حجت الاسلام والمسلمین اختری» دبیر کل مجمع جهانی اهل بیت (ع) با ناتوان خواندن هیأت حاکمه جدید آمریکا از انجام حرکت مهمی در این زمینه گفت: «ما نباید در تعامل با آمریکا توقع خاصی داشته باشیم. آمریکا در وضعیت سختی است و خروجش از این گرداب بسیار مشکل است». اختری افزود: «آمریکا در لبنان و فلسطین و حتی در عراق و افغانستان هم شکست خورد؛ اکنون مسائل اقتصادی، آمریکا را به رسیدگی به داخل کشانده و این به مصلحت منطقه است. ضمن اینکه در این شرایط، فرانسه و بریتانیا سعی در بهره‌برداری و ازدیاد نفوذ خود در منطقه دارند». در پایان این دیدار، معین بشور، آمادگی خود را برای تعامل با مجمع جهانی اهل بیت (ع) اعلام کرد.

با متفکران ادیان هم‌اندیشی می‌کنیم

«عبدالهادی محفوظ» اندیشمند و متخصص در امور استراتژیک خاورمیانه، صاحب‌امتیاز و مدیرمسئول نشریه «الشمس» از کشور لبنان، با دبیر کل مجمع جهانی اهل بیت (ع) دیدار کرد. محفوظ، در این دیدار، گفت: «لازم است ضمن محکوم نمودن اسرائیل غاصب تأکید کنیم که ما به ادیان و مقدسات، احترام می‌گذاریم و تصریح کنیم که شخصیت‌های اول ادیان الهی مورد احترام ما می‌باشند». محفوظ افزود: «ایران مسئله قومیت را پشت سر گذاشته است و لازم است از تجربه ایران در این زمینه بهره گرفته شود». حجت الاسلام والمسلمین اختری دبیر کل مجمع جهانی اهل بیت (ع) نیز در این دیدار با اشاره به لزوم هم‌اندیشی با متفکران برجسته ادیان آسمانی گفت: «کمک به فلسطینی‌ها را در زمینه‌های مختلف و با مشارکت متفکران اسلامی، مسیحی و یهودی بررسی می‌کنیم».

بازدید شیعیان سنگاپور از مجمع

حدود ۶۰ نفر از شیعیان سنگاپور از مجمع جهانی اهل بیت (ع) در قم بازدید کردند.

«آقای محمد روسلی» رئیس انجمن جعفری سنگاپور در این دیدار با بیان این که ما همه از محبین اهل بیت (ع) هستیم گفت: همه ما بعد از انقلاب ایران به رهبری امام خمینی و تحت تاثیر آن به تشیع پیوسته ایم و قبل از آن اکثرمان وهابی بودیم.

وی افزود: ما عضو انجمن جوانان مسلمان بودیم که با دعوت سفارت ایران در مالزی به ایران سفر کردیم و با چند تن از طلاب کشور اندونزی که در قم بودند آشنا شدیم و از آن زمان به بعد شیعه در سنگاپور زیاد شد و الان نزدیک ۳۰ هزار شیعه در سنگاپور داریم.

وی افزود: ما برنامه های هفتگی برای کودکان، نوجوانان و بانوان و دعای کامل داریم و در ضمن در ولادت و شهادت ائمه اطهار (ع) و همچنین در ماه محرم و رمضان برنامه برای شیعیان داریم.

وی ادامه داد: با کمک مجمع، این دومین باری است که به ایران آمده ایم و انشاءالله از قم به مشهد و از آنجا به عتبات عالیات عراق عازم خواهیم شد.

«حجت الاسلام والمسلمین سالک» معاون امور فرهنگی مجمع نیز در این دیدار با خوش آمد گویی به میهمانان گفت: به برکت امام (ره) بعد از انقلاب ارتباطات ایران با کشورهای مسلمان از جمله سنگاپور خوب است.

ایشان در ادامه با اشاره به شرایط حساس کنونی افزود: شیطان بزرگ، آمریکا و اسرائیل در جهان شکست خورده و رسوا شده اند و امروزه اسلام خواهی رو به رشد است.

ایشان با اشاره به پیام مقام معظم رهبری برای کنگره حج گفت: این پیام خط مشی طرفداران مکتب اهل بیت (ع) در جهان است.

سالک تلاش برای تنظیم زندگی بر اساس قرآن و عترت، اطلاع رسانی جهت بیداری جهانیان و اظهار تنفر از مسببان جنایت در فلسطین، عراق و افغانستان را از وظایف شیعیان برشمرد و گفت: امیدواریم با ظهور امام زمان (عج) دولت اسلامی به رهبری ایشان تشکیل گردد که در این صورت ظلم هم ناپود می شود.

معاون فرهنگی مجمع با تأکید بر وحدت مسلمین گفت: ما دو نوع وحدت داریم، یکی بین پیروان اهل بیت و دیگری وحدت با تمام مسلمانان و اهل سنت. و این دو وحدت در صراط مستقیم توحید و ولایت شکل می گیرند.

وی موانع وحدت را خودخواهی و هوای نفس و جریانات انحرافی استکبار مثل وهابی ها، القاعده و شیطان پرست ها دانست و گفت: امید آینده دنیای اسلام شما جوانان هستد که با ایستادگی در آسیای جنوب شرقی و شناخت اسلام ناب، آنرا گسترش دهید.

در پایان مراسم هدایایی از سوی مجمع به بازدید کنندگان اهدا گردید.

بازدید شیعیان دانمارک از مجمع

بانوان شیعه فعال در «مرکز عقیده زینب (س) دانمارک» از معاونت امور فرهنگی مجمع جهانی اهل بیت (ع) بازدید کردند.

در نشست که در حاشیه این بازدید صورت گرفت «حجت الاسلام سلطانی»، قائم مقام معاون فرهنگی مجمع برای بازدید کنندگان سخن گفت.

وی مسئولیت های حضرت زینب (س) را یادآور شد و گفت: تا ظهر عاشورا مسئولیت بر دوش امام حسین (ع) بود و از ظهر به بعد حضرت زینب (س) به همراه امام سجاد (ع) این حرکت را رهبری کرد.

وی فلسطین را صحنه عاشورا دانست و گفت: صحنه عاشورا در غزه تکرار می شود و یزید و یزیدیان در جبهه صهیونیسم و طرفداران حسین بن علی (ع) در طرف مقابل قرار دارند.

وی افزود: جای تأسف دارد که از سردمداران کشورهای اسلامی و مدعیان حقوق بشر صدایی بلند نمی شود و تنها کشوری که همه جانبه از فلسطین حمایت می کند ایران است. این افتخار و وظیفه ماست که از هر ملت مظلومی حمایت کنیم.

وی در ادامه با ذکر حدیثی گفت: نباید در عرصه سیاسی با کسانی که طرفدار یزید هستند بیعت کرد چون امام حسین (ع) می فرماید: "مثلی لا یباع مثله" و این باید به عنوان یک سند و سنت برای مسلمانان درآید. الان در فلسطین و هر جا که ظلمی باشد باید در برابر آن ایستاد که "کل یوم عاشورا و کل شهر محرم و کل ارض کربلا" چون رسول اکرم (ص) می فرماید: "من أصبح و لم یهتّم بامور المسلمین فلیس بمسلم" و امروز کل دنیا شاهد است که چه کسانی مسلمان واقعی هستند و چه کسانی مسلمان ادعایی.

سلطانی با اشاره به فعالیت های مجمع گفت: ما در عرصه فرهنگی به بیش از صد کشور خدمت رسانی می کنیم و آثار و کتب را ترجمه کرده و در اختیار پیروان اهل بیت (ع) قرار می دهیم. شما هم می توانید بعد از مراجعه به کشورتان با ما در تماس باشید و آثار و کتب مورد نیاز را در خواست کنید و ما ان شاء الله در حد توان از شما حمایت می کنیم.

وی در پایان گفت: امیدواریم خدای متعال صاحب اصلی جهان، یعنی حضرت مهدی (عج) را برساند تا به فریاد همه مظلومان جهان برسد.

بانوان شیعه دانمارکی از بخش های مختلف مجمع - از جمله واحد انتشارات و توزیع - بازدید کردند. آنها همچنین از نزدیک با فعالیت های خبرگزاری ابنا آشنا شدند.

برگزاری سمینار غزه در ملبورن

در حمایت از مردم مظلوم فلسطین همایشی با موضوع بررسی وضعیت غزه از سوی نهادهای اسلامی و شیعی استرالیا برگزار شد. به گزارش خبرگزاری اهل بیت (ع) - ابنا - این سمینار به همت و مشارکت «مرکز عالی مطالعات اسلامی»، «شورای اسلامی ویکتوریا»، و فارغ التحصیلان جدید «دوره تربیت مدیران جوان مسلمان» وابسته به «انجمن فرهنگی - هنری ایرانیان در ویکتوریا» برگزار گردید. در این مراسم «آقای ریاض العداسی» از «اتحادیه کمیته‌های امور بهداشت و سلامت» که پیش از این به عنوان مسؤول امور بهداشت و سلامت در منطقه مظلوم غزه خدمت می‌کرد به ایراد سخن پرداخت. یکی از اهداف برگزاری این سمینار - که با حضور قشرهای مختلف مردم شهر ملبورن در دانشگاه این شهر برگزار شد - ادامه طرح "تهیه و اهدای آمبولانس به غزه" بود که چندی است از سوی مسلمانان ملبورن دنبال می‌شود. گفتنی است «انجمن فرهنگی - هنری ایرانیان در ویکتوریا» یکی از نهادهای فعال در استرالیا است که با حمایت مجمع جهانی اهل بیت (ع) در زمینه نشر فرهنگ و معارف اهل بیت (ع) به فعالیت می‌پردازد و بسیاری از پیروان اهل بیت (ع) در آن عضویت دارند.

بازدید دانشجویان دانشگاه باقرالعلوم (ع) بغداد از مجمع جهانی اهل بیت (ع)

گروهی از دانشجویان دانشگاه باقرالعلوم (ع) بغداد از مجمع جهانی اهل بیت (ع) بازدید کردند. به گزارش خبرگزاری اهل بیت (ع) - ابنا - تعدادی از دانشجویان دختر دانشگاه باقرالعلوم (ع) بغداد (وابسته به جامعة المصطفی العالمية) صبح روز دوشنبه ۱۴ اردیبهشت ۸۸ از بخش‌های مختلف معاونت امور فرهنگی و نیز خبرگزاری مجمع جهانی اهل بیت (ع) در قم بازدید کردند. بازدیدکنندگان در نمایشگاه کتاب مجمع حضور یافتند و از کتاب‌های مختلفی که درباره اهل بیت (ع) به سی زبان زنده دنیا توسط مجمع ترجمه شده و انتشار یافته است مطلع شدند. در ادامه دانشجویان دانشگاه باقرالعلوم (ع) در خبرگزاری اهل بیت (ع) - ابنا - حاضر و از نزدیک با فعالیت‌های این خبرگزاری آشنا شدند.

بازدیدکنندگان سپس در نمازخانه مجمع حاضر شده و به سخنان «حجت الاسلام سلطانی» قائم مقام معاون امور فرهنگی گوش فرا دادند. ایشان در این سخنان حوادث تروریستی اخیر علیه زائران و پیروان اهل بیت (ع) در عراق را مورد تجزیه و تحلیل قرار داد. در پایان این دیدار صمیمانه، هدایایی از سوی معاونت امور فرهنگی مجمع به این دانشجویان اهدا گردید.

چاپ دو کتاب به زبان بلغاری

با پشتیبانی مجمع جهانی اهل‌بیت(ع) کتاب‌های **حکمت اسوه عارفان** و **حیات پاکان** در صوفیه بلغارستان به چاپ رسید. در کتاب حکمت اسوه عارفان، صد جمله از حکمت‌های امام علی(ع) به سه زبان فارسی، عربی و بلغاری توسط خانم «مایاستی نواف»، از اساتید بنام دانشگاه صوفیه بلغارستان به رشته تحریر درآمده است. ویراستاری این کتاب توسط خانم «ایوانا» انجام و عنوان روی جلد آن توسط استاد «محمد سلحشور» طراحی شده است. این کتاب با تیراژ هزار جلد در سراسر مناطق مسلمان‌نشین بلغارستان پخش شده است.

همچنین کتاب حیات پاکان مشتمل بر داستان زندگانی پیامبر(ص)، امیرالمؤمنین علی(ع) و حضرت فاطمه(س) نیز به همین زبان منتشر گردید. این کتاب به قلم «آقای گالین پانایاتوف» ترجمه و در ۵۴ صفحه چاپ شده است. گفتنی است این دو کتاب با حمایت مجمع جهانی اهل‌بیت(ع) و همکاری وابستگی فرهنگی سفارت جمهوری اسلامی در بلغارستان تهیه شده است.

بازدید دانشجویان خارجی از مجمع

جمعی از دانشجویان خارجی "دانشگاه علوم اسلامی رضوی مشهد" شنبه هشتم فروردین ۱۳۸۸ از بخش‌های مختلف معاونت امور فرهنگی مجمع و نیز خبرگزاری ابنا بازدید کردند. در این بازدید «حجت‌الاسلام حسینی عارف» سرپرست اداره کل اطلاع‌رسانی مجمع و سردبیر خبرگزاری ابنا، ضمن گزارشی از فعالیت‌های این خبرگزاری، توضیحاتی نیز درباره فعالیت‌های مجمع جهانی اهل‌بیت(ع) به این دانشجویان ارائه کرد. بازدیدکنندگان سپس از بخش‌های دیگر معاونت فرهنگی - همچون "کتابخانه تخصصی اهل‌بیت(ع)"، "اداره ترجمه" و "واحد انتشارات و توزیع" - بازدید به عمل آورده، در جریان فعالیت‌های آنها قرار گرفتند. همچنین در این بازدید «آقای مصطفی ولی‌نژاد» سرپرست این دانشجویان، با

«حجت‌الاسلام میرباقری» مسؤول بخش آموزش‌های کاربردی مجمع دیدار و در رابطه با برگزاری "دوره‌های شیعه‌شناسی و پاسخ به شبهات" برای این دانشجویان با وی مذاکره کرد. در پایان به رسم یادبود، یک بسته فرهنگی از سوی خبرگزاری ابنا به دانشجویان این دانشگاه اهداء گردید.

بازدید ممتازین مراکز اسلامی آمریکای جنوبی از مجمع

تعدادی از ممتازین دوره‌های آموزشی مراکز شیعی و اسلامی آمریکای جنوبی - که از سوی جامعة المصطفی العالمیه برگزار گردید - از مجمع جهانی اهل‌بیت(ع) بازدید کردند.

در این دیدار «حجت‌الاسلام سلطانی» قائم‌مقام معاون فرهنگی مجمع با اشاره به قیام امام حسین(ع) گفت: امروز این بیداری که در سراسر جهان میان مسلمانان است ثمره مقاومت امام حسین(ع) است. اینک راحت می‌توان خط امام حسین و یزید و این که چه کسی درس کرامت می‌دهد و چه کسی درس ذلت را تشخیص داد.

حجت‌الاسلام سلطانی ادامه داد: در حالی که در طرف دیگر دنیا مردم برای آزادی و حمایت از زنان و کودکان فلسطین در حال مبارزه هستند رئیس جمهور جدید آمریکا به دنبال یک سگ برای هم بازی شدن با دخترش است. وی گفت: کفایت که چشمانمان باز باشد تا حقایق را تشخیص دهیم. کسی که بخواد چشمان خود را در برابر حقایق ببندد یا بر روی وجدان خود گذاشته است.

جانشین معاون فرهنگی مجمع با اشاره به بعضی کج‌فهمی‌ها افزود: البته بعضی‌ها خیلی تلاش دارند که اسلام ناب و اهل‌بیت(ع) را مصادره کنند ولی اسلام ناب، اسلامی است که بالاترین پیام را برای بشریت دارد و مرفی‌ترین اصول در اسلام اهل‌بیت(ع) است. این اسلام امروز موجب خیزش جهان اسلام شده و می‌بینیم که به حمایت از مستضعفین پرداخته است، و ما عمق پیام جمهوری اسلامی ایران را دفاع از ملت‌های مظلوم می‌دانیم.

حجت‌الاسلام سلطانی در پایان با تشکر از بازدید کنندگان گفت: امیدوارم که ارتباط شما با ما از این پس برقرار باشد، مجمع در مکانهای مختلف پایگاه دارد. کارهایی که مجمع انجام می‌دهد از جمله فرستادن مبلغ به کشورها و ساخت مسجد و حسینیه در کشور های مختلف است.

بازدید کنندگان در ادامه از بخش‌های مختلف مجمع قم بازدید کرده و ضمن دیدار از خبرگزاری ابنا، از نزدیک با فعالیت‌های این خبرگزاری آشنا شدند.

بازدید شیعیان آفریقایی از مجمع قم

سه فعال اسلامی از کشورهای بوركینافاسو و سنگال از مجمع جهانی اهل بیت(ع) در قم بازدید کردند.

آقایان «عبدالعزیز» از کشور بوركینافاسو و «شیخ احمد» و «محمد امین» از کشور سنگال که توسط مجموعه بصائر به ایران دعوت شده بودند از مجمع جهانی اهل بیت(ع) در قم و فعالیت‌های آن بازدید و با قائم مقام معاون امور فرهنگی مجمع گفتگو کردند.

این مهمانان که شیعه مذهب بودند هدف خود از سفر به ایران را شرکت در دوره‌های آموزشی معارف اسلامی و تبلیغی اعلام کردند.

آنان همچنین از بخش‌های مختلف مجمع از جمله خبرگزاری اهل بیت(ع) و همچنین واحد انتشارات و توزیع بازدید نمودند و از فعالیت‌های این بخش‌ها مطلع گردیدند.

آقای محمد امین از کشور بوركینافاسو ضمن جالب و مفید خواندن این فعالیت‌ها، در مورد مشکلات و مسائل کشور متبوع خود گفت: بیشتر کمبودهای ما در مورد اقلام فرهنگی و مذهبی و کمبود کتاب مانند قرآن کریم و مفاتیح الجنان است.

ایشان همچنین در مورد فعالیت‌های مجمع ابراز خوشحالی کرده و گفت: ما پیش از این، از این فعالیت‌ها بسیار کم اطلاع داشتیم که محدود به ارسال چند مجله از کانادا بود که از طرف مجمع برای ما ارسال می‌شد. اما اکنون آشنایی زیادی با مجمع پیدا کرده‌ایم و انشاءالله ارتباط خود را بیشتر خواهیم کرد.

آقای عبدالعزیز از کشور بوركینافاسو نیز با ابراز خوشحالی و تعجب از فعالیت‌های مجمع، «سایت خبرگزاری ابنا» را مفید و مؤثر ارزیابی کرد و کمبود اقلام فرهنگی و مذهبی و وسایل کمک آموزشی مثل سی دی و کتاب را از مشکلات محل سکونت خود دانست و گفت: متأسفانه در سراسر بوركینافاسو مسجد خاص شیعیان وجود ندارد و علیرغم در اختیار داشتن زمین مناسب، امکان ساخت این مسجد تاکنون فراهم نشده است.

وی از مسوولان مجمع خواست در صورت امکان در این زمینه مساعدت نمایند.

چاپ یک کتاب به زبان باهاسا

کتاب «چهل شبهه درباره شیعه» با موضوع پاسخ به شبهاتی حول تشیع، به زبان "باهاسا اندونزی" به پایان رسید.

«خانم املیا آز» نویسنده این کتاب ضمن تشکر از «استاد جلال الدین رحمت»، «حجت الاسلام حکیم الهی» و «جناب آقای تمهیدی» گفت: خدای متعال را شاکرم که مرا با رسول اکرم و آل مطهر ایشان - علیهم السلام - آشنا کرد.

وی درباره دومین کتابش گفت: امیدوارم این کتاب برای محبین اهل بیت علیهم السلام - مفید باشد.

امیلیا آز افزود: از مجمع جهانی اهل بیت (ع) نیز که منابع و متون زیادی را به من معرفی نمودند بسیار متشکرم. من بدون کمک و حمایت شما دوستان عزیز قادر به تکمیل این کتاب نبودم.

بازدید دانشجویان بصیرت ناجا

۶۴ نفر از افسران و دانشجویان مرکز بصیرت ناجا از معاونت فرهنگی مجمع جهانی اهل بیت(ع) در قم بازدید کردند.

در این بازدید، «حجت الاسلام و المسلمین احمد سالک» معاون فرهنگی مجمع، برای شرکت کنندگان سخنانی ایراد کرد. در ادامه، شرکت کنندگان، از بخش‌های مختلف مجمع بازدید کرده و از فعالیت‌های این معاونت آگاه شدند. دانشجویان مرکز آموزش بصیرت ناجا همچنین طی بازدیدی از خبرگزاری ابنا با فعالیت‌های این خبرگزاری آشنا شدند.

انتصاب جدید در مجمع

«آقای محمدرضا نظام دوست» معاون امور اجرایی مجمع جهانی اهل بیت(ع)، طی حکمی «محمدرضا ضیائی» را به عنوان مدیرکل جدید امور مالی و پشتیبانی منصوب کرد.

متن این حکم به شرح زیر است:

بسمه تعالی

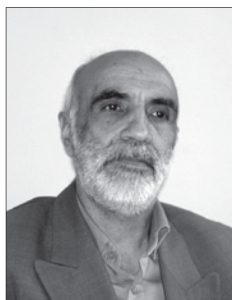
جناب آقای محمدرضا ضیائی

نظر به تعهد، توانمندی و با توجه به سوابق و تجارب ارزشمند جنابعالی در حوزه‌های اداری، مالی و پشتیبانی سایر دستگاه‌ها و مؤسسات، به موجب این حکم از تاریخ ۱۳۸۸/۱/۱۹ به عنوان مدیرکل امور اداری و پشتیبانی در مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام منصوب می‌شوید تا به حول و قوه الهی و با بهره‌گیری از تمامی مهارت و تجارب خود در قالب قوانین و مقررات موضوعه و جاری - خصوصاً قانون مدیریت خدمات کشوری و مصوبات و ضوابط قانونی مجمع - در ساماندهی، اصلاح امور و روش‌های موجود و شناسایی و رفع مشکلات بخش‌های اداری، پشتیبانی و آموزش و تشکیلات توفیق یابید.

برای شما در انجام وظایف محوله با اتکال به خداوند منان و در سایه تعالیم عالیه اهل بیت علیهم السلام و تحقق منویات مقام معظم رهبری مدظله العالی آرزوی موفقیت می‌نمایم.

محمدرضا نظام دوست

معاون امور اجرایی و مجلس

خبرگزاری ابنا و مجله گنجینه مجمع، ضمن تشکر فراوان از زحمات و خدمات ارزشمند «آقای سیدحسن فاطمی» که علاوه بر مسؤولیت فوق، امور ذیحسابی مجمع را نیز بر عهده داشتند، برای آقای ضیائی آرزوی توفیق می‌نماید.

□ به قلم: ع. حسینی عارف
(سرپرست اداره کل اطلاع‌رسانی مجمع)

این چهار قبر چه بر سر آنها آورده؟! ۲۴ ساعت دشوار...

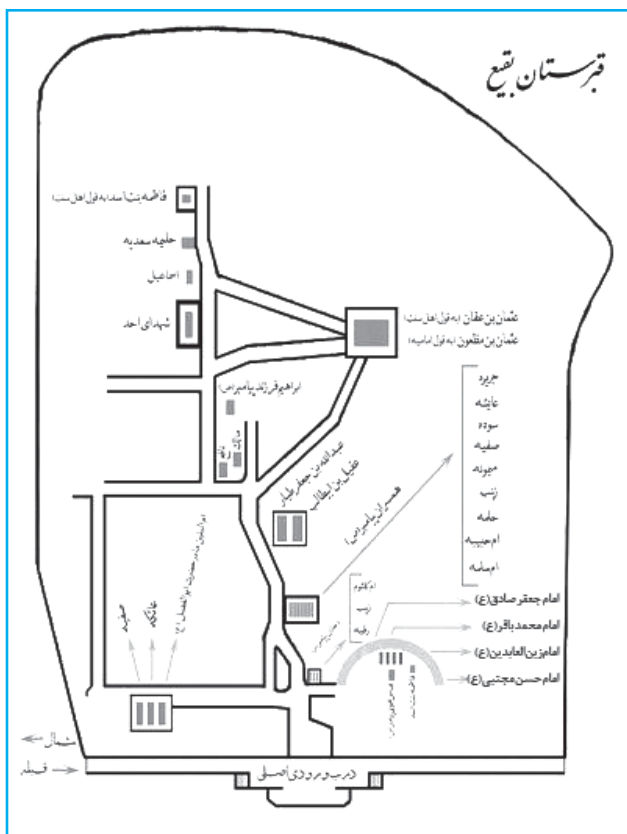
● این ۴ قبر غریب ...

برای دیدن مظلومیت و غربت خاندان رسالت، نیازی به خواندن مقاتل و تصور کوچه بنی‌هاشم نیست. کافی است که کمی از زرق و برق و سنگفرش‌های خنک مسجدالنبی دور شوی تا حرم عترت پیامبر را ببینی؛ تلی از خاک، و چند تکه سنگ که نشان از چهار جگر گوشه رسول خدا دارند. اما همین چهار قبر غریب، آنقدر تلاؤ دارند که شب‌پرستان طاقت دیدنش را نداشته باشند و مجبور باشند که همان را هم استتار کنند! براستی این چهار قطعه از بهشت با آنان چه کرده است؟!

● بقیع کجاست؟

تاریخ "بقیع الغرقد" یا "قبرستان بقیع" به دوران قبل از اسلام می‌رسد. مردم مدینه قبل از هجرت مسلمانان، اجساد مردگان خود را در دو گورستان "بنی حرام" و "بنی سالم" و گاهی نیز در منازل و خانه‌هایشان دفن می‌کردند؛ ولی بعد از هجرت مسلمانان به مدینه، بقیع - که در نزدیکی مسجد و منزل پیامبر(ص) قرار داشت - تبدیل به قبرستان رایج مسلمانان گردید. گفته شده است اولین کسی که به توصیه پیامبر(ص) در بقیع دفن شد «جناب عثمان بن مظعون» بود که از اصحاب خالص پیامبر(ص) و ارادتمندان امیرالمؤمنین(علی(ع) به شمار می‌رفت. سپس برخی از شهدای اُحد در این محل دفن شدند و بر شرافت آن افزوده شد. پیروان مکتب اهل بیت(ع) به دلیل آنکه پیکر مطهر چهار امام معصومشان - امام حسن مجتبی، امام سجاد، امام محمدباقر، امام جعفر صادق (علیهم السلام) به همراه فاطمه بنت اسد مادر و ام البنین همسر امیرالمؤمنین(ع) و اسماعیل فرزند امام صادق - در این قبرستان مدفون است به آن توجه دارند. دیگر مسلمانان جهان از فرقه‌ها و کشورهای گوناگون نیز به دلیل وجود این چند قبر و نیز قبور بسیاری از خاندان و اصحاب پیامبر(ص) - مانند ابراهیم فرزند پیامبر(ص)، صفیه عمه پیامبر(ص)، امهات المؤمنین همسران پیامبر(ص)، دختران یا رباب پیامبر(ص)، تعدادی از شهدای جنگ‌های صدر اسلام و شهدای واقعه حرة - به این مکان توجه ویژه دارند؛ اما خشونت و جمود وهابیان مانع از بهره‌مندی مناسب و آگاهی مسلمانان جهان از تاریخ دینشان می‌گردد. "بیت‌الاحزان"؛ مکانی که حضرت فاطمه زهرا(س) در آن برای پدر بزرگوارش(ص) و نیز ستم‌هایی که بر وی و همسرش رفته بود می‌گریست نیز در همین مکان قرار دارد.

«مالک بن انس» امام مذهب مالکی و «عثمان بن عفان» خلیفه سوم هم در این قبرستان مدفون‌اند. البته خلیفه سوم پس از قتل، در بیرون از بقیع دفن شد اما با گسترش بقیع از سوی «معاویه» هم‌اکنون در داخل آن قرار دارد. قبرستان بقیع در گذشته و پیش از تخریب، دارای دو درب ورودی بود که یکی از آنها از صبح تا غروب هر روز بر روی زائران باز بود. در این مکان چند حرم و بقعه وجود داشت و «میرزا محمدحسین فراهانی» در سفرنامه‌اش این گونه آورده‌است: «اول چهار نفر از ائمه‌ی اثنی عشر صلوات‌الله علیهم است که در بقعه‌ی بزرگی که به صورت هشت‌ضلعی ساخته شده و اندرون و گنبد آن سفیدکاری است». حرم ائمه‌ی بقیع مانند سایر حرم‌ها دارای ضریح، روپوش، چلچراغ، شمع‌دان، فرش و خادم بود. ابن جبیر می‌نویسد: «قبرشان بزرگ و از

روز چهارشنبه ۲ اردیبهشت ۸۸ برای زیارت ائمه بقیع وارد این قبرستان شدند، با موانع قرمز رنگ مرتفعی مواجه شدند که در کنار این قبور مطهر جاسازی شده بود!

این موانع به گونه‌ای جاسازی شده بود که دیگر امکان مشاهده قبور ائمه بقیع امکان‌پذیر نبود. اگرچه این موانع از نوع "بلوک‌های پلاستیکی قابل حمل مخصوص ترافیک" بود ولی مأموران مستقر در قبرستان بقیع مدعی شدند که این موانع به صورت دائمی در این مکان نصب شده‌اند و دیگر جابه‌جایی نمی‌شوند! اما شواهد و اقدامات بعدی نشان می‌داد که این کار، حرکتی برای "تست افکار عمومی" بوده است.

مکان استتار شده، محل دفن پیکرهای مطهر امام حسن مجتبی، امام سجاد، امام محمدباقر، امام جعفر صادق و عباس بن عبدالمطلب (علیهم السلام) بود. شب قبل از این استتار تعداد زیادی از نیروهای نظامی کاملاً مسلح در اطراف قبرستان بقیع حضور یافته بودند و احتمالاً این اقدامات در همان زمان انجام شده است.

مشاهده این وضعیت اعتراض‌های شدید زائران کشورهای مختلف را در پی داشت؛ اما اظهارنظری رسمی از سوی مقامات سعودی در این زمینه منتشر نشد.

● واکنش‌ها

نصب این موانع اعتراض‌های شدید زائران شیعه و سنی کشورهای مختلف را در پی داشت. به غیر از افکار عمومی، فعالیت مقامات رسمی و چهره‌های دینی و اهل‌بیتی آغاز شد:

۱. دبیرکل مجمع جهانی اهل بیت (ع) یکی از چهره‌هایی بود که با محکوم کردن شدید این حرکت، آن را ضد دینی، غیرعقلانی و غیرمنطقی خواند و از

سطح زمین بلندتر و دارای ضریحی از چوب می‌باشد که بدیع‌ترین و زیباترین نمونه‌است از نظر فن و هنر، و نقوشی برجسته از جنس مس بر روی آن ترسیم شده و میخ‌کوبی‌هایی به جالب‌ترین شکل در آن تعبیه شده که نمای آن را زیباتر و جالب‌تر نموده‌است». محمد لیب مصری که در سال ۱۳۲۷ ه.ق. به مدینه سفر کرده، نیز آورده است: «در آنجا گنبدی معروف به "قبة البین" قرار دارد که حجره‌ای در آن وجود دارد و در میان آن گودالی است که ادعا می‌کنند، جایگاه افتادن دندان پیامبر است، و ضریح امام حسن در داخل قبه‌ای است و از فلز ساخته شده است و خطوط فارسی بر آن نقش بسته است. به گمانم از آثار شیعیان عجم باشد».

وهابیان پس از پیروزی بر «شرفای حاکم بر حجاز» و تسلط بر مدینه، در ۸ شوال سال ۱۳۴۳ ه.ق. (ماه می ۱۹۲۵ میلادی) قبور ائمه بقیع را ویران کردند. آن‌ها ضمن تخریب قبور، آثاری که بر روی قبور قرار داشت را نیز از بین بردند و بارگاه چهار امام معصوم را نیز ویران کردند. آنها حتی قصد خراب کردن گنبد حرم پیامبر (ص) را نیز داشتند که به دلایلی موفق به این کار نشدند. پس از استیلای آل سعود سخت‌گیری‌های زیادی برای زیارت این مقبره مقدس به وجود آمد. هم‌اکنون زنان توفیق زیارت این قبرستان را ندارند و مردان تنها حدود یک ساعت پس از نماز صبح و یک ساعت پس از نماز عصر می‌توانند در آن حضور یابند. ضمن اینکه در همین ساعات محدود نیز زیارت آنان با آزار و اذیت مأموران سعودی و طلاب وهابی همراه می‌شود.

● آغاز ماجرا

افراطیون وهابی به محدودیت‌های فوق‌الذکر هم قانع نشدند و در اقدامی عجیب، قبور مطهر امامان مظلوم بقیع را به مدت ۲۴ ساعت از دید زائران پنهان کردند! ماجرا از آنجا آغاز شد که زائران کشورهای مختلف هنگامی که بعد از نماز صبح

دولت سعودی خواست تدبیر به خرج دهد.

«حجت الاسلام والمسلمین محمد حسن اختری» درباره ایجاد این موانع گفت: «وهابی‌ها، که دولت سعودی هم تحت فشار آنها قرار دارد، این گونه فشارها را نسبت به زائران قبر پیامبر و به ویژه ائمه بقیع اعمال می‌کنند. متأسفانه آموزه‌هایی غیر منطقی و غیر عقلانی در میان وهابی‌ها رواج دارد و زیارت نکردن اهل قبور به طور کلی و ممانعت از زیارت ائمه اطهار (ع) به طور خاص از جمله این آموزه‌های غیر منطقی و غیر اخلاقی است؛ در حالی که از نظر فقهی در میان اکثریت قاطع مسلمانان از مذاهب مختلف حنفی، شافعی، مالکی و حنبلی و در مذهب اهل بیت (ع) به طور خاص، زیارت اهل قبور نه تنها هیچ اشکال شرعی ندارد؛ بلکه برای متنبه شدن، متذکر شدن، آگاهی یافتن و تداعی شدن فکر مرگ، آخرت و انجام اعمال خیر مورد سفارش قرار گرفته و نه تنها جایز و عادی است بلکه یکی از دستورات و سفارش‌ها محسوب می‌شود».

حجت الاسلام والمسلمین اختری با بیان اینکه زیارت پیشوایان اسلام همچون پیامبر اسلام و ائمه اطهار (ع) اقدامی مستحب و پسندیده است، افزود: در روایاتی که از طرق اهل سنت و شیعه به نقل از پیامبر (ص) آمده است که هر کس مرا بعد از مرگم زیارت کند مثل کسی است که در زمان حیاتم مرا زیارت کرده باشد.

دبیر کل مجمع جهانی اهل بیت (ع) با یادآوری این نکته که وهابی‌ها گروهی از طرفداران ابن تیمیه هستند که عمر حرکت آنها حدود ۳۰۰ سال است خاطر نشان کرد: «ابن تیمیه مسأله قبر، بازسازی قبر و زیارت اهل قبور را نپذیرفت و بدون هیچ‌گونه دلیل متقن و مستدل این عمل را حرام کرد و وهابی‌ها هم با پیروی از او این ممانعت‌ها را برای مسلمانان به وجود می‌آورند تا آنها را در عمره و حج، از رفتن به زیارت ائمه بقیع و حتی زیارت پیامبر (ص) دور کنند». وی این حرکت‌ها را غیر منطقی توصیف کرد و اظهار داشت: «مردم در طول تاریخ همواره نسبت به بزرگان خود ادای احترام کرده‌اند و امثال این نوع حرکتها با تظاهرات و اعتراض‌های مردمی همراه است که انزجار خود را نسبت به این نظریه‌ها اعلام می‌کنند».

حجت الاسلام والمسلمین اختری همچنین با اشاره به راهپیمایی ۲۱ آوریل (اول اردیبهشت ۸۸) از سوی مسلمانان آمریکا در اعتراض به تخریب قبور امامان بقیع در سال‌های گذشته، گفت: «دولت عربستان می‌تواند با به خرج دادن یک تدبیر سیاسی به این مسأله به نحوی که موجب رضایت و پذیرش مسلمانان در دنیا باشد فیصله دهد».

دبیر کل مجمع در پایان تأکید کرد: «دولت عربستان هر سال به عناوین مختلف تلاش می‌کند مردم را از ائمه دور کند اما علاقه‌مندان به ائمه و مسلمانانی که برای عرض ارادت به این منطقه می‌روند به هر صورتی که شده به آن بزرگواران ابراز ارادت می‌کنند و این اقدامات نمی‌تواند مانع عشق و علاقه مردم به پیشوایان خود شود».

۲. در همین حال، مدیر کل روابط عمومی سازمان حج و زیارت از شروع مذاکره نماینده این سازمان و کنسولگری ایران با مأموران مدینه منوره درباره دلایل پوشاندن قبور بقیع از دید زائران عمره مفرد خبر داد.

«تصیری» با اعلام اینکه نمایندگان ایران اکنون سرگرم مذاکره با مأموران مدینه منوره برای آگاهی از دلایل این اقدام عربستان و برداشتن موانع ایجاد شده

هستند افزود: «مأموران مدینه منوره اخیراً در اقدامی خلاف عرف، موانع و دیوارهای پلاستیکی به منظور رویت نکردن قبور بقیع توسط زائران، ایجاد کرده‌اند که این اقدام غیر قابل قبول است».

وی افزود: «این موانع پلاستیکی به شکلی نصب شده که زائران در بیرون و داخل قبرستان بقیع نمی‌توانند قبور ائمه (ع) را رؤیت کنند».

مدیر کل روابط عمومی سازمان حج و زیارت خاطرنشان کرد: «درهای قبرستان بقیع روزانه در دو نوبت بعد از نماز صبح و عصر به روی زائران گشوده می‌شد که با اقدام اخیر مأموران عربستان، زائران حتی با ورود به قبرستان بقیع دیگر نمی‌توانند این قبور را مشاهده کنند».

۳. واکنش بعدی از سوی «آیت‌الله صافی گلپایگانی» از مراجع عظام تقلید بود. ایشان که چهارشنبه شب با رئیس مجلس شورای اسلامی سخن می‌گفتند ایجاد مانع و حصار در مقابل قبرستان بقیع را محکوم کردند و فرمودند: «متأسفانه دولت سعودی هر جا اثری از خاندان رسالت باشد را از بین می‌برد و هیچکس هم در قبال این مسائل عکس‌العملی نشان نمی‌دهد».

ایشان ضمن انتقاد از سکوت در قبال تخریب آثار تاریخی دنیای اسلام و با اشاره به لزوم بررسی آثار و عواقب تخریب‌های گسترده در حرمین شریفین، اظهار داشتند: «کاش یک همایش برگزار شود که بینم چه بر سر تاریخ اسلامی می‌آورند. در دنیای کنونی که احیاء آثار تاریخی بسیار ارزشمند است تخریب این اثرها، خسران بسیار زیادی به دنبال دارد اما متأسفانه در مقابل اینگونه اعمال، هیچ واکنشی مشاهده نمی‌شود. بقیع، تاریخ اسلام است و باید برای حفظ آن و دیگر آثار اسلامی در حرمین شریفین فکری اساسی کرد».

۴. دکتر علی لاریجانی رئیس مجلس شورای اسلامی نیز به نوبه خود در این دیدار گفت: «مجلس شورای اسلامی ایجاد مانع و حصار مقابل قبرستان بقیع را پیگیری خواهد کرد».

۵. مسؤول نمایندگی بعثه معظم رهبری در عربستان نیز با انتقاد از اقدام مأموران سعودی تأکید کرد: «این اقدام بی‌سابقه توسط مأموران سعودی هیچ گونه توجیهی ندارد و با توجه به اقدامات و نظارت خوب بعثه معظم رهبری، ستاد عملیات عمره و دفتر نمایندگی حج زیارت در عربستان، وضعیت حضور زائران ایرانی در قبرستان بقیع بسیار مطلوب بوده و هیچ‌گونه مشکلی که دال بر این تصمیم غیر منتظره مأموران سعودی شود، وجود نداشته است».

۶. رئیس سازمان حج و زیارت جمهوری اسلامی ایران نیز در این زمینه اعلام کرد: «از زمانی که مأموران سعودی تصمیم به چنین اقدامی گرفتند، سفارت جمهوری اسلامی ایران در ریاض و دیگر مسؤولان ایرانی که در عربستان مستقر هستند با مسؤولان سعودی در همه سطوح رایزنی‌های خود را آغاز کرده‌اند».

● و فعلاً، پایان ماجرا

اما فشارها و رایزنی‌ها نتیجه داد و موانع پلاستیکی ایجاد شده اطراف قبور ائمه اطهار (س) صبح روز پنجشنبه ۳ اردیبهشت جمع‌آوری شد و زائرین توانستند از محدوده‌ای که تعیین شده است قبور متبرک را مشاهده کنند.

این ۲۴ ساعت به ما خیلی سخت گذشت! در این ۸۴ سال بر مهدی فاطمه چه گذشته است خدایا!؟

اللهم إنا نشكو إليك فقد نبينا وغيبة ولينا وكثرة عدونا ...

بیانیه مسلمانان آرژانتین در اعتراض به فشارهای روزافزون به شیعیان این کشور

ما هشدار می‌دهیم که اجازه نخواهیم داد این اقدامات ظالمانه که همراه با توهین، تحقیر، آزار و شکنجه‌ی ماست ادامه پیدا کند. لذا ما اقدامات قانونی خود را برای توقف به‌کارگیری ابزارهای بی‌عدالتی، بدرفتاری و تبعیض - که جامعه عرب و اسلامی و اعضاء خانواده‌های ما در کشور از آن رنج می‌برند - را آغاز خواهیم کرد.

نهادهایی مانند "اتحادیه اسلامی عرب‌های آرژانتین (AAAI)"، "مسجد التوحید"، "مرکز تبلیغ اسلام"، "اتحادیه اسلام آرژانتین (ASAI)"، "اتحادیه زنان مسلمان آرژانتین (UMMA)"، "بنیادامداد اجتماعی آرژانتین (FIAS)" و "سازمان اسلامی آرژانتین" از جمله امضاء کنندگان این بیانیه هستند. گفتنی است در پی انفجار "انجمن همیاری اسرائیل و آرژانتین" در بوئنس آیرس در سال ۱۹۹۴، صهیونیست‌ها ایران را به دخالت در این ماجرا متهم کردند؛ اما این پرونده در روند خود دچار فراز و نشیب‌های فراوانی شد و هیچگاه این ادعا و اتهام ثابت نگردید. جمهوری اسلامی ایران نیز بارها این اتهام را رد کرده و تأکید می‌کند که آرژانتین این قضیه را سیاسی کرده و تحت تأثیر «نفوذ صهیونیست‌ها» قرار گرفته است.

اما متأسفانه اینک این نفوذ صهیونیستی بر دستگاه قضایی آرژانتین، از مسأله ایران فراتر رفته است، بطوری که این پرونده‌ی مشکوک، به ابزاری برای اعمال فشار بر جامعه شیعیان و مسلمانان عرب تبعه‌ی آرژانتین درآمده است! بیش از یک میلیون نفر از مسلمانان آرژانتین را شیعیان و پیروان مکتب اهل بیت (ع) تشکیل می‌دهند.

شیعیان آرژانتین و ایرانیان مقیم این کشور، با اقدامات تبعیض آمیز از سوی "واحد ویژه دادستانی، مرتبط با آمیا" روبرو هستند. به گزارش خبرگزاری اهل بیت (ع) - اینا از آرژانتین، جامعه شیعیان آرژانتین و نیز تعدادی از ایرانیان مقیم در این کشور، به بهانه اتهاماتی واهی از سوی دادستان فدرال «آلبرتو نیسمان» با تبعیض، تهدید و ارباب روبرو هستند. در اعتراض به این اقدامات، بیانیه‌ای از سوی نهادهای اسلامی آرژانتین صادر شد. متن این بیانیه به شرح ذیل است:

اقدامات تبعیض آمیز دادستان ویژه آمیا
ما امضاء کنندگان این بیانیه - از جمله جامعه مسلمانان و عرب‌های کشور آرژانتین - اقدامات تبعیض آمیز، تهدید و ارباب شیعیان از سوی دادستان ویژه آمیا «آلبرتو نیسمان» را بشدت محکوم می‌کنیم.

ما شکنجه و آزار و اذیتی که از سوی دادستان نیسمان و بر اساس اتهامات واهی و غلط وی، شهروندان ایرانی و جامعه اسلامی ما را هدف قرار داده و جویای رضایت رژیم جنگ طلب اسرائیل است، را محکوم می‌کنیم.

این یک واقعیت است که جامعه ما از سال‌های دور با بازجویی‌های مکرر روبرو است اما تاکنون هیچ نشانه یا مدرکی دال بر دخالت عملی یا حمایت نظری عرب‌ها و خانواده‌هایشان یا عامه مسلمانان در "حمله مشکوک آمیا" به دست نیامده است. اما دادستانی در روزهای اخیر دوباره افراد خانواده‌ها و اعضاء جامعه ما را برای ارائه توضیحات احضار کرد. ما همه‌ی تحقیرها و اهانت‌هایی که در این مدت نسبت به اعضاء جامعه ما رواداشته‌اند، را بشدت محکوم می‌کنیم.

به قلم: بسا بوتوچی
به کوشش: عادلہ شفیعہ ثابت
(کارشناس اداره کل اروپا-آمریکای مجمع)

زن و حجاب

از نگاه زنی که کارش را به خاطر حجاب از دست داد!

«خانم بسا بوتوچی» یک نوشیعه‌ی اهل کوزوو (پریزرن) است. وی دارای مدرک کارشناسی ارشد در رشته ریاضیات بوده و با وجود اینکه هفده سال سابقه مؤثر در مدارس و دبیرستان‌های کوزوو دارد به دلیل انتخاب حجاب و پوشش اسلامی از ادامه فعالیت آموزشی در مدارس این کشور منع گردیده است. ایشان که همسر «آقای منصور بوتوچی» از اعضای مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت(ع) است در تابستان سال جاری در قالب یک اردو متشکل از شیعیان کوزویی مرتبط با مجمع جهانی اهل بیت(ع)، برای نخستین بار به ایران سفر نمود و جشن رسمی حجاب‌گذاری خود را در شهر مقدس قم برگزار کرد. آنچه در پی می‌آید مقاله‌ای است که ایشان با موضوع «موقعیت زن در جهان‌بینی اسلامی و اهل بیت(ع)» به نگارش درآورده است.

● تفاوت‌های زن و مرد

مقتضیات عصر ما بر ما فرض نموده است که بسیاری از موضوعات را دوباره مطرح نموده و ارزشیابی نمائیم. یکی از این موضوعات «موقعیت زن» است. درمورد حقوق اجتماعی زن، یکی از موضوعات مهم این است که ببینیم آیا حقوق زن با مرد برابری می‌کند و باید یکی باشد یا خیر؟ پس از قرن هفدهم، نهضتی در غرب تحت عنوان «حقوق بشر» آغاز شد. خاستگاه این نهضت «حقوق انسان؛ بما هو انسان» بود. یعنی انسان از آن جهت که انسان است از چه حقوقی برخوردار می‌باشد. در قرن نوزدهم نیز شاهد حرکت اصلاحی دیگری در ارتباط با حقوق انسانها بودیم که در آن بیشتر تکیه روی حقوق و آزادیهای انسان فقیر و پرولتار مقابل دولت و طبقه‌ی باصلاح استثمارگر و سرمایه‌دار می‌باشد. در قرن بیستم حرکت دیگری در این عرصه به وجود آمد که آن را «فمینیسم» می‌نامند که از حقوق زنان در مقابل مردان جانبداری می‌کند. در غرب حقوق زن کاملاً از طرف مرد پایمال بوده است و تنها در قرن بیستم مردان به فکر اصلاح این وضع افتادند. این حرکت اصلاحی امیدهای زیادی را نوید می‌داد ولی آنان از یک مطلب مهم غافل بودند. برابری و آزادی در ارتباط و همزیستی دو جنس مختلف در اجتماع تعریف می‌گردد. زن موجودی هست که اقتضائات خودش را دارد همچنان که مرد موقعیت و اقتضائات مخصوص به خود را دارد.

این دو در موجودیت یکسان هستند ولی در خواص و استعدادهای ویژه هر جنس، تفاوت‌هایی وجود دارد. یکسانی در وجود نمی‌تواند به یکسان‌سازی حقوق آن دو بیانجامد. برابری حقوق عمومی به برابری و بیطرفی هست ولی یکسان‌سازی به معنی این است که حقوق یک دست و یکی باشد. به این مثال توجه فرمائید: پدری دارد از دنیا می‌رود و می‌خواهد وصیت نماید. او می‌خواهد که به همه حظ و بهره‌ای ازال و ملک برساند ولی او مجبور به یکسانی این بهره نیست. اشکالی ندارد که بر اساس توانائی و استعدادهای فرزندان در حظ و بهره از ملک، تفاوت در میان ایشان قائل گردد؛ زیرا یکی به تجارت تمایل دارد، دومی به کشاورزی و سومی به چیز دیگر. این کار او خلاف عدالت نیز محسوب نمی‌گردد. از آنجا که زن و مرد در خلقت تفاوت‌هایی دارند طبیعی هست که در حقوق نیز به این تفاوتها توجه گردد. برابری و تساوی بلی ولی یکسانی و تشابه، خیر. در ذیل به برخی تفاوت‌ها اشاره می‌نمائیم:

۱. **تفاوت‌های فیزیکی:** مرد اسکلت بزرگتری دارد و زن بدن نحیف‌تر. مرد قدش بلندتر است و زن کوتاه‌تر. مرد صدای غلیظ‌تری دارد در حالیکه صدای زن رقیق و نازک است. پسران دیرتر از دخترها شروع به سخن گفتن می‌کنند. دختران زودتر به تکامل جنسی و بلوغ می‌رسند و پسران دیرتر.
۲. **تفاوت‌های روانی:** مرد بیشتر به فعالیت فیزیکی تمایل دارد تا زن. احساسات

مرد پر حرارت‌تر از زنان ابراز می‌گردد. مرد متشنج‌تر از زن است و زن آرام‌تر و مسلط‌تر بر خود.

حال، آیا صحیح است که این دو جنس، با این تفاوت‌ها، وظایف یکسانی بر عهده داشته باشند؟ پاسخ را در روایت زیر جستجو می‌کنیم.

در روایتی از «بیهقی» نقل شده است که: در جمع اصحاب نشسته بودیم که «اسماء بنت یزید» وارد شد و به رسول الله (ص) گفت: «پدر و مادرم به فدایت! من به نمایندگی از طرف زن‌ها نزد شما آمده‌ام و می‌دانم که هیچ زنی در شرق و غرب عالم نیست که حرف من را بشنود و با من هم‌رأی نباشد. خداوند تورا برای ما مردان و زنان فرستاد تا ما را هدایت نمایی و ما هم به خدا و تو ایمان داریم. ما طایفه زنان در خانه هستیم و لوازم شما را حفظ و مردان را تمکین می‌کنیم و برای مردان بچه می‌آوریم. اما شما مردان بر ما (علی الظاهر) برتری دارید. مثلاً نمازهای جمعه و جماعت می‌خوانید؛ به عیادت بیماران می‌روید؛ تشییع جنازه می‌روید؛ پیایی به زیارت خانه خدا می‌روید و بالاتر از همه اینها جهاد در راه خداست. هرگاه مردی از شما برای حج، عمره و یا جهاد از خانه بیرون می‌رود ما اموال شما را حفظ می‌کنیم و لباس‌هایتان را می‌دوزیم و فرزندان‌تان را تربیت می‌کنیم. پس ای رسول خدا! آیا در اجر و ثواب، شریک نیستیم؟»

پیامبر رو به اصحاب کرده و فرمودند: «آیا شنیده‌اید که زنی در پرسش از امور دین خود به این خوبی سخن بگوید؟»

عرض کردند: «ای رسول خدا! گمان نمی‌کردیم که زنی تا بدین پایه برسد». سپس پیامبر رو به اسماء کرده و فرمودند: «ای زن! برگرد و به زنانی که تو نماینده آنها هستی اعلام کن که شوهرداری نیکوی هر یک از شما زنان و جلب رضایت همسرش و پیروی کردن از نظر موافق او، با همه این اعمالی که برای مردان نام بردی برابری می‌کند».

اسماء در حالی که از شادی، تکبیر و تهلیل می‌گفت نزد زنان برگشت. لذا با توجه به تفاوت‌هایی که وجود دارد اسلام بر خود لازم نمی‌داند که مرد و زن در حقوق و وظایف، یکسان و یکی باشند همچنان که به امتیاز و تبعیض به نفع مرد معتقد نیست. اسلام به برابری حقوق آن دو رای داده ولی نه به اتحاد در حقوق.

حال ببینیم نظر خداوند و قرآن در این مورد چیست:

۱. می‌فرماید: خدا همسران‌تان را از نفس خودتان قرارداد. (نساء / ۱).
۲. در برخی آیات نقش اول و اصلی با زن بوده مانند داستان مادر حضرت موسی (ع) (القصص / ۷).
۳. در مورد حضرت مریم (س) سخن گفتن او با ملائکه و تأمین روزی‌اش را از

طریق غیبی یادآور می‌گردد.

۴. نیز موقعیت حضرت خدیجه (س) و یا بلندای جایگاه حضرت فاطمه (س) برای اکثر یا همه مردان غیر قابل احراز است.

۵. اسلام می‌گوید که مرد و زن برای همدیگر آفریده شده‌اند. (بقره / ۱۸۷). البته با توجه به تفاوت‌های ظاهری در خلقت، طبیعی است که در قوانین و مقررات نسبت به زن و مرد تفاوت‌هایی باشد. یکی از این تفاوت‌ها «فرق در نحوه لباس پوشیدن» است. موضوع پوشش، شکل و گونه آن یک موضوع ساده‌ای نیست که قابل اغماض و مسامحه باشد. نمی‌توان آن را مسئله‌ای صرفاً ذوقی و سلیقه‌ای تلقی نمود. اینجا با دو جهان‌بینی و نگرش کاملاً مخالف و متضاد در تمامی زمینه‌های حیات سر و کار داریم.

عملاً آسان‌تر است که پوشش دیگران را تقلید نمائیم، لکن قرون می‌گذرد و ما می‌بینیم که نه تنها پوشش اقوام تقلید نمی‌شود، بلکه بر عکس، هر قوم و ملیتی می‌خواهد که با فرهنگ و سنتش پوشش مخصوص به خود را نیز حفظ کند. پوشش هر شخص به منزله بیرقی هست که در زادگاه او به اهتزاز در می‌آید؛ مانند پرچمی که جلوی ساختمان و اداره‌های موطنش نصب می‌گردد و با آن می‌خواهد روشن نماید که به چه فرهنگ و ملیتی تعلق دارد. به این نحو انسانی که با غیرت تام از زیر و بم خود و هویت ملی و مذهبی خویش محافظت می‌کند از پوشش و نحوه لباس پوشیدنش صیانت نیز می‌نماید و از تشبیه به اغیار عار و ننگ دارد، زیرا که از جهان‌بینی و ارزش‌های ملی و مذهبی خود دفاع می‌کند و می‌خواهد به آنها وفادار بماند.

گونه و جنس پوشش نیز از اهمیت بالائی برخوردار است و به عنوان مظهر و نمود شخصیت تلقی می‌گردد که با آن معروف و شهره می‌باشد. دو حدیث از احادیث رسول اکرم (ص) که ارتباط با پوشش دارد را نقل می‌کنیم:

۱. وسیله نقلیه و لباس مکفی دو چیزی هستند که به شخص ذلیل و پست، آبرو و احترام هبه می‌نماید.
  ۲. آنکه بخاطر تبرج و فخر فروشی لباس می‌پوشد در روز قیامت خداوند او را با لباس آتشین و گداخته محشور می‌گرداند.
- پوشش درست، زن را سعادتمند و جمالش را دائمی می‌گرداند.

● یک پرسش

سؤالی که پیش می‌آید این است: یک زن مسلمان چگونه باید لباس بپوشد؟ در قرآن آیاتی از قبیل آیه ۵۹ سوره احزاب و آیه‌های ۳۰ و ۳۱ سوره نور در این زمینه توضیح داده است. در این آیه‌ها ضرورت حجاب را می‌بینیم که خداوند

۲. از اینکه با حجاب شده‌اند خجالت نکشند. با قاطعیت حجاب را بپوشند هر چند در یک خانواده کافر متولد شده باشند و اینک در مدرسه یا جامعه‌ای زندگی کنند که غیر مسلمین بر آن حاکم هستند. در دین خود عادل و قاطع باشند و در دیدگاه‌های خود استوار. خواهران مسلمان من خوب است به آیه‌های ۳۸ و ۱۱۲ سوره مبارکه هود مراجعه کنند.

از مطالبی که ذکرش رفت می‌توان نتیجه گرفت راهی که یک خانم مسلمان در غرب باید پیش گیرد تا به حجاب بیانجامد بسیار صعب و همراه با تزکیه و ایثار است. ولی باید در نظر داشت که یک خانم تا زمانی که وارد «حیات توأم با حجاب» نشود نمی‌تواند معنی سعادت، رضایتمندی، راحتی روحی و آزادی در جامعه را احساس کند. خانم بی‌حجاب گمان می‌کند که از آزادی و خوشبختی برخوردار است، در حالی که این، خیالی بیش نیست. لذا زن باید اول توبه نموده و سپس با اراده خود حجاب بپوشد. خداوند نیز در این صورت توبه او را قبول نموده از گناهانش می‌گذرد؛ چرا که: وَهُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ وَيَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ - و اوست کسی که توبه را از بندگان خود می‌پذیرد و از گناهان درمی‌گذرد و آنچه می‌کنید می‌داند (شوری/ ۲۵)

جشن حجاب‌گذاری خانم بسا بوتوچی

این قانون را در چند آیه جداگانه مورد تأکید قرار داده است. این اهمیت حجاب و پوشش زنان را نشان می‌دهد.

مطلب دیگر حائز اهمیت این است که این حکم الهی با مخالفت سرسخت دشمنان اسلام و تخطئه آنها روبرو شده است. غربی‌ها حجاب را به منزله عقب‌ماندگی تلقی می‌کنند و می‌گویند که حجاب موجب بدبختی زن است؛ مانع از رشد او می‌گردد؛ و افتراات بی‌پایه و اساس دیگر.

متأسفانه خیلی از دولت‌ها در سیاست‌شان این نقطه را گنجانده‌اند که با حجاب و مسئله زنان برخورد شود و تبلیغات سوئی صورت گیرد. لذا هر روز با اخباری مواجه می‌گردیم که از ممنوعیت حجاب در مدارس و دانشگاه‌ها حاکی هست و یا شرط ادامه تحصیل دختران مسلمان را برداشتن حجاب اسلامی ذکر می‌کنند و از کار و اشتغال زنان با پوشش اسلامی جلوگیری به عمل می‌آورند.

سؤال اینجا است که چرا اینهمه جنجال ضد حجاب؟ مگر حجاب مانع از چیست؟ چرا با جرائمی چون روسپیگری و مواد مخدر که ریشه جامعه و تمدن را هدف گرفته است مبارزه صورت نمی‌گیرد و یا با عوامل سوء دیگری که جان هزاران نفر را به خطر انداخته است هیچ گونه برخوردی نمی‌شود. در حالیکه زن محجبه دو عزت و افتخار کسب می‌کند: ۱. موقعیت والا در نزد پروردگار ۲. موقعیت در جامعه.

زن محجبه در نزد خداوند، پیامبران، ائمه اطهار (ع) و ملائکه از عزت و رضایتمندی برخوردار است چرا که مقابل خداوند کرنش نموده، امر او را امتثال نموده و با حجابی که خداوند مقدر کرده خود را پوشانده است. لذا هنگام راه رفتن خداوند و رحمتش همواره با او هست و ملائکه دعاگوی او هستند. در جامعه نیز از احترام و عزت برخوردار است زیرا که به اخلاق و عفت مزین بوده و زیبایی‌های طبیعی که خداوند به او داده را می‌پوشاند.

فلسفه حجاب را می‌توان با مثال‌های زیبا توضیح داد. زن به منزله عطر خوشبویی است که باید داخل ظرف مخصوص باشد، جواهری هست که باید از او مراقبت به عمل آورد و این وظیفه او می‌باشد که از چیزهای پست و انظار فاسد و غرض آلود خود را صیانت نماید. او مانند جواهر و لعل، خود را از دسترس افراد هرزه حفاظت می‌کند. حجاب تنها حافظ او می‌باشد. زن پوشیده، از نظر افراد هرزه و آلوده در حفاظت است زیرا بدنش پوشیده و زیباییهای او مستور است بطوری که مردها از دیدن آن ناتوان بوده و طمع نمی‌کنند. بلکه برعکس او را بیشتر احترام نموده و گرمای می‌دارند. حجاب دژ محکمی هست که بانوان را از فساد و افراد منحرف و شهوت‌ران نکه می‌دارد. از این جهت خواهران مسلمان را دعوت می‌کنم که:

۱. از خدا اطاعت نموده اوامر او را اجرا نمایند زیرا این به نفع و مصلحت خودشان می‌باشد.

افسانه نیست!

ویژه نامه سالگرد شهادت یادگار پیامبر (ص)

حضرت فاطمه زهرا (س)

و ایام فاطمیه

قبل از ورود به ویژه‌نامه این مطلب را حتماً بخوانید

بی‌شک اهانت به اعتقادات و مقدسات یک مذهب و ملت کاری صحیح نیست؛ هم از این‌روست که خداوند متعال در قرآن کریم، حتی اهانت به بت‌های کفار و مشرکان را جایز ندانسته است.

همچنین توهین و جسارت به کسانی که در نظر جمع کثیری از مردم، دارای شأن و جایگاه هستند، کاری شایسته نخواهد بود؛ بخصوص اگر آن افراد دارای سابقه‌ای در یاری رساندن به پیامبر خدا (ص) نیز باشند.

اما این همه، نباید باعث گردد که جویای حق، چشم بر حقایق و واقعیات تاریخی ببندد یا با تعصب و تجاهر، آنها را توجیه نماید. آنچه در این ویژه‌نامه درباره مصائب فراوان حضرت فاطمه زهرا - سلام الله علیها - آمده است، حقایق تاریخی است که اکثر قریب به اتفاق آن از منابع معتبر و مورد قبول برادران اهل سنت گردآوری شده یا مستند گردیده است. دانستن این مصائب بخصوص از دو جهت بر هر مسلمانی واجب است:

۱. رنج‌ها و مصائب جگرگوشه پیامبر (ص) به بیماری و سپس شهادت آن امانت الهی منجر گردید.
۲. پیامبر (ص) فرموده بود: «هر کس فاطمه را ناراضی سازد مرا رنجانده است و هر کس مرا برنجاند خداوند را آزرده است». همچنین در تدوین و گردآوری مطالب این ویژه‌نامه، پای از دایره انصاف خارج و به ورطه اهانت داخل نگردیده است.

مطالب این ویژه‌نامه عبارتند از:

- دست‌نیافتنی در مقامات معنوی، غیور و مجاهد در ساحات دنیوی / آیت‌الله العظمی سیدعلی حسینی خامنه‌ای
  - مصائب فراموش‌نشده و شهادت انکارناپذیر / آیت‌الله العظمی محمدفاضل لنکرانی (ره)
  - شهادت فاطمه (س) افسانه نیست / آیت‌الله العظمی مکارم شیرازی
  - چه سنی چه شیعه، همه باید اجر رسالت را بدهند / آیت‌الله العظمی وحید خراسانی
  - بررسی فقهی و حقوقی "داوری خلیفه اول" درباره فدک / آیت‌الله رضا استادی
  - آیا خانه‌های مدینه درب داشتند؟ / علامه سید جعفر مرتضی عاملی
  - اسناد مظلومیت؛ کتابشناسی جامع فارسی حضرت فاطمه زهرا (س) / ناصرالدین انصاری قمی
  - چرا علی (ع) فدک را پس نگرفت؟ / آیت‌الله رضا استادی
- هدف ما این است که ضمن ابراز عشق و محبت به نور چشم رسول، زهرای بتول (س) - که به موجب آیه مودت، وظیفه هر مسلمانی است - گامی در جهت روشن شدن اذهان عمومی امت اسلامی برداریم.

وقل اعلموا فیسیری الله عملکم و رسوله والمؤمنون .

دست‌نیافتنی در مقامات معنوی غیور و مجاهد در ساحات دنیوی

آنچه در پی می‌آید بخش‌هایی از سخنان مقام معظم رهبری در دیدار اقشار مختلف مردم در آستانه ایام شهادت حضرت زهراء (علیهاالسلام) است که در تاریخ ۱۳۶۸/۹/۲۲ بیان فرمودند.

● الگوی زنان و مردان

این ایام، به سیده‌ی زنان عالم و بانوی بزرگ تاریخ جهان - فاطمه‌ی زهرا (علیهاالسلام) - متعلق است؛ آن زن نمونه‌یی که حیاتش با همه‌ی کوتاهی و عمر او در عین جوانی، الگویی برای همه‌ی مردان و زنان غیور و مؤمن و مسلمانان و حتی مردم غیر مسلمانی که با مقام آن بزرگوار آشنا باشند، است و ما باید از زندگی آن بزرگوار درس بگیریم. قبلاً لازم می‌دانم ضمن تسلیت این یادبود بزرگ غم‌انگیز و حزن‌آلود به همه‌ی شما برادران و خواهران، به خاطر حضورتان و زحماتی که متحمل شدید و از نقاط مختلف کشور تشریف آوردید و در این جا گرد آمدید، تشکر کنم.

در زندگی زهرا (علیهاالسلام) یک نکته هست که باید به آن توجه کرد. البته، ما در تعریف مقامات معنوی آن بزرگوار وارد نمی‌شویم و قادر هم نیستیم که مقامات معنوی فاطمه‌ی اطهر (علیهاالسلام) را بفهمیم و درک کنیم. حقیقتاً در اوج قله‌ی معنویت انسانی و تکامل بشری، فقط خداوند است که چنین بندگان را - و کسانی که هم‌پراز آنها باشند - می‌شناسد و مقام آنها را می‌بیند. لذا فاطمه‌ی زهرا را امیرالمؤمنین و پدر بزرگوار و اولاد معصومینش می‌شناختند. مردم آن زمان و زمانهای بعد و ما نیز در این روزگار نمی‌توانیم آن درخشندگی و تالگوی معنویت را در آن بزرگوار تشخیص بدهیم. نور درخشان معنوی، به چشم همه کس نمی‌آید و چشمهای نزدیک‌بین و ضعیف ما قادر نیست که آن جلوه‌ی درخشان انسانیت را در وجود این بزرگواران ببیند.

● غیور در حوادث تلخ پس از پیامبر (ص)

بنابراین، در صحنه‌ی تعریف معنوی فاطمه‌ی زهرا - علیهاالسلام - وارد نمی‌شویم؛ لیکن در زندگی معمولی این بزرگوار، یک نکته‌ی مهم است و آن جمع بین زندگی یک زن مسلمان در رفتارش با شوهر و فرزندان و انجام وظایفش در خانه از یک طرف و بین وظایف یک انسان مجاهد غیور خستگی‌ناپذیر در برخوردش با حوادث سیاسی مهم بعد از رحلت رسول اکرم (صلی‌الله علیه و آله و سلم) که به مسجد می‌آید و سخنرانی و موضع‌گیری و دفاع می‌کند و حرف می‌زند و یک جهادگر به تمام معنا و خستگی‌ناپذیر و محنت‌پذیر و سختی‌تحمّل‌کن است، از طرف دیگر. همچنین از جهت سوم، یک عبادت‌گر و بیادارنده‌ی نماز در شبهای تار و قیام‌کننده‌ی لله و خاضع و خاشع برای پروردگار است و در محراب عبادت، این زن جوان مانند اولیای کهن الهی، با خدا راز و نیاز و عبادت می‌کند.

این سه بعد را با هم جمع کردن، نقطه‌ی درخشان زندگی فاطمه‌ی زهرا (علیهاالسلام) است. آن حضرت، این سه جهت را از هم جدا نکرد. بعضی خیال می‌کنند انسانی که مشغول عبادت می‌باشد، یک عابد و متضرع و اهل دعا و ذکر است و نمی‌تواند یک انسان سیاسی باشد. یا بعضی خیال می‌کنند کسی که اهل سیاست است - چه زن و چه مرد - و در میدان جهاد فی‌سبیل‌الله حضور فعال دارد، اگر زن است، نمی‌تواند یک زن خانه با وظایف مادری و همسری و کدبانویی باشد و اگر مرد است، نمی‌تواند یک مرد خانه و دکان و زندگی باشد. خیال می‌کنند اینها باهم منافات دارد؛ در حالی که از نظر اسلام، این سه چیز با یکدیگر منافات و ضدیت که ندارد؛ در شخصیت انسان کامل، کمک کننده هم است.

شما باید در محیط کار و زندگی، با همسر و فرزندان و همسایه و دوستانتان، به وظایف شخصی خود عمل کنید و پیوندهای معمولی اجتماعی را به صورت سالم برقرار نمایید. در عین حال، باید در میدان سیاست و صحنه‌ی انقلاب و کارهایی که نظام اجتماعی از شما می‌طلبد و انتخابات و میدان جنگ و عرضه کردن خواست انقلابی و ملی خود در سطح کشور و جهان و بیان اراده‌ی سیاسی خود در میدانهای سیاست و انقلاب، حضور داشته باشید.

شما باید در راهپیمایی و سازندگی و میدان جنگ و انتخابات و بیان عقیده‌ی سیاسی خود - آن جایی که اظهار عقیده واجب است - حضورتان را حفظ کنید و در تعیین سرنوشت کشور و انقلاب مؤثر باشید. در عین حال، رابطه‌ی معنوی و قلبی خودتان با خدا را از طریق عبادت و توجه

و ذکر و حضور و معنویت و استمداد از خدا و توکل به او و انجام نوافل و فرایض خوب کنید. این سه بعد، انسان مسلمان را می‌سازد. اسلام، این را از ما خواسته است و اگر بپرسند: چگونه میسر است؟ پاسخ می‌دهیم که ما الگوهایی از جمله فاطمه‌ی زهرا (سلام‌الله علیها) داریم.

● عصر مدرن و انسان تک‌بعدی

بشر امروز، در چارچوب تمدنهای مادی دنیا و تحت تربیت مکتبهای حاکم بر جهان، انسانی یک بعدی است. اگر سرگرم زندگی می‌شود، غالباً از معنویت غافل می‌گردد. دنیا را ببینید، لابد خوانده‌اید و شنیده‌اید که در کشورهای دور از معنویت - مثل بسیاری از جوامع اروپایی و غیر آنها که البته بین این کشورها هم کم و بیش افراد اهل معنا هستند - نظام، نظام، نظام غیرمعنوی و مادی است. در آن جا، مردم سرگرم زندگی و مادیت و تأمین شکم و رفاه‌اند و اصلاً از معنویت و ارتباط قلبی با خدا و توجه و ذکر و دعا و تضرع و گریه و نافله، یادشان نمی‌آید و در غفلت کامل - که بزرگترین بلا و آفت برای انسان است و او را از همه‌ی خیرات موجود محروم می‌کند - بسر می‌برند.

وقتی مشغول شکم و اداره‌ی زندگی شخصی می‌شوند، حتی در میدان سیاست هم غافلند. بیشتر مردمی که در کشورهای پیشرفته هستند، درک و تحلیل از مسایل سیاسی ندارند و دولتها با تعصبات گروهي و حزبی و احیاناً قوم‌گرایی و ناسیونالیستی، آنها را به این طرف و آن طرف می‌کشاند و در میدان‌های سیاست، از آنها استفاده می‌کنند و اصولاً توده و عامه‌ی مردم، تحلیل سیاسی ندارند.

اما در اسلام این گونه نیست. همین حالا در جامعه‌ی اسلامی ما، مردم تحلیل سیاسی دارند. همین قشرهای محروم کشور، همین عشایر سلحشور غیور، همین عزیزانی که در استان فارس در چادرها یا کورده‌ها و راه‌های دور زندگی می‌کنند - که جمعی از آنها هم در این محفل حضور دارند - تحلیل سیاسی دارند. در سایر مناطق کشور هم که من در میان قشرهای مردم رفتم و با آنها صحبت و نشست و برخاست کردم و در مناطق و خانه‌ها و چادرهای خود، زیارتشان کردم، تحلیل سیاسی دارند و سیاست را می‌فهمند و نسبت به مسایل کشور، دارای عقیده و انگیزه و مقصود هستند و می‌فهمند که ما امروز در دنیا با چه کسی طرفیم و توطئه‌ی استکبار جهانی و امریکا یعنی چه. می‌فهمند که چرا دشمن جنگ را بر ما تحمیل کرده بود و متوجهند که دنیای استکباری و قدرتهای مسلح عالم، در جنگی که بر ما تحمیل شد، چرا دائماً از دشمن ما حمایت می‌کردند و هنوز هم بسیاری از آنها می‌کنند. این، تحلیل سیاسی و یک بعد زندگی انسان مسلمان است.

لذا در طول مدت ده سال و چند ماهی که امام فقید بزرگوارمان (رضوان‌الله تعالی علیه) در میان ما بودند و رهبری امت ما و مسلمانان عالم را بر عهده داشتند، در بیانات ایشان می‌بینید که بر حضور مردم در صحنه‌های سیاسی تأکید می‌کردند. مردم باید کشور ایران را متعلق به خودشان بدانند. سرنوشت این ملت و کشور، دست یکایک شماست. عظمت و عزت دادن به این کشور، ممکن می‌شود؛ وقتی که شما بخواهید. استقلال این کشور، حتمی و ریشه‌دار می‌شود؛ وقتی که مردم بخواهند و در صحنه‌های سیاسی حضور داشته باشند و از انقلاب کناره نگیرند و بدانند که چه می‌کنند و چرا می‌کنند و به چه عزم و نیتی انجام می‌دهند.

حضور مردم، زنده‌کننده‌ی فضای زندگی در یک کشور است. وقتی مردم در سیاست دخالت نکنند و نسبت به اوضاع سیاسی اظهار نظر و دلسوزی نمایند و ندانند که چه کسی آمد و رفت و چه کسی مسؤولیت پیدا کرد و ندانند که با چه کسی مبارزه می‌کنیم و به کدام سمت می‌رویم، کشور پیش نخواهد رفت. همه باید به مسؤولان کشور کمک کنند. گذشت آن روزی که کشور متعلق به یک‌عده و خانواده‌ی خاصی بود و مردم هم آن را باور کرده بودند. گذشت آن وقتی که مردم از امور کشور بیگانه باشند و به آنها ارتباطی نداشته باشد.

امروز، همه‌ی امور کشور، به همه‌ی مردم در شهرهای دور دست و روستاهای دورافتاده و عشایر و چادر نشین‌ها و مردم شهرهای بزرگ مربوط است. اقتصاد کشور هم به وسیله‌ی مردم و با پشتیبانی آنها باید زنده و فعال بشود. سیاست و استقلال و حضور در صحنه‌ی بین‌المللی و مبارزه با استکبار جهانی هم باید به وسیله‌ی مردم و با علم و آگاهی آنها انجام بشود و به همین خاطر است که گویندگان و صداوسیما و ارتباطات عمومی و رسانه‌های جمعی و روزنامه‌ها و همه‌ی کسانی که با مردم سر و کار دارند، موظفند مردم را نسبت به مسایل مهم کشور و انقلاب و آنچه که بر انقلاب و مسیر آن می‌گذرد و دشمنی‌هایی که می‌شود و نفوذی‌های داخلی آن دشمن‌ها، آگاه و روشن کنند. باید مردم همه‌ی مسایل مهم کشور را بدانند.

حضرت فاطمه زهرا (س) مانند یک جهادگر خستگی‌ناپذیر و محنت‌پذیر با حوادث سیاسی بعد از رحلت رسول اکرم (ص) برخورد کرد.

نقطه درخشان زندگی فاطمه زهرا (س) جمع کردن سه بُعد خانه، جهاد و عبادت است.

مصائب فراموش نشدنی و شهادت انکارناپذیر

مرحوم آیت‌الله فاضل لنکرانی یکی از احیایران شعائر فاطمیه در چند سال اخیر بود. بخصوص پنج پیامی که ایشان به این مناسبت صادر کردند نقش مهمی در زنده کردن عزای یادگار پیامبر (ص) داشت. آنچه در پی می‌آید بخش‌هایی از پیام‌ها و سخنان ایشان است که در کتاب *فاطمه و فاطمیه* منتشر گشته است:

● محور رضایت و غضب خداوند

این ایام مصادف است با شهادت بزرگترین بانوی جهان اسلام حضرت فاطمه زهرا (س). آن حقیقت، گوهری است که تاکنون ابعاد وجودی‌اش برای اهل فکر و بصیرت به صورت صحیح و دقیق روشن نگشته است؛ و او را فاطمه گفته‌اند زیرا که خلق از کنه معرفت او محرومند. ذاتی که از غضب او پیامبر (ص) و حق تعالی غضب می‌کنند و از رضایت او خشنود می‌گردند.

● از وظایفمان کوتاهی نکنیم

باید در شرایط کنونی آگاهی بیشتر نسبت به افکار و اندیشه‌ها و دستورالعمل‌های آن بانوی گرامی و فرزندان معصوم وی داشته باشیم و مبادا در انجام وظایف خود کوتاهی نماییم. لازم است علمای بلاد و خطبای محترم علاوه بر آنکه مجالس عزاداری را هر چه باشکوه‌تر انجام می‌دهند، ابعاد معنوی و علمی آن حضرت را مورد توجه خاص قرار دهند و بحمدالله مکتب تشیع، مشحون از استدلال و منطق است.

● وظایف بانوان

شخصیتی که این چنین مورد احترام خدا و رسول خدا و انبیای الهی است و کلام و وجود و حرکات او در ملک و ملکوت و در دنیا و آخرت تأثیرگذار است، آیا بر ما نیست که هر چه بیشتر خود را به این حقیقت نورانی نزدیک نماییم؟

و آیا بر جامعه ما - بخصوص خواهران محترمه ما - سزاوار است که از این خیر کثیر و کوثر الهی که برای همه عالم و آدم است دور باشند؟!

● اولین شهید ولایت

او اولین شهیده راه پرافتخار ولایت و امامت بود و ائمه (ع) عموماً به فرزندی ایشان افتخار می‌کردند.

فاطمه (س) زنی است در اوج مظلومیت و با وجود مصائب فراوان - خصوصاً مصیبت از دست دادن پیامبر (ص) - و در شرایط بسیار حساس که بشر عادی حتی قادر به تکلم معمولی نیست، در حضور حکام و بزرگان قوم آنچنان خطبه‌ای ایراد می‌کند که خردمندان از درک آن عاجزند.

● مظلومیت انکارناپذیر

معاندان بدانند اگر به خیال خود در شهادت آن حضرت شبهه‌ای را

القاء کنند، هرگز نمی‌توانند در مظلومیت ایشان و ستم‌هایی که بعد از رسول خدا (ص) به ایشان وارد شد خدش‌های را تصور نمایند. عمر کوتاه وی، خطبه‌ای آتشین و سراسر استدلالی او در مسجدالنبی (ص) گریه‌های شبانه‌روزی ایشان و دفاع محکم آن حضرت در حریم ولایت، همه ادله روشنی بر مظلومیت آن بانو است و از این جهت، جهان اسلام در مظلومیت او و شوهرش همیشه عزادار و سوگوار است.

● گواهی تاریخ

ما هیچ‌گاه نمی‌توانیم آن مصائب را فراموش نماییم و تاریخ گواه بر این امر است که در مدت عمر کوتاه، چه زجرها و ظلم‌ها بر آن یگانه‌بانو وارد شد که امیرالمؤمنین (علی (ع) که در رأس موحدین است بعد از شهادت او فرمود: «حزن اندوهم همیشه است و پایان نمی‌پذیرد». آیا با چنین تعبیری، شیعه‌ی حضرت (علی (ع) و امت پیامبر (ص) می‌تواند جدای از این حزن و ماتم باشد؟

● مقصود امام (ره) از وحدت

مدتی است مطالبی عاری از حقیقت و کاشف از عناد و لجاج در مورد ایشان گفته یا نوشته می‌شود که وجدان هر منصف و علاقه‌مند به حقیقت را جریحه‌دار می‌سازد. صحیح است که مسأله وحدت مورد تأکید معمار بزرگ انقلاب اسلامی حضرت امام خمینی (ره) بود؛ اما مقصود آن حضرت این نبود که شیعه از مبانی اعتقادی متقن و محکم خویش دست بردارد و شاهد کذب و دروغ حتی نسبت به فاطمه زهرا (س) باشد؛ بلکه به وضوح مقصود ایشان این بود که مسلمین عموماً در برابر دشمنان اسلام و ابرقدرت جهانی متحد شوند تا دشمن نتواند در حقیقت اسلام رخنه ایجاد نماید.

● شعائر فاطمیه

اینک بر شیعیان و پیروان اهل بیت (ع) است که روز سوم جمادی‌الثانیه را که بر حسب روایت صحیح مصادف با شهادت حضرت بوده و دولت جمهوری اسلامی ایران آن را تعطیل رسمی اعلام کرده است، هر چه باشکوه‌تر عزاداری نمایند و مجالس و محافل آن حضرت را کتماً و کیفاً رونق بخشیده و با دسته‌جات عزادار در کوچه‌ها و خیابان‌ها ظاهر شوند تا گوشه‌ای از حق آن شهیده را ادا کرده باشیم.

پیداست که بی‌تفاوتی در این رابطه آثار منفی نگران‌کننده در پیش خواهد داشت.

شهادت فاطمه (س) افسانه نیست

مایه رضای خدا، و خشم او مایه خشم خدا معرفی گردیده است، پیامبر می‌فرماید: «یا فاطمة ان الله يغضب لِعِصْبِكَ و يَرْضَى لِرِضَاكَ»^۲ «دخترم فاطمه!، خدا با خشم تو، خشمگین، و با خشنودی تو، خشنود می‌شود».

به خاطر چنین مقامی والا، او سرور زنان جهان است، و پیامبر در حق او چنین فرموده: «یا فاطمة! ألا ترضين أن تكون سيدة نساء العالمين، و سيدة نساء هذه الأمة و سيدة نساء المؤمنين»^۳ «دخترم فاطمه! آیا به این کرامتی که خدا به تو داده راضی نمی‌شوی که تو، سرور زنان جهان و سرور زنان این امت و سرور زنان با ایمان باشی».

۲. احترام خانه آن حضرت در قرآن و سنت

محدثان یادآور می‌شوند وقتی آیه مبارکه (فی بیوت اذن الله ان ترفع و یذکر فیها اسمہ)^۴ بر پیامبر فرود آمد، پیامبر این آیه را در مسجد تلاوت کرد. در این هنگام شخصی برخاست و گفت: «ای رسول گرامی مقصود از این بیوت با این اهمیت چیست؟» پیامبر فرمود: «خانه‌های پیامبران!»

در این موقع ابوبکر برخاست، در حالی که به خانه علی و فاطمه (علیهما السلام) اشاره می‌کرد، گفت: «آیا این خانه از همان خانه‌ها است؟»

پیامبر (صلی الله علیه وآله) در پاسخ فرمود: «بله، از برجسته‌ترین آنها است»^۵.

پیامبر گرامی (صلی الله علیه وآله) مدت نه ماه به در خانه دخترش می‌آمد، بر او و همسر عزیزش سلام می‌کرد و این آیه را می‌خواند: «إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَ يُطَهِّرَ كُمْ تَطْهِيرًا» (احزاب / ۳۳).^۶ خانه‌ای که مرکز نور الهی است و خدا به ترفیع آن امر فرموده از احترام بسیار بالایی برخوردار می‌باشد.

آری، خانه ای که اصحاب کسا را در بر می‌گیرد و خدا از آن با جلالت و عظمت یاد می‌کند، باید مورد احترام قاطبه مسلمانان باشد.

اکنون باید دید پس از درگذشت پیامبر (صلی الله علیه وآله) تا چه اندازه حرمت این خانه ملحوظ گشت؟ چگونه احترام آن خانه را شکستند، و خودشان صریحاً به آن اعتراف دارند؟ این حرمت‌شکنان چه کسانی بودند، و هدفشان چه بود؟

اخیراً یک فرد ناآگاه از تاریخ صحیح اسلام مقاله‌ای درباره دخت گرامی پیامبر - صلی الله علیه وآله - نوشته و نام آن را «افسانه شهادت فاطمه زهرا» گذارده است. نویسنده این مقاله پس از ذکر مناقب و فضایل آن حضرت، تلاش کرده است شهادت و بی‌حرمتی را که درباره آن حضرت انجام گرفته، منکر شود.

از آنجا که بخشی از این مقاله، تحریف روشن تاریخ اسلام است، ما را بر آن داشت که به گوشه‌ای از این تحریف و بیان بخشی از این حقایق بپردازیم تا ثابت شود شهادت بانوی اسلام یک واقعیت انکارناپذیر تاریخی است؛ اگر چه اگر چنین بحثی را آغاز نکرده بودند، ما در این شرایط، آن را دنبال نمی‌کردیم.

موضوع سخن ما در این مقاله، امور زیر است:

۱. عصمت حضرت زهرا (علیها السلام) در لسان پیامبر (صلی الله علیه وآله).

۲. احترام خانه آن حضرت در قرآن و سنت.

۳. هتک حرمت خانه آن حضرت پس از درگذشت پدر بزرگوارش. به امید آن که با تشریح این نقاط سه گانه، نویسنده مقاله، در برابر حقیقت سر تسلیم فرود آورد و از نوشته خود نادم و پشیمان گردد و به جبران کار خود بپردازد. این نکته حائز اهمیت است که تمام مطالب نوشته ما از منابع معروف اهل سنت گرفته شده است.

۱. عصمت زهرا (س) در لسان رسول خدا (ص)

دخت گرامی پیامبر (صلی الله علیه وآله) از مقام والایی برخوردار بود و سخنان رسول گرامی (صلی الله علیه وآله) در حق دخترش، حاکی از عصمت و پیراستگی او از گناه است. آنجا که درباره او چنین می‌فرماید: «فاطمة بضعة منی فمن أغضبها أغضبنی»^۱ «فاطمه پاره تن من است، هر کس او را به خشم آورد بسان این است که مرا خشمگین کرده است».

ناگفته پیداست که خشم رسول خدا (صلی الله علیه وآله) مایه اذیت و ناراحتی آن حضرت است و سزای چنان شخصی در قرآن کریم چنین بیان شده است: (وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ رَسُولَ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ) (توبه / ۶۱). «آنان که رسول خدا را آزار دهند، برای آنان عذاب دردناکی است».

چه دلیلی استوارتر بر عصمت او که در حدیث دیگری رضای وی

۳. هتک حرمت خانه آن حضرت!

آری، با این سفارش‌های مؤکد، متأسفانه برخی حرمت آن را نادیده گرفته، و به هتک آن پرداختند، و این مسأله‌ای نیست که بتوان بر آن پرده‌پوشی کرد.

ما در این مورد نصوصی را از کتب اهل سنت نقل می‌نماییم، تا روشن شود که مسأله هتک حرمت خانه زهرا (علیها السلام) و رویدادهای بعدی، یک امر تاریخی مسلم است نه یک افسانه!! و با اینکه در عصر خلفا سانسور فوق‌العاده‌ای نسبت به نگارش فضایل و مناقب در کار بود ولی به حکم اینکه «حقیقت شیء نگهبان آن است» این حقیقت تاریخی به طور زنده در کتاب‌های تاریخی و حدیثی محفوظ مانده است. ما در نقل این اسناد و مدارک، ترتیب زمانی را از قرن‌های نخستین در نظر می‌گیریم، تا برسد به نویسندگان عصر حاضر:

۳-۱. ابن ابی شیبہ و کتاب «المصنّف»

ابوبکر ابن ابی شیبہ (۱۵۹-۲۳۵) مؤلف کتاب المصنّف به سندی صحیح چنین نقل می‌کند: آنه حین بویع لأبی بکر بعد رسول الله (صلی الله علیه وآله) کان علی و الزبیر یدخلان علی فاطمة بنت رسول الله، فیشاورونها و یرتجعون فی أمرهم. فلما بلغ ذلک عمر بن الخطاب خرج حتی دخل علی فاطمة، فقال: یا بنت رسول الله (صلی الله علیه وآله) والله ما أحد أحب إلینا من أبیک و ما من أحد أحب إلینا بعد أبیک

منک، و أیم الله ما ذاک بمانعی إن اجتمع هؤلاء النفر عندک أن امرتهم أن یحرق علیهم البیت.

قال: فلما خرج عمر جاؤوها، فقالت: تعلمون أن عمر قد جاءنی، وقد حلف بالله لئن عدتم لیحرقن علیکم البیت، و أیم الله لیمضین لما حلف علیه. یعنی: هنگامی که مردم با ابوبکر بیعت کردند، علی و زبیر در خانه فاطمه به گفتگو و مشاوره می‌پرداختند، و این خبر به عمر بن خطاب رسید. او به خانه فاطمه آمد، و گفت: ای دختر رسول خدا، محبوب‌ترین فرد برای ما پدر تو و بعد از او خود تو هستی؛ ولی سوگند به خدا این محبت مانع از آن نیست که اگر این افراد در خانه تو جمع شوند من دستور دهم خانه را بر آنها بسوزانند.

این جمله را گفت و بیرون رفت، وقتی علی (علیه السلام) و زبیر به خانه بازگشتند، دخت گرامی پیامبر (علیها السلام) به علی (علیه السلام) و زبیر گفت: عمر نزد من آمد و سوگند یاد کرد که اگر اجتماع شما تکرار شود، خانه را بر شماها بسوزاند، به خدا سوگند! آنچه را که قسم خورده است انجام می‌دهد!^۷

یادآور شدیم که این رویداد در کتاب «المصنّف» با سند صحیح نقل شده است.

۳-۲. بلاذری و کتاب «انساب الاشراف»

احمد بن یحیی جابر بغدادی بلاذری (متوفای ۲۷۰) نویسنده معروف و صاحب تاریخ بزرگ، این رویداد تاریخی را در کتاب «انساب الاشراف» به این نحو نقل می‌کند:

أن أبابکر أرسل إلى علی یرید البیعة فلم یبایع، فجاء عمر و معه فتیلة! فتلقته فاطمة علی الباب.

فقال فاطمة: یا بن الخطاب، أتراک محرقاً علی بابی؟ قال: نعم، و ذلک أقوى فیما جاء به أبوک...^۸

ابوبکر به دنبال علی (علیه السلام) فرستاد تا بیعت کند، ولی علی (علیه السلام) از بیعت امتناع ورزید. سپس عمر همراه با فتیله (ماده آتشزا) حرکت کرد، و با فاطمه در مقابل باب خانه روبرو شد، فاطمه گفت: «ای فرزند خطاب، می‌بینم در صدد سوزاندن خانه من هستی؟!» عمر گفت: «بله، این کار کمک به چیزی است که پدرت برای آن مبعوث شده است!!»

۳-۳. ابن قتیبه و کتاب «الإمامة و السياسة»

مورخ شهیر عبدالله بن مسلم بن قتیبه دینوری (۲۱۲-۲۷۶) از پیشوایان ادب و از نویسندگان پرکار حوزه تاریخ اسلامی و مؤلف کتاب‌هایی همچون «تأویل مختلف الحديث»، و «دب الکاتب» است.^۹ وی در کتاب «الإمامة و السياسة» چنین می‌نویسد: آن أبابکر رضی الله عنه تفقد قوماً تخلّفوا عن بیعته عند علی کرم الله وجهه فبعث إلیهم عمر فجاء فناداهم و هم فی دار علی، فأبوا أن یخرجوا فدعا بالحطب و قال: والذی نفس عمر بیده لتخرجن أو لاحرقنها علی من فیها، فقیل له: یا أبا حفص إن فیها فاطمة فقال، و إن!!^{۱۰}

ابوبکر از کسانی که از بیعت با او سربر تافتند و در خانه علی گرد آمده بودند سراغ گرفت و عمر را به دنبال آنان فرستاد. او به در خانه علی (علیه السلام) آمد و همگان را صدا زد که بیرون بیایند و آنان از خروج از خانه امتناع ورزیدند. در این موقع عمر هیزم طلبید و گفت: به خدایی که جان عمر در دست اوست بیرون بیایید یا خانه را بر سرتان آتش می‌زنم. مردی به عمر گفت: «ای اباحفص (کنیه عمر) در این خانه، فاطمه، دختر پیامبر است». گفت: «باشد»!!

ابن قتیبه دنباله این داستان را سوزناک‌تر و دردناک‌تر نوشته است، او می‌گوید: ثم قام عمر فمشى معه جماعة حتى أتوا فاطمة فذقوا الباب فلما سمعت أصواتهم نادت بأعلى صوتها: يا أبتاه رسول الله ماذا لقينا بعدك من ابن الخطاب، و ابن أبي قحافة. فلما سمع القوم صوتها و بكائها انصرفوا. و بقي عمر و معه قوم فأخرجوا علياً فمضوا به إلى أبي بكر فقالوا له بايع، فقال: إن أنا لم أفعل فمه؟ فقالوا: إذا و الله الذي لا إله إلا هو نضرب عنقك...!!^{۱۱}

عمر همراه گروهی به در خانه فاطمه آمدند و در خانه را زدند هنگامی که فاطمه صدای آنان را شنید، با صدای بلند گفت: «ای رسول خدا پس از تو چه مصیبت‌هایی به ما از فرزند خطاب و ابی قحافه رسید». وقتی مردم که همراه عمر بودند صدای زهرا و گریه او را شنیدند برگشتند، ولی عمر با گروهی باقی ماند و علی را از خانه بیرون آوردند و نزد ابی بکر بردند و به او گفتند: «بیعت کن». علی (علیه السلام) گفت: «اگر بیعت نکنم چه می‌شود؟» گفتند: «به خدایی که جز او خدایی نیست، گردن تو را می‌زنیم...».

مسلماً این بخش از تاریخ برای علاقمندان به خلفا بسیار سنگین و ناگوار است و لذا برخی بر آن صدد آمدند که در نسبت کتاب به ابن قتیبه تردید کنند، در حالی که ابن ابی‌الحدید استاد فن تاریخ این کتاب را از آثار او می‌داند و پیوسته از آن مطالبی نقل می‌کند، متأسفانه این کتاب به سرنوشت تحریف دچار و بخشی از مطالب آن به هنگام چاپ از آن حذف شده است در حالی که همان مطالب در شرح نهج البلاغه ابن ابی‌الحدید آمده است.

«زرکلی» در اعلام، این کتاب را از آثار ابن قتیبه می‌داند سپس می‌افزاید: «برخی از علما در این نسبت نظری دارند». یعنی شک و تردید را به دیگران نسبت می‌دهد نه به خویش، همچنان که «لیاس سرکیس»^{۱۲} این کتاب را از آثار ابن قتیبه می‌داند.

۳-۴. طبری و تاریخ او

محمد بن جریر طبری (متوفای ۳۱۰) در تاریخ خود رویداد قصد هتک حرمت خانه وحی را چنین بیان می‌کند:

أتى عمر بن الخطاب منزل علی و فيه طلحة و الزبير و رجال من المهاجرين، فقال و الله لأحرقن عليكم أو لتخرجن إلى البيعة، فخرج عليه الزبير مصلاً بالسيف فعثر فسقط السيف من يده، فوثبوا عليه فأخذوه.^{۱۳}

یعنی: عمر بن خطاب به خانه علی (ع) آمد در حالی که طلحه و زبیر

و گروهی از مهاجران در آنجا گرد آمده بودند. وی رو به آنان کرد و گفت: «به خدا سوگند خانه را به آتش می‌کشم مگر اینکه برای بیعت بیرون بیایید». زبیر از خانه بیرون آمد در حالی که شمشیر کشیده بود، ناگهان پای او لغزید و شمشیر از دستش افتاد، در این موقع دیگران بر او هجوم آوردند و شمشیر را از دست او گرفتند. این بخش از تاریخ حاکی از آن است که اخذ بیعت برای خلیفه با تهدید و ارباب صورت می‌پذیرفت حالا این نوع بیعت چه ارزشی دارد؟ خواننده باید خود داوری نماید.

۳-۵. ابن عبد ربّه و کتاب «العقد الفريد»

شهاب الدین احمد معروف به «ابن عبد ربّه اندلسی» مؤلف کتاب «العقد الفريد» متوفای (۴۶۳ هـ) در کتاب خود بحثی مشروح درباره تاریخ سقیفه آورده و تحت عنوان «کسانی که از بیعت ابی بکر تخلف جستند» چنین می‌نویسد:

فأما علی و العباس و الزبير ففقدوا في بيت فاطمة حتى بعث إليهم أبو بكر، عمر بن الخطاب ليُخرجهم من بيت فاطمة و قال له: إن أبوا فقاتلهم، فاقبل بقبس من نار أن يُضرم عليهم النار، فلقيته فاطمة فقال: يا ابن الخطاب أجنث لتحرق دارنا؟ قال: نعم، أو تدخلوا فيما دخلت فيه الأمة!^{۱۴}

یعنی: علی و عباس و زبیر در خانه فاطمه نشسته بودند که ابوبکر، عمر بن خطاب را فرستاد تا آنان را از خانه فاطمه بیرون کند و به او گفت: «اگر بیرون نیامدند، با آنان نبرد کن!» و در این موقع عمر بن خطاب با مقداری آتش به سوی خانه فاطمه رهسپار شد تا خانه را بسوزاند، در این موقع با فاطمه روبرو شد. دختر پیامبر گفت: «ای فرزند خطاب آمده‌ای خانه ما را بسوزانی؟» او در پاسخ گفت: «بله! مگر این که در آنچه امت وارد شدند، شما نیز وارد شوید!»

تا اینجا بخشی که در آن به تصمیم به هتک حرمت تصریح شده است پایان پذیرفت، اکنون به دنبال بخش دوم که حاکی از جامه عمل پوشاندن به این نیت شوم است، می‌پردازیم! مبدا این تصویر پیش آید که آنها فقط مقصودشان ارباب و تهدید بود تا علی (علیه السلام) و یارانش را مجبور به بیعت کنند، و قصد عملی ساختن چنین تهدیدی نداشتند.

دنباله این گفتار نشان می‌دهد که آنها دست به این جنایت بزرگ زدند!

یورش انجام یافت!

در این جا سخنان آن گروه که فقط به سوء نیت خلیفه و یاران او اشاره کردند به پایان رسید، گروهی که نخواستند و یا نتوانستند دنباله فاجعه را به طور روشن منعکس کنند، در حالی که برخی، به اصل فاجعه یعنی یورش به خانه ... اشاره نموده و تا حدی نقاب از چهره حقیقت برداشتند. اینک در اینجا به مدارک یورش و هتک حرمت اشاره می‌نماییم: (در این بخش نیز در نقل مصادر غالباً ترتیب زمانی را در نظر می‌گیریم).

۳-۶. ابو عبید و کتاب «الاموال»

ابو عبید قاسم بن سلام (متوفای ۲۲۴) در کتاب خود به نام «الاموال» که مورد اعتماد فقیهان اسلام است نقل می کند:

عبدالرحمن بن عوف می گوید: من در بیماری موت ابوبکر به عیادت او رفتم. پس از گفتگوی زیاد به من گفت: «آرزو می کنم ای کاش سه چیز را که انجام داده ام، انجام نمی دادم، همچنان که آرزو می کنم ای کاش سه چیز را که انجام نداده ام، انجام می دادم. همچنین ای کاش سه چیز را از پیامبر سؤال می کردم.

اما آن سه چیزی که انجام داده ام و آرزو می کنم که ای کاش انجام نمی دادم عبارتند از: ۱. «وددت انی لم اکشف بیت فاطمة و ترکته و ان اغلق علی الحرب»^{۱۵}

یعنی: ای کاش پرده حرمت خانه فاطمه را نمی گشودم و آن را به حال خود و می گذاشتم هر چند برای جنگ بسته شده بود.

ابو عبید هنگامی که به اینجا می رسد به جای جمله: «لم اکشف بیت فاطمة و ترکته...» می گوید: کذا و کذا. و اضافه می کند که من مایل به ذکر آن نیستم!

ولی اگر «ابو عبید» روی تعصب مذهبی یا علت دیگر از نقل حقیقت سربرتافته است؛ محققان کتاب «الاموال» در پاورقی می گویند: جمله های حذف شده در کتاب «میزان الاعتدال» (به نحوی که بیان گردید) وارد شده است، افزون بر آن، «طبرانی» در «معجم» خود و «ابن عبدربه» در «العقد الفرید» و افراد دیگر جمله های حذف شده را آورده اند. (دقت کنید!)

۳-۷. طبرانی و معجم کبیر

ابوالقاسم سلیمان بن احمد طبرانی (۲۶۰-۳۶۰) - که ذهبی در «میزان الاعتدال» در حق او می گوید: فرد معتبری است^{۱۶} - در کتاب «المعجم الکبیر» که کرازا چاپ شده است، آنجا که درباره ابوبکر و خطبه ها و وفات او سخن می گوید، یادآور می شود:

ابوبکر به هنگام مرگ، اموری را تمنا کرد: ای کاش سه چیز را انجام نمی دادم. ای کاش سه چیز را انجام می دادم. ای کاش سه چیز را از رسول خدا سؤال می کردم.

درباره آن سه چیزی که انجام داده و آرزو کرد که ای کاش انجام نمی داد، چنین می گوید: أما الثلاث اللاتی وددت انی لم أفعلنهنّ، فوددت انی لم أکن اکشف بیت فاطمة و ترکته.^{۱۷}

یعنی: «آن سه چیزی که آرزو می کنم که ای کاش انجام نمی دادم، آرزو می کنم که هتک حرمت خانه فاطمه نمی کردم و آن را به حال خود واگذار می کردم!» این تعبیرات به خوبی نشان می دهد که تهدیدهای عمر تحقق یافت.

۳-۸. ابن عبدربه و «العقد الفرید»

ابن عبدربه اندلسی مؤلف کتاب «العقد الفرید» (متوفای ۴۶۳ هـ) در

کتاب خود از عبدالرحمن بن عوف نقل می کند: من در بیماری ابوبکر بر او وارد شدم تا از او عیادت کنم، او گفت: «آرزو می کنم که ای کاش سه چیز را انجام نمی دادم و یکی از آن سه چیز این است: وودت انی لم اکشف بیت فاطمة عن شی و إن کانوا اغلقوه علی الحرب»^{۱۸}

ای کاش خانه فاطمه را نمی گشودم هر چند آنان برای نبرد، در خانه را بسته بودند»

و نیز اسامی و عبارات و شخصیت هایی که این بخش از گفتار خلیفه را نقل کرده اند خواهد آمد.

۳-۹. سخن نظام در کتاب «الوافی بالوفیات»

ابراهیم بن سیر نظام معتزلی (۱۶۰-۲۳۱) که به خاطر زیبایی کلامش در نظم و نثر به نظام معروف شده است در کتاب های متعددی، واقعه بعد از حضور در خانه فاطمه (علیها السلام) را نقل می کند. او می گوید: انّ عمر ضرب بطن فاطمة يوم البيعة حتی ألفت المحسن من بطنها.^{۱۹}

یعنی: عمر در روز اخذ بیعت برای ابوبکر بر شکم فاطمه زد، او فرزندی که در رحم داشت و نام او را محسن نهاده بودند، سقط کرد!! (دقت کنید).

۳-۱۰. مبرد در کتاب «کامل»

محمد بن یزید بن عبدالاکبر بغدادی (۲۱۰-۲۸۵) ادیب، و نویسنده معروف و صاحب آثار گران سنگ، در کتاب «الکامل» خود، از عبدالرحمن بن عوف داستان آرزوهای خلیفه را می نویسد، و چنین یادآور می شود: وددت انی لم أکن کشف عن بیت فاطمة و ترکته ولو أغلق علی الحرب.^{۲۰}

یعنی: «آرزو می کردم ای کاش بیت فاطمه را نمی گشودم و آن را رها می نمودم هر چند برای جنگ بسته باشد».

۳-۱۱. مسعودی و «مروج الذهب»

مسعودی «متوفای ۳۲۵» در مروج الذهب می نویسد: آنگاه که ابوبکر در حال احتضار بود چنین گفت: سه چیز انجام دادم و تمنا می کردم که ای کاش انجام نمی دادم یکی از آن سه چیز: فوددت انی لم أکن فتشت بیت فاطمة و ذکر فی ذلک کلاماً کثیراً!!^{۲۱}

آرزو می کردم که ای کاش هتک حرمت خانه زهرا را نمی کردم و در این مورد سخن زیادی گفت!!

مسعودی با اینکه نسبت به اهل بیت (ع) گرایش های نسبتاً خوبی دارد؛ ولی باز اینجا از بازگویی سخن خلیفه خودداری کرده و با کنایه رد شده است، البته خدا حقیقت را می داند و بندگان خدا هم اجمالاً می دانند!

۳-۱۲. ابن ابی دارم در کتاب «میزان الاعتدال»

«احمد بن محمد» معروف به «ابن ابی دارم»، محدث کوفی (متوفای

اخیراً مقاله‌ای درباره دخت گرامی پیامبر (ص) به نام «افسانه شهادت فاطمه زهرا» نوشته شده است. این مقاله، تحریف روشن تاریخ اسلام است و ما در اینجا به بیان بخشی از حقایق در این باره می‌پردازیم؛ اگر چه اگر چنین بحثی را آغاز نکرده بودند، ما در این شرایط، آن را دنبال نمی‌کردیم.

فرستاد، و عمر هیزم جمع کرد و در خانه را آتش زد... و در ذیل این روایت تعبیرات دیگری است که قلم از بیان آن عاجز است.

***

نتیجه: آیا با این همه مدارک روشن که عموماً از منابع خودشان نقل شده است باز هم می‌گویند «افسانه شهادت...!!»
انصاف کجاست؟!

به یقین هر کس این بحث کوتاه و مستند به مدارک روشن را بخواند می‌فهمد بعد از رحلت رسول خدا (صلی الله علیه و آله) چه غوغایی بر پا شد، و برای نیل به حکومت و خلافت چه ها کردند، و این اتمام حجت الهیه برای همه آزاداندیشان دور از تعصب است، چرا که ما از خودمان چیزی ننوشتیم، هر چه نوشتیم از منابع مورد قبول خود آنهاست.

پی‌نوشت‌ها:

۱. فتح الباری در شرح صحیح بخاری: ۸۴/۷ و نیز بخاری این را در بخش علامات نبوت، جلد ۶، ص ۴۹۱، و در اواخر مغازی جلد ۸، ص ۱۱۰ آورده است.
۲. مستدرک حاکم: ۱۵۴/۳؛ مجمع الزوائد: ۲۰۳/۹ و حاکم در کتاب مستدرک احادیثی می‌آورد که جامع شرایطی باشند که بخاری و مسلم در صحت حدیث، آنها را لازم دانسته‌اند.
۳. مستدرک حاکم: ۱۵۶/۳.
۴. (نور خدا) در خانه هایی است که خدا رخصت داده که قدر و منزلت آنان رفعت یابد و نامش در آنها یاد شود.
۵. قرأ رسول الله هذه الآية (في بيوت أذن الله أن ترفع ويذكر فيها اسمه) فقال إليه رجل: فقال: أي بيوت هذه يا رسول الله؟ قال: بيوت الأنبياء، فقال إليه أبو بكر، فقال: يا رسول الله: أ هذا البيت منكم؟ مشيراً إلى بيت علي و فاطمة - قال: نعم، من أفاضلها (الدر المنثور: ۲۰۳/۶؛ تفسير سورة نور، روح المعاني: ۱۷۴/۱۸).
۶. در المنثور: ۶۰۶/۶.
۷. مصنف ابن أبي شيبة: ۵۷۲/۸، كتاب المغازی.
۸. انساب الأشراف: ۵۸۶/۱ طبع دار معارف، قاهره.
۹. الاعلام زرکلی: ۱۳۷/۴.
۱۰. الامامة و السياسة: ۱۲، چاپ مکتبه تجاریه کبری، مصر.
۱۱. الامامة و السياسة، ص ۱۳.
۱۲. معجم المطبوعات العربیة: ۲۱۲/۱.
۱۳. تاریخ طبری: ۴۴۳/۲، چاپ بیروت.
۱۴. العقد الفرید: ۹۳/۴، چاپ مکتبه هلال.
۱۵. الأموال: پاورقی ۴، چاپ نشر کلیات ازهریه، الأموال، ۱۴۴، بیروت و نیز ابن عبد ربّه در عقد الفرید: ۹۳/۴ نقل کرده است چنان که خواهد آمد.
۱۶. میزان الاعتدال: ۱۹۵/۲.
۱۷. معجم کبیر طبرانی: ۶۲/۱، شماره حدیث ۳۴، تحقیق حمّدی عبدالمجید سلفی.
۱۸. العقد الفرید: ۹۳/۴، چاپ مکتبه الهلال.
۱۹. الوافی بالوفیات: ۱۷/۶، شماره ۲۴۴۴؛ ملل و نحل شهرستانی: ۵۷/۱، چاپ دار المعرفة، بیروت. و در ترجمه نظام به کتاب «بحوث فی الملل و النحل»: ۲۴۸/۳-۲۵۵ مراجعه شود.
۲۰. شرح نهج البلاغه: ۴۶/۲ و ۴۷، چاپ مصر.
۲۱. مروج الذهب: ۳۰۱/۲، چاپ دار اندلس، بیروت.
۲۲. میزان الاعتدال: ۴۵۹/۳.
۲۳. عبدالفتاح عبدالمقصود، علی بن ابی طالب: ۲۷۶/۴-۲۷۷.
۲۴. کتاب الامامة و الخلافة، ص ۱۶۰ و ۱۶۱، تألیف مقاتل بن عطیه که با مقدمه ای از دکتر حامد داود استاد دانشگاه عین الشمس قاهره به چاپ رسیده، چاپ بیروت، مؤسسه البلاغ.

منبع: پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر آیت‌الله العظمی مکارم شیرازی
(مقاله آتش در خانه وحی)

سال ۳۵۷) نقل می‌کند که در محضر او این خبر خوانده شد: «آن عمر رفس فاطمه حتی أسقطت بمحسن؛ یعنی: عمر لگدی بر فاطمه زد و او فرزندی که در رحم به نام محسن داشت سقط کرد!»^{۲۲}
«ابن ابی دارم» نسبت به صحت این خبر اعتراضی ندارد. حال اگر بدانیم که او کسی است که محمد بن أحمد بن حماد کوفی درباره او می‌گوید: «کان مستقیم الأمر عامه دهره؛ یعنی او در سراسر عمر خود پوینده راه راست بود». حقیقت و افسانه نبودن این تهاجم بر ما روشن تر می‌گردد.

۳-۱۳. عبدالفتاح عبدالمقصود و کتاب «الإمام علی»

وی هجوم به خانه وحی را در دو مورد از کتاب خود آورده است و ما به نقل یکی بسنده می‌کنیم:

«و الذی نفس عمر بیده، لیخرجنّ أو لأحرقنّها علی من فیها...»
قالت له طائفة خافت الله، و رعت الرسول فی عقبه: «یا أبا حفص، إنّ فیها فاطمة...»!

فصاح لایبالی: «وإن...»!

و اقترب و قرع الباب، ثمّ ضربه و اقتحمه...

و بداله علی...

و رنّ حینذاك صوت الزهراء عند مدخل الدار... فان هی الا طنین استغاثه...^{۲۳}

یعنی: قسم به کسی که جان عمر در دست اوست یا باید بیرون بیایید یا خانه را بر ساکنانش آتش می‌زنم.

عده ای که از خدا می‌ترسیدند و رعایت منزلت پیامبر (صلی الله علیه و آله) را پس از او می‌کردند، گفتند: «باحفص، فاطمه در این خانه است».

بی پروا فریاد زد: «باشد!».

نزدیک شد، در زده، سپس با مشت و لگد به در کوبید تا به زور وارد شود... علی (علیه السلام) پیدا شد...

طنین صدای زهرا در نزدیکی مدخل خانه بلند شد... این ناله استغاثه او بود...^{۲۴}

***

این بحث را با حدیث دیگری از «مقاتل ابن عطیه» در کتاب الامامة و السياسة پایان می‌دهیم (هرچند هنوز ناگفته‌ها بسیار است!)
او در این کتاب چنین می‌نویسد: ان ابابکر بعد ما اخذ البیعة لنفسه من الناس بالارهاب و السیف و القوّة ارسل عمر، و قنفذاً و جماعة الی دار علی و فاطمة و جمع عمر الحطب علی دار فاطمة و احرق باب الدار...^{۲۴}

یعنی: هنگامی که ابوبکر از مردم با تهدید و شمشیر و زور بیعت گرفت، عمر، قنفذ و جماعتی را به سوی خانه علی و فاطمه (علیهما السلام)

کتابخانه

فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۸

افسانه نیست

ویژه‌نامه ایام فاطمیه

۳۰

بررسی فقهی و حقوقی داوری درباره فدک

در این صورت نیز خود او نباید به قضاوت می پرداخت. این از نظر فقه اسلام مجاز نیست.

۴. قاضی ابتدا باید سخن مدعی و منکر را بشنود و سپس حکم کند، و پس از آن، حکم اجرا شود. اما در اینجا، قبل از شکایت، تفهیم اتهام، داوری، صدور حکم و اصولاً تشکیل هیچگونه محکمه عادل و بی طرفی، فدک غصب شد! این امر نیز با موازین قضایی سازش ندارد. ۵. مطابق قانون، قاضی در صورتی که خود، علم و یقین به حقیقت داشته باشد می تواند به علم خود عمل کند. خلیفه به حکم آیه تطهیر، می دانست که حضرت فاطمه (س)، معصوم و طاهر است و دروغ نمی گوید. اما با وجود این علم، سخن او را نپذیرفت و از او شاهد طلبید.

۶. با وجود اینکه ارائه شاهد به لحاظ قانونی بر عهده خلیفه بود (چرا که او مدعی بود)، حضرت زهرا (س) دو شاهد ارائه کرد: «حضرت علی علیه السلام» و «جناب ام ایمن». شاهد اول، به حکم آیه تطهیر، معصوم بود و شاهد دوم کسی بود که پیامبر او را اهل بهشت معرفی کرده بود. شهادت علی (ع) برای کسی که به آیه تطهیر اعتقاد داشته باشد، علم آور بود و می توانست جایگزین شهادت دو شاهد شود. همچنین شهادت ام ایمن، به دلیل سخنی که رسول خدا (ص) درباره او فرموده بود، اطمینان آور بود و می توانست جایگزین شهادت دو زن و یا مکمل شهادت یک مرد گردد. اما خلیفه با کمال تعجب و تأسف، شهادت آن دو را نپذیرفت و گفت: «شهادت یک مرد و یک زن قبول نیست؛ بلکه باید دو مرد، یا یک مرد و دو زن شهادت دهند»!! ۷. مطابق آیین دادرسی در اسلام، برای اثبات مالکیت در دادگاه، به دو شاهد نیاز نیست؛ بلکه «یک شاهد و قسم» نیز کارساز است. به عبارت دیگر، در نزاع مالی، سوگند، مکمل گواهی یک شاهد می شود. مسأله فدک نیز نزاعی مالی بود.

۸. به دلیل کثرت مصاحبت خلیفه اول و دوم با رسول خدا (ص)، آنان به طور قطع از واگذاری فدک به حضرت زهرا (س) اطلاع داشتند. بنابراین، علیرغم تمامی اشکالات شکلی و ماهوی دادرسی آنان، خلیفه عمداً خلاف علم خود عمل کرد.

۹. شاید از مهم ترین ادله بی اساس بودن داوری خلیفه اول این باشد که در طول تاریخ هیچگاه این قضاوت او پذیرفته نشد و بارها فدک به اهل بیت (ع) بازگردانده شده است. این کار اولین بار به دست «عمر بن عبدالعزیز» صورت گرفت.

فدک نام سرزمینی در حوالی شرقی منطقه خیبر، حدود ۱۲۰ کیلومتری مدینه منوره است. این منطقه در زمان رسول خدا (ص) دارای چشمه ای پر آب، نخلستان، مزرعه و قلعه ای مسکونی بود و گروهی از یهودیان در آن می زیستند.

پس از آنکه لشکر اسلام - با قهرمانی شگفت انگیز علی (ع) - یهودیان را شکست داد و قلعه های خیبر را فتح کرد، اهالی فدک (که برای جنگ با مسلمین با خیبریان هم پیمان شده بودند) بدون جنگ و خونریزی خود را تسلیم پیامبر (ص) کردند. لذا منطقه فدک بدون جنگ در اختیار رسول خدا (ص) قرار گرفت و به حکم قرآن (آیه های ۶ و ۷ سوره حشر) به شخص آن حضرت اختصاص یافت. مطابق این آیات، مسلمانان و مجاهدان - بر خلاف غنایمی که در اثر جنگ به دست آنان می افتاد - در فدک سهمی نداشتند.

مورخان و راویان سنی و شیعه اجماع دارند که پس از نزول آیه شریفه ذی القربی (آیه ۲۶ سوره اسراء)، پیامبر (ص) حضرت فاطمه زهرا (س) را نزد خود خواند و این مال شخصی خود، یعنی سرزمین وسیع و حاصلخیز فدک را به ایشان بخشید و ملک وی قرار داد.

پس از ارتحال پیامبر (ص)، خلیفه اول عده ای را به فدک فرستاد و آنان از وکلای مالک آن یعنی حضرت زهرا (س) را بیرون کردند و آن ملک را در اختیار گرفتند. حضرت فاطمه (س) نزد ابوبکر آمد و حق خود را طلبید. اما خلیفه اول در یک داوری شگفت، مالکیت حضرت زهرا (س) بر فدک را انکار کرد و حتی شهادت دو شاهد عادل را نیز نپذیرفت و از باز پس دادن این ملک غصبی به صاحبش خودداری نمود.

آنچه در پی می آید برخی از اشکالات شکلی و ماهوی قضاوت خلیفه در این مسأله است:

۱. بنابر آیین دادرسی اسلامی و مطابق قواعد فقهی، اگر شخصی مالی را در اختیار داشته باشد (مثلاً خانه ای را در تصرف داشته باشد) و دیگری ادعای مالکیت آن مال را بکند، «مدعی» باید ادعای خود را اثبات کند نه کسی که خانه در تصرف اوست. اما خلیفه اول، بر خلاف این حکم مسلم و واضح، از فاطمه (س) که فدک را در تصرف داشت خواست که ادعای مالکیت خود را اثبات کند و شاهد بیاورد!

۲. از مسلمات فقه است که تا کسی علیه متصرف شکایت نکرده است، قاضی نمی تواند متعرض او شود. درباره فدک نیز کسی نزد خلیفه شکایت نبرده بود.

۳. ممکن است گفته شود که خلیفه، خود مدعی العموم و شاکی بود.

آیا خانه‌های مدینه درب داشتند؟

کسانی که دقت کاملی در تاریخ نداشته‌اند، مدعی شده‌اند که منازل مدینه و مکه در زمان صدر اسلام، اصولاً درب چوبی نظیر درهای امروزی نداشت و مردم برای پوشاندن منزل از دید اغیار، تنها از پرده استفاده می‌کردند. آنان پس از طرح این ادعا، نتیجه گرفته‌اند که: بنابراین، ماجرای سوزاندن در خانه حضرت زهرا (س) و قرار دادن ایشان بین در و دیوار صحیح نیست!!
این شبهه به «دکتر سهیل زکار» نسبت داده می‌شود؛ اگر چه مدرک مستندی درباره استناد این شبهه به وی در دست نیست. بهر حال از آنجا که این کلام از سوی برخی دیگر نیز تکرار شده، لازم است پاسخ داده شود.
آنچه در پی می‌آید، گوشه‌ای از مستندات وجود درب در خانه‌های مکه و مدینه است:

الف) مستندات درباره درب داشتن خانه‌های مدینه

۱. «بو فدیك» می‌گوید: از «محمد بن هلال» درباره مختصات اتاق و حجره عائشه پرسیدم. در ضمن پاسخ گفت: «درب آن به سوی شام بود». گفتم: «آن درب یک مصراع داشت یا دو مصراع؟» گفت: «یک مصراع» پرسیدم: «از چه جنسی بود؟» پاسخ داد: «یا از چوب عرعر بود یا از درخت ساج». (وفاء الوفاء — ج ۲، ص ۴۵۹ و ۴۵۶ و ۴۵۲) توضیح: مصراع همان است که در فارسی از آن با عنوان «لنگه» یا «لت» یاد می‌شود.
۲. از «ابوموسی اشعری» نقل است که به همراه پیامبر بود تا اینکه به «بئر اذیس» وارد شدند. پیامبر (ص) داخل شد و ابوموسی بیرون باقی ماند. ابوموسی می‌گوید: «کنار دربی نشستم که جنس آن از جریب نخل بود». (صحیح مسلم — ج ۷، ص ۱۱۸ و صحیح بخاری — ج ۲ — ص ۱۸۷)
۳. «ابودر» از پیامبر نقل می‌کند که فرمود: «اگر کسی از کنار خانه‌ای گذشت که درب آن بسته نبود و پرده نیز نداشت و نگاهش به داخل خانه افتاد، گناهی بر او نیست؛ بلکه مقصر، اهل آن خانه‌اند». (مسند احمد — ج ۵ — ص ۱۵۳)
۴. در حدیث ازدواج حضرت علی و حضرت فاطمه — علیهما السلام — آمده است که پیامبر (ص) به آن دو دستور داد که به منزلشان وارد شوند، سپس برایشان دعا کرد، آنگاه برخاست، بیرون رفت و درب را با دست مبارکش به روی آنان بست (ثم قام فأغلق علیهما الباب بیده). (بحار الانوار — ج ۴ — ص ۱۲۲ و ۱۴۲ و مناقب خوارزمی ص ۲۴۳)
۵. «ابو حمید» از پیامبر (ص) نقل می‌کند که: «او به ما امر کرد که شبها ظروف آب را در گوشه‌ای قرار دهیم و نیز دستور داد که شب‌هنگام درها را ببندیم». (صحیح مسلم — ج ۳ — ص ۱۵۹۳)
۶. از «جابر» و «بوهریره» نقل است که پیامبر (ص) فرمود: «درب منزلت را ببند و نام خدا را جاری کن، بدرستی که شیطان درب بسته را باز نمی‌کند». (سنن ابی داود — ج ۲ — ص ۳۳۹ و مسند احمد — ج ۳ — ص ۳۸۶ و سنن ابی ماجه — ج ۲ — ص ۱۱۲۹)

۷. در حدیث اسلام آوردن «مادر ابوهریره» و دعا کردن رسول خدا (ص) برای او، ابوهریره می‌گوید: «... پس دوان دوان به سوی او رفتم تا به او مژده دهم که رسول خدا برایت دعا کرد. وقتی به خانه رسیدم درب منزل را بسته یافتم و صدای پای مادرم را شنیدم ...». (مسند احمد — ج ۲ — ص ۲۳۰)
۸. در حدیثی از عائشه است که: رسول الله (ص) در شبی از شب‌ها وی را خفته پنداشت پس بآرامی کفش‌هایش را پوشید و عبايش را برداشت، سپس در را باز کرد، بیرون رفت و در را پشت سرش بست (ظن أنها رقت فانتعل رویداً و أخذ رداء رویداً ثم فتح الباب رویداً ثم خرج وأجافه رویداً). (تاریخ المدینه لابن شبة — ج ۱ — ص ۸۸ و ۸۹ و فی هامشه عن عمدة الاخبار — ص ۱۲۳ و ۱۲۴ و راجع وفاء الوفاء — ج ۳ — ص ۸۸۳ عن مسلم والنسائی)
- در تمامی احادیث بالا، بستن درب با تعبیری مانند «اغلاق الباب»، «رد الباب» و «إجافة الباب» آمده است که همگی به معنی «بسته نمودن درب» است و برای پرده و نظایر آن به کار نمی‌رود.
۹. در احادیث متعددی — از جمله ۲۱ حدیث که علامه جعفر مرتضی در کتاب مذکور آورده است — از تعبیر «دق الباب»، «طرق الباب»، «ضرب الباب» و «قرع الباب» استفاده شده است که همگی به معنای «در زدن» هستند و درباره دری که به شکل پرده باشد به کار نمی‌روند. زیرا واضح است که پرده، قابلیت دق الباب ندارد؛ از جمله:
- در حدیث رفتن پیامبر به منزل «ابو الهیثم بن التیهان» آمده است: «پس درب خانه را زدیم. زنی گفت: چه کسی در می‌زند؟ عمر پاسخ داد: این رسول الله است ...» (کنز العمال — ج ۷ — ص ۱۹۴)
۱۰. در احادیث متعدد دیگری — از جمله ۴۳ حدیث که نویسنده‌ی کتاب مأساة الزهرا (ع) آنها را مذکور داشته است — به تعبیری همچون «الاجابة من وراء الباب» یعنی «پاسخ از آن سوی در»، «خلف الباب» یعنی «پشت در»، «حرک الباب» یعنی «حرکت دادن در»، «وضع اليد علی الباب فدفعه» یعنی «هل دادن در با

دست و باز کردن آن»، «فتح الباب» یعنی «باز کردن درب»، «الباب المقفل» یعنی «درب قفل شده» و «کسر الباب» یعنی «شکستن در» بر می‌خوریم که هیچیک از این تعبیر با پرده و مانند آن سازگاری ندارد.

۱۱. همانگونه که در تواریخ شیعه و سنی آمده است، اهل یثرب (مدینه النبی) تا پیش از هجرت پیامبر اسلام (ص) گرفتار جنگ داخلی دائمی بودند و اختلافات خونین در میان آنها بیداد می‌کرد؛ تا جایی که معروف بود که حتی شب‌ها نیز شمشیر و اسلحه را از خود دور نمی‌کردند (اعلام الوری - ص ۵۵ و بحارالانوار - ج ۱۹ - ص ۸ تا ۱۰). تا اینکه خداوند با بعثت پیامبر (ص) بر آنان منت نهاد و برادری و صلح را برایشان به ارمان آورد. با در نظر داشتن این امر، آیا عقلایی است مردمانی که دائماً خطر همسایه را احساس می‌کردند و در حال جنگ و جدال بودند و حتی در هنگام خواب، نزد خود شمشیر نگه می‌داشتند، برای خانه‌هایشان که مال و ناموس خود را در آن حفظ می‌کردند و شب‌ها در آن می‌آرمیدند، درب نگذارند و فقط به آویزان کردن پرده اکتفا کنند؟ خیر؛ این امر هرگز عقلانی نیست.

۱۲. احادیث دیگری نیز وجود دارند که ثابت می‌کنند نه تنها منازل مدینه درب داشتند بلکه آن درب‌ها، قفل و کلید نیز داشتند و کلمه «مفتاح» به معنای کلید بارها تکرار شده است؛ از جمله:

از «دکین بن سعید المزنی» نقل است که گفت: نزد پیامبر (ص) رفتم و از او درخواست طعام کردیم. پس فرمود: «یا عمر! برو و به آنها غذا بده». فارقی بنا الی علیه، فأخذ المفتاح من حجزته، ففتح... (سنن ابی داود - ج ۴ - ص ۳۶۱ و مسند احمد - ج ۴ - ص ۱۷۴) یا: حین کلم علی (ع) طلحة فی امر عثمان، انصرف علی (ع) الی بیت المال، فأمر بفتحه، فلم يجدوا المفتاح، فكسر الباب، و فرق ما فیه علی الناس، فانصرفوا من عند طلحة حتی بقی وحده، فسر عثمان بذلك. (تاریخ طبری - ج ۴ - ص ۴۳۱)

۱۳. دسته‌ی دیگری از روایات نیز وجود دارد که بوضوح حاکی از وجود درب‌هایی با جنس چوب هستند؛ احادیثی که از «شق الباب» به معنای «شکاف بین درب‌هایی که از چوب ساخته می‌شود» سخن می‌گویند. مسلم است که پرده، دارای شق و شکاف نیست بلکه درهایی که از «تخته» یا «سعف نخل» ساخته می‌شدند، ممکن بود خلل و شکافی بین آنها به وجود بیاید؛ از جمله:

از عائشه نقل است: «هنگامی که خبر شهادت جعفر بن ابی طالب و عبدالله بن رواحه را آوردند؛ پیامبر بر زمین نشست و آثار حزن و اندوه در صورتش نمایان شد، و من از شکاف در (شق الباب) او را می‌نگریستم...». (کنز العمال - ج ۱۵ - ص ۷۳۲)

نیز امام صادق (ع) از امیر المؤمنین علی (ع) نقل فرموده است که: ... روزی رسول الله در حجره یکی از زنانش نشسته بود و مدراتی (نوعی

شانه از جنس چوب یا فلز) در دست داشت، در این هنگام مردی از شکاف در (شق الباب) به داخل نگریست. پیامبر فرمود: «اگر نزدیک تو بودم با این مدرات، چشم‌ت را در می‌آوردم». (قرب الاسناد - ص ۱۸ و من لایحضره الفقیه - ج ۴ - ص ۷۴)

ب (مستندات درب داشتن خانه‌های مکه

گرچه شاید با ذکر ده‌ها سند بالا، دیگر نیازی به مستندات زیر نباشد اما برای اطلاع بیشتر خوانندگان به روایاتی که ثابت کننده وجود درب در ساختمان خانه‌های مکه نیز می‌گردد اشاره‌ای مختصر می‌کنیم:

۱. هنگامی که قریش، تصمیم به قتل پیامبر (ص) گرفتند، جناب ابوطالب به فرزندش علی (ع) گفت: «پسر من! نزد عمویت «ابولهب» برو و درب خانه‌اش را بزن. اگر در را باز کرد داخل شو و اگر باز نکرد درب را بشکن و داخل شو و به او بگو: «پدرم برای پیغام داد: مردی که عمویش زنده است ذلیل نمی‌شود». پس علی (ع) رفت و درب خانه ابولهب را بسته دید. فرمود در را باز کنید ولی تقاضایش را اجابت نکردند، پس به در هجوم برد و آن را شکست و داخل شد ... (کافی - ج ۸ - ص ۲۷۶ و ۲۷۷)

۲. از «ام هانی» دختر ابوطالب نقل است که: «لما کان یوم فتح مکه أجزت رجلین من أحمائی، فأدخلتهما بیتا و أغلقت علیهما بابا» (مسند احمد - ج ۶ - ص ۳۴۳)

۳. این حدیث پیامبر (ص) نیز بسیار معروف است که پس از ورود سپاهیان اسلام به مکه در جریان فتح این شهر فرمود: «من دخل دار ابی سفیان فهو آمن، و من اعلق [علیه] بابه فهو آمن» یعنی «هر کس به خانه ابوسفیان داخل شود امان دارد، و هر کس داخل خانه‌اش شود و درب را به رویش ببندد نیز در امان است». (سنن ابی داود - ج ۲ - ص ۱۶۲ و مسند احمد ج ۲ - ص ۲۹۲ و وسائل الشیعه - ج ۱۵ - ص ۲۷ و تهذیب الاحکام - ج ۴ - ص ۱۱۶ و صحیح مسلم (انتشارات داراحیاء التراث العربی) - ج ۳ - ص ۱۴۰۸ و کافی ج ۵ - ص ۱۲ و بحارالانوار - ج ۷۵ - ص ۱۶۹ و...)

***

لازم به ذکر است که مکه به دلیل حرم امن بودن، شرایط امنیتی بسیار بهتری نسبت به مدینه داشت و خوف جنگ داخلی و خونریزی در آن نمی‌رفت. با اینهمه، مطابق احادیث متعددی که «علامه سید جعفر مرتضی» در کتاب مأساة الزهراء نقل کرده است - و ما تنها به ذکر سه مورد آنها قناعت کردیم - حتی خانه‌های مکه نیز درب داشتند؛ چه رسد به منازل مدینه.

منبع: سید جعفر مرتضی عاملی؛ مأساة الزهراء (س)؛ دارالسیره، بیروت: ۱۹۹۷.

چه سنی چه شیعه همه باید اجر رسالت را بدهند

آنچه در پی می‌آید متن روان‌شده‌ی سخنرانی حضرت آیت‌الله وحید خراسانی است که روز یکشنبه ۸۷/۲/۲۹ به مناسبت سالگرد شهادت حضرت فاطمه زهرا (سلام الله علیها) ایراد گردیده.

● شعائر فاطمیه

همان طوری که اسلام و خاتم النبیین وابسته به سید الشهداء است؛ مذهب و امیر المؤمنین هم وابسته به «صدیقه کبری» است. تضعیف شعائر فاطمیه، خیانت به مذهب و جنایت نسبت به امیر المؤمنین است؛ جنایت به آن کسی که نبوت تمام انبیاء و رسالت تمام مرسلین و دین خدا به او کامل شده است: «لَيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتِمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا». آن کسی که کمال دین به اوست، تمام نعمت به اوست، اسلام مرضی خدا وابسته اوست، خود او باز وابسته به فاطمه زهراست و این مطلب، بسیار مهم است.

● دو رکن علی(ع)

اهل سنت از بزرگانشان - مثل زمخشری - و همچنین شیعه از علمای نخبه‌شان - مثل صدوق - این روایت را از «جابر بن عبدالله انصاری» نقل کرده‌اند که: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ يَقُولُ لِعَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَبْلَ مَوْتِهِ بِثَلَاثٍ: «سَلَامٌ عَلَيْكَ يَا أَبَا الرَّيْحَانَتَيْنِ! أَوْصِيكَ بِرِخَائَتَيَّ مِنَ الدُّنْيَا، فَعَن قَلِيلٍ يَنْهَدُ رُكْنَاكَ وَاللَّهُ خَلِيفَتِي عَلَيْكَ». پیامبر (ص) سه روز قبل از رحلت، این کلمات را فرموده. اهل دقت و نظر، در کیفیت تعبیر، تأمل کنند. «فَعَن قَلِيلٍ يَنْهَدُ رُكْنَاكَ وَاللَّهُ خَلِيفَتِي عَلَيْكَ» یعنی بزودی دو رکن تو منهدم می‌شود. چون خبر این مصیبت، برای امیر المؤمنین کمرشکن بود؛ تسلیت داد به جمله دوم که: «وَ اللَّهُ خَلِيفَتِي عَلَيْكَ». یعنی: اما خداوند خلیفه من است بر تو.

هنگامی که رسول خدا رحلت فرمود امیر المؤمنین گفت: هَذَا أَحَدُ رُكْنَيْ الَّذِي قَالَ لِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِنَّ يَكُنِي مِنْ رُكْنَيْ بَدِيعِ رَبِّكَ (ص) فرموده بود. هنگامی که حضرت فاطمه به شهادت رسید امیر المؤمنین گفت: هَذَا الرُّكْنُ الثَّانِي الَّذِي قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِنَّ يَكُنِي مِنْ رُكْنَيْ بَدِيعِ رَبِّكَ (ص) فرموده بود. رکن یعنی چه؟

● علی کیست؟

برای این که ما فاطمه زهرا را بشناسیم و فاطمیه را - به آن اندازه میسور که در خور ما است نه در شأن او - احیاء کنیم، باید حقیقت رکنیت صدیقه کبری روشن بشود. این حکمت عالیه به این سادگی درک نمی‌شود. مثلاً باید دید امام ششم (ع) که رئیس مذهب و لسان الله ناطق است و کسی است که اسم‌ه عند اهل السماء الصادق، او در این زمینه چه می‌گوید.

حضرت صادق (ع) وقتی مقابل قبر امیر المؤمنین (ع) ایستاد زیارتی کرد که سه قسمت دارد: یک صلوات است، یک سلام است، یک شهادت است.

باید دید: اولاً چه جور بر او صلوات از خدا خواست؟ ثانیاً چه جور به او سلام کرد؟ و در مرحله آخر چه جور شهادت داد. این بیان جعفر بن محمد (ع) است که همه فقهاء و حکماء باید دقت کنند ببینند در جمله به جمله آن چه مفاهیمی نهفته است؟

ما از هر قسمتی تکه‌ای را به طور اشاره می‌گوییم: «اللهم صل علی امیر المؤمنین عبدک المرتضی، و أمینک الأوفی، و عروتک الوثقی»

مضاف‌ها را دقت کنید، مضاف‌الیه را هم دقت کنید؛ بعد ببینید در این اضافه چه غوغائی است.

«وعروتک الوثقی، ویدک العلیا وجنبک الأعلی، وکلمتک الحسنی، وحجتک علی الوری، وصدیقک الأكبر، وسید الأوصیاء، و رکن الأولیاء، و عماد الأصفیاء». این مرحله اول که صلواتش بود.

مرحله‌ی دوم هم سلامش است :

«السلام علی اسم الله الرضی و وجهه المضى و جنبه القوى ... السلام علی نور الأنوار و سلیل الأَطهار و عناصر الأخیار ... این هم سلامش.

اما شهادتش که غوغاست ؛ آن هم شهادتی که از جعفر بن محمد(ع) است:

«واشهد أنك جنب الله» شهادت می‌دهم که تو جنب الله هستی . این کلمه اشاره است به این آیه: آن روزی که همه انبیاء داد و انفساه می‌زنند آن روز است که : «أَنْ تَقُولَ نَفْسٌ يَا حَسْرَتًا» مورد تحسر چه؟ آن حسرت «فِي جَنْبِ اللَّهِ» است.

شهادت می‌دهم تو همان جنب الله هستی که هر نفسی در آن روز حسرت می‌خورد به آن تفریطی که نسبت به تو کرده.

«شهادت می‌دهم تو باب الله هستی». یعنی درب خانه منحصر است به تو.

«شهادت می‌دهم تو حبیب الله هستی»

و ختم کلام : «شهادت می‌دهم تو وجه الله هستی». کل من علیها فان وَ يَبْقَى وَجْهٌ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَ الْإِكْرَامِ.

علی بن ابی‌طالب (ع) یعنی چنین اعجوبه‌ای که عقل ، علم ، درک ، فکر و همه مشاعر از انوار عظمت او - که نمونه‌ای از آن در این کلمات بود - خائب و خاسر است ؛ آن وقت یک چنین موجودی ، رکن وجودش، نقطه اتکایش و عماد هستی‌اش «فاطمه زهراء» است.

● رکن علی کیست؟

این جاست که باید فهمید زهرا کیست؟ کو کسی که فهمیده باشد؟! یک جمله در کلمات حضرت بود و آن جمله این است: «و سید الأوصیاء و رکن الأولیاء». امیر المؤمنین کیست؟ رکن اولیاء است. اولیاء کی‌اند که او باز رکن آن‌ها است؟ اولیاء آن‌هایی هستند که: «ألا إن أولیاء الله لا خوف علیهم و لا هم یحزنون».

تمام عالم بدون استثناء همه مبتلا هستند به دو آفت : یکی «ترس» یکی «حزن». ترس از چه؟ از این که آن چه دارند نبازند. حزن از چه؟ از اینکه چه جور به آنچه ندارند برسند. همه بین الخوف و الحزن گرفتارند

اما مفسر قرآن خاتم پیغمبران (ع) بیانش در توضیح اولیاء این است: «اولیاء الله کسانی هستند که: نَظَرُوا فَكَانَ نَظَرُهُمْ عِبْرَةً ؛ سَكَنُوا فَكَانَ سَكْوَتُهُمْ ذِكْرًا ؛ نَطَقُوا فَكَانَ نُطْقُهُمْ حِكْمَةً ؛ مَشَوْا بَيْنَ النَّاسِ فَكَانَ مَشْيُهُمْ بَرَكَةً». نگاه آنها عبرت است؛ مشی و قدم آنها برکت است، سکوتشان ذکر است؛ نطقشان حکمت است...

اینها همگی - من الأولین و الآخرين - رکنشان امیر المؤمنین است. حالا آن کسی که خودش رکن تمام اولیاء خداست ، باید دید رکن او چه کسی است؟ رکن او هم فاطمه زهرا است.

چه کسی صدیقه کبری را شناخته است؟ چه کسی فهمیده فاطمه زهرا کیست؟ به قدری ساحت، بلند است؛ به قدری مقام منیع است که حتی در عالم بقاء هم درک نمی‌شود زهراء کیست ؟

شخصی از امام ششم پرسید: «چرا فاطمه، زهراء نامیده شده است؟» جواب داد: «چون خدا قصری برای او ساخته است که نه از طرف بالا متصل به جایی است ، نه از پایه اتکاء به استوانه‌ای دارد، بلکه به قدرت پروردگار معلق است، صد هزار باب دارد، بر هر بابی هزار ملک است. این قصر آن اندازه با اهل بهشت فاصله دارد که همانطور که اهل زمین به کوکب دری به آسمان نگاه می‌کنند ، اهل بهشت به قصر او این جور می‌نگرند». این، «سَرّ اسم زهرا» است. این گوهری است که ستاره درخشان تمام اهل بهشت است.

● مصیبت کبری

آن وقت اینچنین کسی چه جور از این دنیا رفت؟

اگر کسی می‌خواهد بفهمد، نمونه اش این است که علی (ع) گفت: «یا رسول الله لَقَدْ اسْتَرْجَعْتَ الْوَدِيعَةَ وَ اخَذْتَ الرَّهِيْنَةَ وَ اخْلَسْتَ الزَّهْرَاءُ» این ودیعه‌ای بود که از پیغمبر گرفت ؛ اما نگفت برگرداندم. گفت: «یا رسول الله برگردانده شد». هر چه هست در این صیغه‌های مجهول است. «وَ اخَذْتَ الرَّهِيْنَةَ».

آن جمله‌ای که کمرشکن است: «وَ اخْلَسْتَ الزَّهْرَاءُ ؛ زهرا رپوده شد». آیا جایی از بدن شما شکسته شده؟! اگر استخوان انگشت شما بشکند چه حالی دارید؟ حالا اگر استخوان سینه بشکند؟

وقتی استخوان سینه بشکند نفس نمی‌شود کشید. سه روز بعد از پیغمبر، استخوان سینه شکست ؛ نود روز، نود و پنج روز، نمی‌توانست نفس بکشد، هر نفسی کشید جان داد، نه «یک بار مردن» است، بلکه «در هر نفسی جان دادن» است.

زهرا(س) وقتی آمد کنار بستر پیغمبر ، سنی و شیعه نوشته‌اند چه جور آمد. با آن مشیی که مشی پیغمبر بود با آن حال آمد؛ اما وقتی علی او را به پیغمبر تحویل داد «کان کالخیال» یعنی بدنی نبود، شبی بود. امیرالمؤمنین گفت: «یا رسول الله فَاسْتَخْبِرْهَا الْحَال ؛ خودت از او استخبار کن، خودت از او سؤال کن»

یعنی : یا رسول‌الله آن چه کشید ، به من هم نگفت ؛ تو خودت از او بپرس که بر او چه گذشت؛ «سَتَنبُتُكَ ابْنَتُكَ».

ای مردم ایران! ای کسانی که رهین منت بعثت پیغمبرید ؛ حق فاطمیه را ادا کنید.

چه سنی ، چه شیعه ، همه باید اجر رسالت را بدهند؛ چرا که «قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى».

روز سوم جمادی الثانیة، برای این که اجر رسالت داده بشود، نسبت به نزدیک‌ترین فرد به خاتم انبیاء اظهار مودت بشود، باید مملکت یکپارچه یا زهراء بشود. در مقابل آن جنازه‌ای که نیمه شب آن جور زیر خاک رفت ، باید آن روز هر کس دل به علی بن ابی طالب دارد آن چه در توان دارد ، انجام دهد. این وظیفه شاعر فاطمیه است.

تضعیف شاعر فاطمیه تضعیف مذهب است. سبک شمردن شهادت صدیقه‌ی کبری ، استخفاف به امیرالمؤمنین و کوتاهی و تقصیر در حق خاتم النبیین است.

اسناد مظلومیت؛ کتابشناسی جامع فاطمه زهرا (س) (کتاب‌های چاپی به زبان فارسی)

۱. آئینه عصمت (مدائح و مرثیاتی حضرت فاطمه زهرا)

گردآوری: محمود شاه‌رخی و مشفق کاشانی، تهران، انتشارات اسوه، ۱۳۷۱ شمسی، وزیری، ۵۶۴ صفحه.

۲. آئینه کوثر (سنگنامه شهادت حضرت زهرا)

جعفر رسول‌زاده (آشفته)، قم، چاپخانه شهید، ۱۳۷۳ ش، جیبی، ۱۶ ص.

۳. آتش به خانه وحی

سید محمدحسین سجاد، قم، نشر خرم، ۱۳۷۶ ش، وزیری، ۱۹۷ ص.

(در این کتاب با استناد به کتب اهل سنت مسئله سوزاندن منزل، سقط جنین و صدمات حضرت زهرا (س) بررسی شده است).

۴. آتش در حرم (سنگنامه حضرت زهرا)

علیرضا رجالی تهرانی، قم، انتشارات نبوغ، ۱۳۷۷ ش، رقعی، ۱۳۶ ص.

۵. آداب زندگی (با استفاده از زندگی فاطمه الزهرا)

موسی خسروی، قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۳ ش، ج ۱: وزیری، ۴۲۹ ص.

۶. آرامگاه حضرت فاطمه (س)

حسین عمادزاده اصفهانی، تهران، هیئت فاطمه الزهراء، ۱۳۷۳ ش، جیبی، ۲۴ ص.

۷. آوای کوثر (خطبه حضرت صدیقه فاطمه زهرا)

هیئت تحریریه، قم، مجمع عاشقان بقیع، ۱۴۱۵ ق، جیبی، ۶۴ ص.

۸. آوای کوثر (ترجمه خطبه حضرت زهرا)

محمد نعیمی، تهران، انتشارات سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۶ ش، جیبی، ۸۴ ص.

۹. آیات و معجزات سیده النساء فاطمة الزهراء (س)

طوسی عمادالدین ابوجعفر محمد بن علی بن حمزه مشهدی، مترجم: ناشناخته، تهران، هیئت فاطمة الزهراء، ۱۳۷۳ ش، رقعی، ۲۴ ص.

۱۰. ابوبکر و عمر چرا از فاطمه (س) عیادت نمودند؟

مؤلف: ناشناخته (احتمالاً شیخ مصطفی ملکی)، تهران، مسجد المصطفی، بی‌تا، جیبی، ۱۶ ص.

۱۱. احتجاج بانوی بزرگ (سیاست شوم و دفاع مظلوم)

محمدعلی مردانی، تهران، ۱۳۵۴ ش، رقعی، ۶۷ ص.

۱۲. احتجاج الزهراء فاطمه (س)

شیخ حجة الله نجفی رضوی امیری، تهران، چاپخانه حیدری، ۱۳۳۵ ش، رقعی، ۲۲۴ ص.
(در این کتاب بگونه‌ای مفصل و مستند به مسئله غصب فدک، خطبه، شهادت و تدفین مخفیانه حضرت پرداخته است).

۱۳. اخلاق حضرت فاطمه زهرا (س)

محمد مهدی تاج لنگرودی، تهران، چاپخانه حیدری، ۱۳۶۹ ش، رقعی، ۲۰۰ ص.

۱۴. اسرار فاطمیه

نظم: جواد افسر خوانساری، تهران، انتشارات علمی، ۱۳۳۸ ش، رقعی، ۶۸ ص.

۱۵. اسرار فدک (تحلیلی از خطبه و ماجرای فدک)

محمدباقر انصاری زنجان و سیدحسین رجایی، قم، دفتر نشر الهادی، ۱۳۷۵ ش، وزیری، ۲۳۰ ص.
(در این کتاب از ماجرای فدک و غصب آن و نیز سند، متن، کتابشناسی و ترجمه خطبه حضرت زهرا (س) بحث شده است)

۱۶. اسرار و آثار تسبیح حضرت زهرا (س)

علیرضا رجالی تهرانی، قم، انتشارات نبوغ، ۱۳۷۴ ش، رقعی، ۶۶ ص.

۱۷. اشک عرش (عبره عرشیان)

حسن انصاری‌زاده، تهران، مرکز نشر غیاث، ۱۳۷۲ ش، رقعی، ۴۷ ص.

۱۸. اشک‌های فاطمه (س) پشتوانه شمشیر علی (ع)

سیداحمد علم‌الهدی، تهران، کتابخانه صدر، ۱۳۵۱ ش، جیبی، ۱۰۹ ص.

۱۹. اگر نبود فاطمه

عباسعلی مؤذنی، قم، انتشارات نه‌اوندی، ۱۳۷۸ ش، رقعی، ۸۰ ص.

۲۰. ام‌بیها

رضا شیرازی، تهران، انتشارات پیام آزادی، ۱۳۷۰

ش، رقعی، ۱۶۴ ص.

(داستان زندگی حضرت زهرا (س) - مصور - ویژه نوجوانان)

۲۱. ام‌بیها

سروده: سپیده کاشانی - سرور باکوچی، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۶۹ ش، رقعی، ۱۱ ص.

۲۲. ام‌بیها مادر نمونه اسلام

غلام‌علی حبیبیان، چاپ قم، ۱۳۵۴ ش، رقعی، ۲۲۷ ص.

۲۳. انسبه حوراء

سروده: محمدتقی ژولیده نیشابوری، تهران، انتشارات پیام حق، ۱۳۶۹ ش، جیبی، ۹۲ ص.

۲۴. انوار زهرا (س)

سیدحسین ایطحی خراسانی، قم، دفتر نشر معارف اسلامی، ۱۴۱۳ ق، وزیری، ۳۲۰ ص.

۲۵. انوار الزهراء (س)

محمد رضا عباسی، ویراستار: رضا شیرازی، چاپ دوم، تهران، انتشارات پیام نور، ۱۳۷۴ ش، جیبی، ۹۶ ص.

۲۶. با ساکنان حریم ولایت حضرت زهرا (س)

گروه نویسندگان، تهران، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، جیبی، ۷۲ ص.
(این رساله یکی از شماره‌های نشریه آموزشی جبهه است که پیرامون تاریخ زندگی حضرت، فضائل حضرت و آیات قرآن درباره حضرت تدوین شده است).

۲۷. باشخصیت‌ترین بانوی جهان فاطمه زهرا (س)

ناصر مکارم شیرازی، مشهد، انجمن محبان الفاطمه، ۱۳۶۳ ش، ۱۴۰۵ ق، رقعی، ۶۰ ص.

۲۸. بانوی آسمانی فاطمه زهرا (س)

محمد حسین پژمان، مشهد، انتشارات اسلامی، ۱۳۵۳ ش، رقعی، ۲۸ ص.

۲۹. بانوی اسلام فاطمه زهرا

گروه نویسندگان، قم، دارالتبلیغ اسلامی، ۱۳۵۳ ش، جیبی، ۳۴ ص.

کتابخانه

فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۸

افسانه نیست

ویژه‌نامه ایام فاطمیه

۳۶

۳۰. بانوی اول صدیقہ کبری، فاطمہ زہرا (س)
جواد نعیمی، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۰ ش، وزیری، ۱۵۶ ص.

۳۱. بانوی بانوان حضرت فاطمہ زہرا (س)
مؤسسه در راه حق، بازنویسی: دفتر تحقیق و تألیف کتب درسی، چاپ سوم، تهران، سازمان نهضت سواد آموزی، ۱۳۷۵ ش، رقعی، ۲۲ ص.

۳۲. بانوی بانوان حضرت فاطمہ زہرا (س)
گروه نویسندگان، قم، مؤسسه در راه حق، ۱۳۶۳ ش، ۱۴۰۵ ق، رقعی، ۴۸ ص.

۳۳. بانوی بانوان
سید ابوالفضل موسوی گرمارودی، قم، دفتر نشر الهادی، ۱۳۷۶ ش، رقعی، ۳۰۰ ص.

۳۴. بانوی نمونه اسلام
ابراهیم امینی، چاپ پانزدهم، قم، انتشارات شفق، ۱۳۶۷ ش، رقعی، ۳۴۷ ص.

۳۵. بدانید من فاطمه هستم
مرتضی فہیم کرمانی، قم، انتشارات سیدالشہداء، ۱۳۷۴ ش، ۱۴۱۶ ق، وزیری، ۳۳۶ ص.

۳۶. بر خانه حضرت زہرا (س) چه گذشت؟
سید ابوالحسن حسینی، قم، انتشارات نورالہدی، ۱۳۷۵ ش، رقعی، ۱۱۷ ص.

۳۷. بررسی سیرہ سیاسی حضرت زہرا (س)
فاطمہ فاطمی، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۶۹ ش، رقعی، ۱۹ ص.

۳۸. برگ گل سرخ
سید مهدی شجاعی، تهران، بنیاد بعثت، ۱۳۷۴ ش، خشتی، ۲۴ ص.

۳۹. بشری
ہیئت تحریرہ، قم، ہیئت فاطمہ الزہرا، ۱۴۱۵ ق، رقعی، ۲۴ ص.

۴۰. بعد عبادت و عیودیت حضرت زہرا (س)
فاطمہ مدرس ہاشمی، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۶۹ ش، رقعی، ۵۲ ص.

۴۱. بندگی راز آفرینش (شرح خطبہ حضرت زہرا)
شہید سید عبدالحسین دستغیب، مقدمہ و پاورقی: سید محمد ہاشم دستغیب، تهران، انتشارات ناس، ۱۳۶۳ ش، وزیری، ج ۲: ۳۸۳+۳۷۵ ص.

۴۲. بوستان فاطمی
سید مرتضی شجاعی، تهران، سازمان چاپ خواجہ، ۱۳۶۳ ش، رقعی، ۵۲ ص.

۴۳. بوی بہشت (آشنایی با زندگی حضرت فاطمہ زہرا سلام اللہ علیہا)

سیدمہدی شمس الدین، قم، انتشارات نورنگار، ۱۳۷۶ ش، پالتویی، ۱۴۴ ص.

۴۴. بوی بہشت
غلامرضا حیدری اہری، تهران، انتشارات زلال، ۱۳۷۴ ش، رقعی، ۹۶ ص.

۴۵. بوی گل یاس (قصہهایی از زندگی حضرت زہرا)
ناصر نادری، تهران، انتشارات مدرسہ، ۱۳۷۵ ش، پالتویی، ۱۱۱ ص.

۴۶. بہشت آواز (مجموعہ شعر در مدح حضرت زہرا)
سروود: احمد دہدہزگی، نشر چوگان، ۱۳۷۸ ش، وزیری، ۱۴۶ ص.

۴۷. بہشت ارغوان
کمال السید، ترجمہ: سید ابوالقاسم حسینی (ژرفا)، قم، انتشارات پارسایان، ۱۳۷۵ ش، ۱۴۱۷ ق

۴۸. بہشت بی نشان (مدایح و مرثیہ حضرت زہرا)
جعفر رسولزادہ، مقدمہ: محمد علی مجاہدی (پروانہ)، قم، انتشارات روح، ۱۳۷۴ ش، جیبی، ۹۶ ص.

۴۹. پارہ پیامبر (ص) حضرت زہرا (س)
عبدالکریم بی آزار شیرازی، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۷۵ ش، وزیری، ۲۲۸ ص. (مصور؛ ویژه نوجوانان؛ ہفت جلد)

۵۰. پرتوی از زندگی دو بانوی بزرگ اسلام
سید غلام علی موسوی سیستانی، قم، انتشارات عصمت، ۱۳۷۷ ش، رقعی، ۱۲۰ ص.

۵۱. پرتوی از فضایل حضرت فاطمہ زہرا (س) در کلام معصومین (ع)
علی محمدنژاد، تهران، انتشارات سنا، ۱۳۷۷ ش، ۱۸۰ ص.

۵۲. پیام فاطمہ
حسن سعید، تهران، مدرسہ چہل ستون، ۱۳۵۰ ش، جیبی، ۳۶ ص.

(در این کتاب ازدواج حضرت زہرا (س) و اوضاع سیاسی پس از پیامبر (ص) و جہاد حضرت زہرا و خطبہہای آن حضرت ذکر شدہ است).

۵۳. تاریخ مختصر از زندگی صدیقہ کبری
مؤلف: ناشناختہ، تهران، ۱۳۵۲ ش، ۲۸ ص.

۵۴. تبسم روح
جلال الدین عبد الرحمن ابوالفضل عبد الرحمن بن ابی بکر بن محمد شافعی سیوطی مصری، ترجمہ: ہادی رستگار مقدم گوہری، مقدمہ: سید عزالدین موسوی زنجان، مشهد، انتشارات سناباد، ۱۳۷۳ ش، وزیری، ۱۴۴ ص.
(این کتاب ترجمہ کتاب النور الباسمۃ است).

۵۵. تحفہ آسمانی (بررسی اسنادی و محتوایی حدیث قدسی لوح جابر)
محمد حسین صفاخواہ و عبدالحسین طالعی، چاپ دوم: قم، انتشارات مولود کعبہ، ۱۴۱۷ ق/ ۱۳۷۵ ش، رقعی، ۹۴ ص.
(در این کتاب حدیث «جابر» - کہ لوحی در دست حضرت زہرا دید کہ نام ائمہ بر آن نقش بستہ بود - شرح شدہ است).

۵۶. التحفۃ الفاطمیۃ
میرزا عبدالحسین بن محمد علی خوشنویس اصفہانی، تقریظ: ملا محمد حسین فشارکی اصفہانی، اصفہان، میرزا محمود شیرازی، ۱۳۲۸ ش، پالتویی، ۱۸۰ ص (سنگی - نسخ).
(این کتاب تفسیر و تاویل دہ آیہ از قرآن بہ حضرت زہرا است. از جملہ: مرج البحرین، ذالقربی، مودت، آیہ تطہیر، مباحلہ، نور، سورہ دہر و سورہ قدر).

۵۷. تحلیل حوادث ناگوار زندگانی حضرت زہرا (ع)
محمد دشتی، قم، دفتر نشر امام علی (ع)، ۱۳۷۱ ش، وزیری، ۲۵۶ ص.
(در این کتاب حوادث ۷۵ روز زندگانی حضرت زہرا پس از پیامبر اکرم بررسی شدہ است).

۵۸. تحلیل در تاریخ زہرا (س) نگہبان اسلام
سید احمد علم الہدی، تهران، انتشارات صدر، وزیری، ۵۳۸ ص.
(این کتاب تلخیص شدہ و در ۱۳۹۶ ق بہ چاپ رسیدہ است).

۵۹. تحلیل سیرہ فاطمۃ الزہراء سلام اللہ علیہا
علی اکبر بابازادہ، قم، انتشارات انصاریان، ۱۳۷۴ ش، رقعی، ۲۸۷ ص.

۶۰. ترجمہ بیت الاحزان
تالیف: حاج شیخ عباس محدث قمی، ترجمہ: ولی فاطمی، تهران، نشر طلا، ۱۳۷۸ ش، رقعی، ۲۳۰ ص.

۶۱. ترجمہ جلد ۱۰ بحار الانوار
(قسم اول: تاریخ زندگانی حضرت زہرا سلم اللہ علیہا)
علامہ ملا محمد باقر مجلسی اصفہانی، ترجمہ: محمد جواد نجفی، تهران، کتابفروشی اسلامیہ، ۱۳۵۴ ش / ۱۳۹۶ ق، وزیری ۴۰۲ ص.

۶۲. ترجمہ حدیث لوح فاطمہ علیہا السلام
احمد جواہری بروجردی، کرمانشاہ، ۱۳۲۱ ش، جیبی، ۱۶ ص.
(ترجمہ روایت جابر است کہ لوح سبزی کہ در آن نام ۱۲ امام نگاشتنہ شدہ بود نزد حضرت زہرا (س) دیدہ است).

۶۳. ترجمہ خطبہ حضرت زہرا (س)
حسین عمادزادہ اصفہانی، تهران، کانون شریعت، ۱۳۵۳ ش، جیبی، ۵۵ ص.

۶۴. ترجمه خطبه فدک از بزرگ بانوی اسلام (تحقیق پیرامون بعضی از جوابهای خلیفه اول به آن حضرت) احمد معصومی، تهران، ۱۳۹۷ ق، جیبی، ۸۰ ص.

۶۵. ترجمه الکلمة الغراء فی تفضیل الزهراء علامه سید عبدالحسین موسوی شرف‌الدین عاملی، ترجمه: محسن بیدارفر، تهران، انتشارات الزهراء، ۱۳۶۲ ش، وزیری، ۱۲۷ ص. (در این کتاب آیات و روایاتی در مدح و منقبت حضرت زهرا، از منابع اهل سنت گرد آمده است).

۶۶. ترجمه منظوم حدیث شریف کسا و متن عربی حدیث سروده: علی اکبر پیروی، تهران، انجمن ادبی حضرت حجت، ۱۳۹۸ ق / ۱۳۵۶ ش، وزیری، ۴۸ ص.

۶۷. تسبیحات حضرت زهرا علیها السلام عدنان زعفرانی، تهران، انتشارات نیک معارف، ۱۳۷۵ ش، جیبی، ۴۰ ص.

۶۸. تعزیه فاطمه زهرا سلام الله علیها شیخ عبدالجواد خراسانی، بی‌جا، بی‌تا، ۳۲ ص. (مجموعه شعر در عزاء و مرثیت حضرت زهرا است).

۶۹. ثمره النبوة: فاطمه زهرا علیها السلام سید نیازحسین عابدی هندی، چاپ حیدرآباد دکن. رک: الذریعة ۵ / ۱۶ و فهرست کتابهای چاپی فارسی / ۱۴۷۶.

۷۰. جرعه‌ای از کوثر (پژوهشی پیرامون اسامی و القاب فاطمه زهرا سلام الله علیها) علی‌رضا سبحانی نسب، قم، چاپخانه نهضت، ۱۳۷۵ ش، رقعی، ۲۶۸ ص.

(در این کتاب پیرامون نامگذاری در قرآن و احادیث، آثار و تبعات نامگذاری، عکس العمل اسلام در برابر اسامی زشت، منزلت و جایگاه فرزند دختر در اسلام و در بخش دوم درباره نام، ۴۵ لقب و کنیه‌های حضرت زهرا بحث شده است).

۷۱. جلال حضرت زهرا علیها السلام سید حسین معصومی اسکویی، تهران، انتشارات بوستان سعدی، ۱۳۷۵ ش، جیبی ۳۳۶ ص. (این کتاب مجموعه مدایح - مرانی حضرت زهرا به زبانهای فارسی و آذری است).

۷۲. جلوه نور (پرتوی از فضائل فاطمه زهرا) علی سعادت پرور، قم، دفتر نشر معارف اسلامی، ۱۳۷۱ ش، وزیری، ۳۲۷ ص. (این کتاب پیرامون ولادت، فضائل، ازدواج، زندگی، شهادت، شفاعت و قیامت حضرت زهرا سخن می‌گوید).

۷۳. جلوه‌های رفتاری حضرت زهرا سلام الله علیها عذرا انصاری شیرازی، چاپ دوم: قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۳ ش، رقعی، ۱۵۲ ص.

۷۴. جنة العاصمة (در تاریخ ولادت و حالات حضرت فاطمه سلام الله علیها) سید حسن میرجهانی اصفهانی، تهران، کتابخانه صدر، ۱۳۹۸ ق، وزیری، ۳۶۱ ص (نسخ - به خط زیبای مولف).

۷۵. چشمه در بستر سید مسعود آقایی، قم، انتشارات حضور، ۱۳۷۴ ش، وزیری، ۴۶۸ ص. (در این کتاب تحلیلی از زمانشناسی حضرت زهرا ارائه شده است).

۷۶. چرا فاطمه، فاطمه شد؟ (خصائص فاطمه) سیمین دخت بهزاد پور، تهران، انتشارات خرداد، ۱۳۷۵ ش / ۱۴۱۷ ق، رقعی، ۱۵۲ + ۲۲۲ ص

۷۷. چهل حدیث از سخنان گهربار حضرت زهرا تدوین: موسسه نشر حدیث اهل البیت و خانه کتاب ایران، تهران، معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۷۴ ش / ۱۴۱۶ ق، پالتویی، ۹۸ ص.

۷۸. چهل حدیث در فضائل حضرت زهرا از زبان عایشه مهدی جعفری، تهران، انتشارات صائب، ۱۳۷۵ ش، رقعی، ۶۴ ص.

۷۹. چهل حدیث در فضائل حضرت زهرا علیها السلام تدوین: موسسه نشر حدیث اهل البیت و خانه کتاب ایران، تهران، معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۷۴ ش / ۱۴۱۶ ق، پالتویی، ۸۳ ص.

۸۰. چهل حدیث در مناقب ام‌ابیه و خطبه تاریخی آن حضرت علی اکبر مهدی‌پور، قم، انتشارات رسالت، ۱۳۷۳ ش / ۱۴۱۵ ق، جیبی، ۶۴ ص.

۸۱. چهل گوهر از دریای بیکران فضائل صدیقه کبری حضرت زهرا سلام الله علیها محمدحسین یوسفی، موسسه الغدير، ۱۴۱۳ ق، رقعی، ۱۴۳ ص. (در این کتاب چهل حدیث از کتابهای شیعه و سنی در فضائل حضرت زهرا نقل شده است).

۸۲. چهل گوهر از زهرای اطهر (ع) سید مهدی موسوی، تهران، انتشارات قدر ولایت، ۱۳۷۶ ش، رقعی، ۸۰ ص.

۸۳. حدیث شریف کساء فاطمه سادات امام دزفولی، اهواز، کتابفروشی صافی، ۱۳۳۱ ش، رقعی، ۳۱ ص. (مترجم در این رساله حدیث کساء را به نظم کشیده است).

۸۴. حدیث شریف کساء نظم: شیخ جعفر شرف‌الدین، اهواز، کتابفروشی صافی، ۱۳۳۵ ش، جیبی، ۱۷ ص.

۸۵. حدیث کساء در کتب معتبر اهل سنت سید مرتضی عسکری، ترجمه: علی اسلامی، تهران، بنیاد بعثت، ۱۳۷۴ ش / ۱۴۱۶ ق، رقعی، ۲ ج: ۷۵+۴۰ ص.

۸۶. حدیث غریت (خطبه‌های حضرت زهرا (س) در مسجد پیامبر و بستر شهادت) مهدی جعفری، تهران، موسسه انتشاراتی صائب، ۱۳۷۵ ش / ۱۴۱۷ ق، رقعی، ۱۳۶ ص. (در این کتاب پیرامون فدک، سابقه غضب آن، جیش اسامه، سقیفه بنی ساعده، خطبه‌ها، ترجمه‌ها و مدارک آن سخن رفته است).

۸۷. حدیث کساء منظوم رضا قلی خان هدایت نوری مازندرانی، تهران، ۱۳۱۳ ق، پالتویی، ۹۲ ص.

۸۸. حدیث لوح (اثمه هدی در لوح فاطمه زهرا) علی لباف، تهران، نشر جلی، ۱۳۷۵ ش / ۱۴۱۷ ق، رقعی، ۴۷ ص.

۸۹. حضرت زهرا علیها السلام سید محمد جمال هاشمی، ترجمه: غضنفر فغانی، مشهد، ۱۳۴۰ ش، وزیری، ۴۷ ص. (در این کتاب از ولادت، ازدواج و غضب فدک سخن رفته است).

۹۰. حضرت زهرا علیها السلام فضل الله کمپانی، تهران، انتشارات مفید، ۱۳۶۹ ش، وزیری، ۲۸۰ ص.

۹۱. حضرت زهرا (س) و ماجرای غم‌انگیز فدک ناصر مکارم شیرازی، مشهد، انجمن محبان الفاطمه، ۱۳۶۵ ش / ۱۴۰۷ ق، رقعی، ۶۸ ص. (این کتاب پیرامون فدک و تحلیل تاریخی، سیاسی و روایی آن می‌باشد).

۹۲. حضرت فاطمه (س) جلال‌الدین فارسی، چاپ دوم، تهران، نشر مطهر، ۱۳۷۳ ش، وزیری، ۳۲ ص.

۹۳. حضرت زهرا سلام الله علیها محمد سالار، قم، نشر ارشاد، ۱۳۶۲ ش، وزیری، ۳۰ ص (مصور - ویژه نوجوانان).

۹۴. حضرت فاطمه (س) حسین شادرخ، تهران، نشر ارشاد، ۱۳۶۲ ش، وزیری، ۳۰ ص (مصور - ویژه نوجوانان).

۹۵. حضرت فاطمه زهرا علیها السلام [میر ابوالفتح دعوتی]، قم، انتشارات شفق، ۱۳۶۲ ش، وزیری، ۳۱ ص (مصور - ویژه نوجوانان).

۹۶. حضرت فاطمه (س)

عبدالمیر فولاد زاده، تهران، انتشارات اعلیمی، ۱۳۵۹ش، وزیری، ۳۵ص (مصور - ویژه نوجوانان).

۹۷. حضرت فاطمه زهرا علیها السلام

سید مهدی آیت‌اللهی (دادور)، نقاشی: علی مظاهری، تهران، انتشارات جهان آرا، ۱۳۶۸ش، وزیری، ۲۴ص (از سری آشنایی با معصومین - ۳). (مصور - ویژه نوجوانان)

۹۸. حضرت زهرا سلام الله علیها

تالیف: گروه نویسندگان مؤسسه البلاغ، ترجمه: واحد ترجمه و تدوین، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۶۷ش، جیبی، ۱۴۴ص (از سری کتاب‌های سرچشمه‌های نور - ۳). (این کتاب به انگلیسی و یونانی نیز ترجمه شده و از کتابهای وزین و مختصر پیرامون حضرت است).

۹۹. حضرت زهرا سلام الله علیها

تالیف: واحد کودکان و نوجوانان بنیاد بعثت، ۱۳۷۲ش، رقعی، ۸۶ص (از سری برگزیدگان - ۳).

۱۰۰. حضرت فاطمه زهرا

محمد جواد نجفی، چاپ پنجم، تهران، کتابفروشی اسلامی، ۱۳۶۲ش، جیبی، ۱۲۸ص (از سری کتاب‌های ستارگان درخشان - ۳).

۱۰۱. حضرت فاطمه (س) بهترین الگوی بانوان

سید محمد حسینی شیرازی، ترجمه: سید محمد باقر فالی، چاپ دوم، قم، دفتر نشر اندیشه های اسلامی، ۱۳۶۸ش، ۱۴۰۹ق، رقعی، ۸۸ص. (در این کتاب مختصری از زندگانی و فضائل حضرت فاطمه زهرا و آیاتی از قرآن در شان آن حضرت آمده است).

۱۰۲. حضرت فاطمه (س) در کتب اهل سنت

هرندی، تهران، انتشارات الزهراء، ۱۳۶۹ش، رقعی، ۱۶ص. (این کتاب ترجمه بخشی از کتاب فضائل الخمسة من الصحاح الستة می‌باشد و به ترکی هم ترجمه شده است).

۱۰۳. حقیقت جاودان

محمدباقر ملبوبی، تهران، انتشارات صدر، ۱۳۹۱ق، وزیری، ج ۴۳۹: ۱ص. (این کتاب شرح خطبه حضرت فاطمه زهرا است).

۱۰۴. حماسه بزرگ

ناصر مکارم شیرازی، مشهد، انجمن محبان الفاطمه، ۱۳۶۴ش / ۱۴۰۶ق، وزیری، ج ۴۳۹: ۱ص. (این کتاب پیرامون خطبه فدکیه حضرت فاطمه زهرا است).

۱۰۵. حماسه‌ای بی نظیر در کنار بستر زهرا (س)

محمد حسین بروجردی، قم، انتشارات ناصر، ۱۳۷۰ش، رقعی، ۱۷۵ص.

(این کتاب شرح خطبه دوم حضرت زهرا در بستر بیماری و خطاب به زنان انصار است).

۱۰۶. حماسه جاوید کوثر

اداره کل امور تربیتی آموزش و پرورش تهران، تهران، وزارت آموزش و پرورش، ۱۳۷۰ش، رقعی، ۶۳ص.

۱۰۷. حماسه غدیر از دیدگاه حضرت زهرا

محمد دشتی، قم، موسسه تحقیقاتی امیرالمومنین (ع)، ۱۳۷۵ش، وزیری، ۲۲۴ص.

۱۰۸. خاتون نور

مهدی غفور ساداتیه (فقیر)، مشهد، بنیاد پژوهشهای اسلامی، ۱۳۷۲ش، رقعی، ۶۴ص. (این کتاب چند شعر نو از شاعر در عظمت زهرا، همراه با مدارک موضوعی اشعار را در بر دارد).

۱۰۹. خانه غم (شرح زندگانی فاطمه زهرا)

تالیف: حاج شیخ عباس محدث قمی، ترجمه: سید محمد رضا احمدی طباطبایی بروجردی، قم، نشر دارالحکمه، ۱۳۷۳ش، وزیری، ۲۸۸ص. (این کتاب ترجمه کتاب بیت الاحزان است).

۱۱۰. الخصایص الفاطمیه

حاج شیخ باقر کجوری تهرانی، تهران، ۱۳۱۸ق، وزیری، ۴۷۳ص (سنگی). (در این کتاب به شرح احوال، زندگی و ویژگی حضرت زهرا (س) پرداخته است. این، یکی از بهترین کتابهای فارسی پیرامون آن بانوی بزرگوار است).

۱۱۱. خطابه فاطمه زهرا در مسجد پیغمبر (ص)

موقع انحراف کنگره اوائل صدر اسلام، حاج میرزا خلیل کمره‌ای (۱۳۱۷ - ۱۴۰۵ق)، تهران، کتابخانه سقراط، ۱۳۶۷ق، وزیری، ۱۳۳ص.

۱۱۲. خطبه های آتشین بانوی اسلام

علی کاظمی، قم، دفتر نشر ایمان، ۱۳۶۵ش، رقعی، ۶۵ص.

۱۱۳. خطبه آتشین بانوی اسلام (س) در بستر شهادت

ناصر مکارم شیرازی، مشهد، انجمن محبان الفاطمه، ۱۴۰۹ق، رقعی، ۵۷ص.

۱۱۴. خطبه‌های حضرت صدیقه کبری فاطمه زهرا

خطاط: فریبا مقصودی، نقاش: اردشیر مجرد تاکستانی، تهران، انتشارات برگ زیتون، ۱۳۷۷ش، رحلی، ۱۰۴ص.

۱۱۵. خطبه الزهرا علیها السلام

ترجمه: محمد رضا انصاری، چاپ قم، ۱۳۶۱ش، رقعی، ۸۰ص.

۱۱۶. خطبه حضرت زهرا سلام الله علیها

عبدالرحمن انصاری، قم، مؤسسه انصار المهدی (عج)، ۱۳۷۳ش، جیبی، ۱۲۰ص.

۱۱۷. خطبه حضرت فاطمه زهرا سلام الله علیها

حسینعلی منتظری، قم، نشر بلاغت، ۱۳۷۴ش / ۱۴۱۶ق، وزیری، ۳۴۴ص.

۱۱۸. خطبه‌های حضرت زهرا سلام الله علیها

سید علی علامه فانی اصفهانی، قم، چاپخانه اسلام، ۱۳۶۲ش / ۱۴۰۵ق، رقعی، ۶۴ص.

۱۱۹. خطبه فلک حضرت فاطمه زهرا سلام الله علیها

مترجم: ناشناخته، تهران، انتشارات منیر، ۱۳۷۴ش / ۱۴۱۶ق، رقعی، ۴۸ص.

۱۲۰. خطبه حضرت فاطمه (ع) اصیل و جاودانه

محمد علی شمشیری میلانی، تبریز، انتشارات منشور، ۱۳۷۳ش، رقعی، ۱۵۶ص.

۱۲۱. خطبه منظومه ملکه اسلام فاطمه زهرا

نظم: محمد افتخار ساوجی، چاپ قم، ۱۳۵۲ش، جیبی، ۱۶ص.

۱۲۲. خلاصه مسند حضرت زهرا

مهدی جعفری، تلخیص: واحد مطالعات و تحقیقات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، قم، نشر الهادی، ۱۳۷۴ش / ۱۴۱۶ق، جیبی، ۹۰ص. (در این کتاب احادیث و روایات حضرت زهرا گرد آمده است. از دیگر عناوین این کتاب شرح ولادت تا شهادت حضرت زهرا است).

۱۲۳. خلاصه زندگانی فاطمه زهرا

سید جعفر شهیدی، تلخیص: محمد رضا جوادی، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۷۶ش، پالتویی، ۷۱ص.

۱۲۴. خورشید عالم تاب زهرا

سروده: محمود تازی (یاسر)، تهران، مجمع قاریان قرآن و ذاکران اهل بیت، ۱۳۷۴ش، رقعی، ۳۲ص.

۱۲۵. داستان زندگی حضرت فاطمه (س)

امیرمهدی مراد حاصل، تهران، انتشارات پیام نور، ۱۳۷۴ش، رقعی، ۳۲ص (ویژه نوجوانان).

۱۲۶. دخت آفتاب (داستان زندگی حضرت زهرا)

لطیف راشدی، تهران، نشر سبوحان، ۱۳۷۷ش.

۱۲۷. دخترم زهرا سلام الله علیها

نادر فضلی، تهران، انتشارات رایحه، ۱۳۷۶ش، جیبی، ۴۸ص. (داستانی است در شرح تکوین و تولد حضرت زهرا از زبان خدیجه کبری).

۱۲۸. در حریم کوثر (نکاتی پیرامون حضرت زهرا)

سید محمد رضا طباطبایی نسب، تهران، موسسه فرهنگی ولی عصر، ۱۳۷۷ش، رقعی، ۸۶ص.

۱۲۹. در خانه فاطمه دختر وحی

عبدالصمد ترکی، ترجمه: محمد رسول دریایی، تهران، انتشارات غدیر، ۱۳۹۷ ق، رقعی، ۲۵۶ ص.

۱۳۰. در راه مانده

سید مهدی شجاعی، نقاشی: منوچهر درفشه، تهران، انتشارات مدرسه، ۱۳۷۱ ش، خشتی، ۲۱ ص (مصور - ویژه نوجوانان).
(این کتاب داستان اتفاق گلویند آن حضرت را روایت می‌کند).

۱۳۱. در سوگ بانوی آفتاب

مژده خدای پور، قم، چاپخانه سید الشهداء، ۱۳۷۲ ش، رقعی، ۵۹ ص.

۱۳۲. درسهایی از مکتب فاطمه (س)

سید احمد خاتمی، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۶۹ ش، رقعی، ۱۵ ص.

۱۳۳. درسهایی از مکتب یگانه بانوی عالم اسلام مادر جهانی زهرا سلام الله علیها

فاطمه تهرانی، تهران، کتابخانه مکتب امام منتظر، ۱۳۵۵ ش/۱۳۵۹ ق، وزیری، ۱۵۷ ص.

۱۳۴. درسی از مکتب زهرا (س)

علی کاظمی، چاپ دوم، قم، انتشارات پرتو اسلام، ۱۳۵۲ ش، جیبی، ۱۶ ص.

۱۳۵. در مکتب فاطمه سلام الله علیها

علی قائمی امیری، تهران، انتشارات امیری، ۱۳۷۱ ش، وزیری، ۳۶۸ ص.

۱۳۶. دفاع از حریم حق

عمران عزیزاده، قم، انتشارات خضراء، ۱۴۰۴ ق، جیبی، ۸۰ ص.
(در این کتاب خطبه های حضرت زهرا با ترجمه فارسی گرد آمده است).

۱۳۷. دلالت الزهراء علیها السلام

ابوجعفر محمد بن جریر بن رستم طبری آملی، ترجمه: محمد تقی رهبراصفهانی، تهران، بنیاد بعثت، ۱۳۷۴ ش/۱۴۱۶ ق، وزیری، ۱۸۰ ص.

۱۳۸. دو دریای رحمت: علی مظهر عدل و فاطمه مظهر تقوی

محمد علی مردانی، تهران، انتشارات امیرکبیر، ۱۳۶۶ ش/۱۴۰۸ ق، رقعی، ۲۸۴ ص.
(این کتاب مجموعه شعر از مؤلف و دیگران در مدح و رثای این دو بزرگوار است و در پایان نیز خطبه حضرت زهرا آمده است).

۱۳۹. دیوان زهراتیه

سروده: ملا محمد رشید ضیائی دزفولی، چاپ دوم، قم، کتابخانه سید عالم شاه، ۱۳۷۱ ش، وزیری، ۱۸۲ ص.

۱۴۰. ذخایر العقبی (تاریخ زندگانی حضرت فاطمه زهرا و زینب کبری)

خادم حسین فاضل ورسی افغانی، قم، انتشارات محقق، ۱۳۶۹ ش، وزیری، ۴۳۲ ص.

۱۴۱. رثا و ثنای حضرت زهرا سلام الله علیها

محمد علی انصاری قمی، قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۱ ش، رقعی، ۳۶ ص.
(این رساله در ابتدای «کتابنامه حضرت فاطمه زهرا» به چاپ رسیده و دربرگیرنده اشعار منقبت و مرثیت شاعر درباره حضرت زهرا است).

۱۴۲. رساله لوح حضرت فاطمه سلام الله علیها

سید عزیز الله امامت کاشانی، چاپ کاشان، جیبی، ۴۰ ص.

۱۴۳. الرسول والذرائی ... معصوم سوم

شیخ احمد سیاح، تهران، انتشارات اسلام، جیبی، ۱۱۹ ص.

۱۴۴. رنجها و فریادهای فاطمه سلام الله علیها

حاج شیخ عباس محدث قمی، ترجمه: محمد محمدی اشتهازی، چاپ چهارم، قم، انتشارات ناصر، ۱۳۷۰ ش/۱۴۱۲ ق، وزیری، ۲۷۲ ص.

۱۴۵. روابط متقابل بین حضرت زهرا (س) و امام عصر (ع)

سید محمدباقر موسوی، انتشارات ارم، قم، ۱۳۸۲، رقعی، ۹۶ ص.
(در این کتاب، ضمن شرح حوادثی که به شهادت حضرت زهرا (س) انجامید، با ذکر روابطی مانند رابطه تابع و متبوع، معلم و متعلم، وارث و مورث، مشکاة و نور، مادر و فرزند، ولی و مولی علیه، مظلوم و منتقم، منتظر و منتظر، به تأثیر و تأثرات تربیتی و ولایتی بین این دو معصوم می‌پردازد).

۱۴۶. روز ولادت فاطمه زهرا (س)

سپاه پاسداران انقلاب اسلامی - ناحیه ۸ (خوزستان - لرستان)، بی تا، رقعی، ۲۲ ص.

۱۴۷. رد آورد مبارزات حضرت زهرا علیها السلام

محمد دشتی، قم، موسسه تحقیقاتی امیرالمومنین، ۱۳۷۵ ش/۱۴۱۷ ق، وزیری، ۱۸۳ ص.
(مؤلف در این کتاب به بررسی تاریخ سیاسی پس از وفات پیامبر و نقش حضرت زهرا در دفاع از دین پرداخته است).

۱۴۸. ریاحین الشریعة در ترجمه دانشمندان بانوان شیعه

شیخ ذبیح الله محلاتی، چاپ پنجم، تهران، دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۶۸ ش، وزیری، ج ۱ و ۲: ۳۴۷+۴۰۰ ص.

(در جلد اول کتاب از ولادت، هجرت، ازدواج، فضائل و مناقب و زندگی شخصی و در جلد دوم آن از بطلان مذهب عامه درباره فدک، بیماری حضرت زهرا، عبادت شیخین از آن حضرت، شهادت،

فرزندان، صدقات و اوقاف، زیارت و صلوات و ادعیه، خدمتگزاران، مادر و خواهران، ۳۵ حکایت در فضائل و قصاید در مناقب و مراثی آن حضرت سخن به میان آمده است).

۱۴۹. ریحانة النبی (در مناقب و مصائب حضرت انسیة الحوراء فاطمة الزهراء)

علی اصغر یونسیان (ملنجی)، مشهد، موسسه الغدیر، ۱۳۷۲ ش/۱۴۱۴ ق، وزیری، ۴۹۶ ص.

۱۵۰. زبده نظامیه در زندگانی حضرت فاطمه

شیخ نظام الدین یزدی، چاپ یزد، ۱۳۲۸ ش، رقعی، ۱۹۶ ص.
ر.ک: الذریعه ۱۲ / ۳۵.

۱۵۱. زراعة الاخرة فی ولادة الصدیقة الطاهرة

عبدالجواد شریفی قاینی مشهدی، مشهد، کتابفروشی جعفری، ۱۳۸۹ ق، جیبی، ۳۰ ص.
(این جزوه دربرگیرنده سه قصیده در مدیحه و سه قصیده در مرثیه حضرت زهرا است).

۱۵۲. زلال کوثر

گزینش: محسن حافظی، قم، انتشارات ارم، ۱۳۷۵ ش، رقعی، ۲۵۶ ص.
(این کتاب مجموعه اشعار، مدائح و مراثی حضرت زهرا از شعرای معاصر است).

۱۵۳. زنان سپیدپوش (چهارده حکایت از زندگانی حضرت زهرا)

مرتضی دانشمند، تهران، انتشارات قدیانی، ۱۳۷۶ ش، رقعی، ۸۰ ص.

۱۵۴. زندگانی تأثیر انگیز سیده زنان فاطمه دختر محمد (ص)

سید جعفر شهیدی، تهران، انتشارات حافظ، ۱۳۷۷ ش، رقعی، ۱۴۶ ص.

۱۵۵. زندگانی حضرت زهرا سلام الله علیها (ترجمه و تحقیق جلد ۴۳ بحارالانوار)

تألیف: علامه ملا محمد باقر مجلسی، ترجمه: محمد روحانی علی آبادی، تهران، محام، ۱۳۷۷ ش، وزیری، ۱۰۹۸ ص.

۱۵۶. زندگانی حضرت زهرا علیها السلام

علی فلسفی خراسانی، چاپ مشهد.

۱۵۷. زندگانی حضرت زهرا (س) و دختران آن

حضرت زینب و ام کلثوم علیهما السلام
سید هاشم رسولی محلاتی، تهران، انتشارات علمیه اسلامیه، ۱۳۵۷ ش، وزیری، ۳۷۵ ص.

۱۵۸. زندگانی حضرت فاطمه

عمر ابونصر، ترجمه: سید محمود ابطی شیرازی، تهران، کتابفروشی حافظ، ۱۳۲۰ ش، جیبی، ۱۵۴ ص.

۱۵۹. زندگانی حضرت فاطمه علیها السلام
حسین حماسیان(صابر کرمانی)، تهران، انتشارات اقبال، ۱۳۴۴ ش، رقی، ۴۸ ص.

۱۶۰. زندگانی حضرت فاطمه سلام الله علیها
حاج شیخ عباس محدث قمی، ترجمه: سید محمود موسوی زرنندی محرمی، چاپ ششم، تهران، انتشارات اسلامی، ۱۳۴۳ ش، رقی، ۳۰۴ ص.
(ترجمه کتاب بیت الاحزان است).

۱۶۱. زندگانی حضرت فاطمه علیها السلام
بدرالدین نصیری، چاپ دوم، تهران، انتشارات محمدی، ۱۳۵۱ ش، رقی، ۱۳۶ ص.

۱۶۲. زندگانی حضرت فاطمه زهرا علیها السلام
ناصر مکارم شیرازی، تهران، انتشارات میقات، ۱۳۶۶ ش، وزیری، ۳۳۲ ص.

۱۶۳. زندگانی و مصائب حضرت فاطمه
یدالله بهتاش، تهران، نشر سبحان، ۱۳۷۷ ش.

۱۶۴. زندگانی صدیقہ کبری فاطمه زهرا(س)
شهید سیدعبدالحسین دستغیب، چاپ سوم، قم، انتشارات باقرالعلوم، ۱۳۶۴ ش، رقی، ۲۴۰ ص.

۱۶۵. زندگانی فاطمه زهرا(س)
سیدجعفر شهیدی، چاپ بیستم، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۷۴ ش، وزیری، ۲۹۲ ص.
(این کتاب یکی از بهترین کتابهای فارسی پیرامون حضرت است که با قلمی زیبا و تحلیلی در ۲۸ بخش به شرح کامل زندگی حضرت پرداخته است).

۱۶۶. زندگانی فاطمه زهرا(س)
سیدجعفر شهیدی، تلخیص: محمدرضا جوادی، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۷۷ ش، پالتویی، ۷۶ ص.

۱۶۷. زندگانی فاطمه زهرا(س)
محمدقاسم نصیریور، تقریظ: آیت الله نجفی مرعشی، تهران، سازمان حج و اوقاف و امور خیریه، ۱۴۰۹ ق، وزیری، ۱۶۴ ص.

۱۶۸. زندگینامه خدیجه کبری و فاطمه زهرا(س)
سیدهاشم معروف حسینی، ترجمه: علی شیخالاسلامی، چاپ دوم، تهران، بنیاد بعثت، ۱۳۶۰ ش، رقی، ۲۱۳ ص.

۱۶۹. زندگانی و سیمای حضرت فاطمه زهرا(س)
سیدمحمدتقی مدرسی، ترجمه: محمدصادق شریعت، تهران، مؤسسه انصارالحسین، ۱۳۷۰ ش، وزیری، ۸۴ ص.
(در این کتاب الگو بودن حضرت فاطمه و رهبری آن حضرت مورد بحث و بررسی قرار گرفته است. این کتاب از سری «هدایتگران راه نور» - ۳ می باشد).

۱۷۰. زهرا(س)
گروه نویسندگان، تهران، انتشارات قائم، ۱۳۵۳ ش، رقی، ۱۰۸ ص.

۱۷۱. الزهراء(س)
گروه نویسندگان، تهران، انتشارات میقات، ۱۳۶۴ ش / ۱۴۰۶ ق و ۱۳۶۷، رقی، ۲ ج: ۵۸۸+۴۱۱ ص.
(این کتاب مشتمل بر هشت مقاله فارسی درباره حضرت زهرا (س) از دانشمندان برجسته مانند ملا محسن فیض کاشانی، سید محسن امین جبل عاملی، شیخ عباس قمی، شیخ جعفر سبحانی و شیخ حسین مظاهری است).

۱۷۲. زهرا برترین بانوی جهان
ناصر مکارم شیرازی، قم، انتشارات هدف، ۱۳۶۷ ش، رقی، ۲۰۶ ص.

۱۷۳. زهرا(س) بزرگ زن جهان بشریت
اکبر هاشمی رفسنجانی، تهران، دفتر ارشاد اسلامی سازمان صنایع ملی ایران، ۱۳۶۱ ش، جیبی، ۱۳ ص.

۱۷۴. زهرا پرتو پیامبر و بوی خوش محمد(ص)
ام‌الحسین بغدادی، ترجمه: محمودمهدوی دامغانی، چاپ مشهد، ۱۳۷۲ ش / ۱۴۱۳ ق، وزیری، ۲۰۸ ص.

۱۷۵. زهرا(س) دختر معصوم پیامبر اسلام
گروه نویسندگان، کرمانشاه، حسینیه جلیلی، رقی، ۸۰ ص.

۱۷۶. زهرا(س) زهرای درخشنده تر
محمد مختارزاده، شیراز، کتابفروشی خیام، ۱۳۵۲ ش، وزیری، ۲۰۷ ص.
(این کتاب با قلمی شیوا به شرح جهاد و مبارزات حضرت زهرا پرداخته است).

۱۷۷. زهرا(س) گلبن عفاف
محمود اکبرزاده، مشهد، ۱۳۴۹ ش / ۱۳۹۰ ق، رقی، ۲۰۰ ص.
(این کتاب مجموعه اشعار درباره حضرت زهرا است).

۱۷۸. زهرا(س) مولود وحی
سیداحمد علم‌الهدی، چاپ دوم، تهران، انتشارات امیرکبیر، ۱۳۶۹ ش، وزیری، ۲۷۵ ص.

۱۷۹. زهره زهرا، زندگانی فاطمه زهرا(س)
سیدمهدی رضوی، تهران، انتشارات ندای ایمان، ۱۳۶۴ ش، رقی، ۱۱۶ ص.
(در این کتاب بخشی از فضائل و مناقب حضرت زهرا، ازدواج، قضیه فدک، احتجاج با خلیفه، خطبه، وصایا و شهادت حضرت مطرح شده است).

۱۸۰. زیارت حضرت زهرا(س)
چاپ تهران، بی تا، رقی، ۱۹ ص.
(در این جزوه پنج زیارتنامه حضرت زهرا گرد آمده است).

۱۸۱. سخنرانی حضرت فاطمه جلوه گاه اندال اسلام
توران انصاری، تهران، ۱۳۴۵ ش، جیبی، ۸۴ ص.
(در این کتاب پس از بحثی تحلیلی پیرامون غصب فدک، به شرح خطبه حضرت پرداخته است).

۱۸۲. سخنرانی حضرت فاطمه(س) در مسجد پیامبر اکرم(ص)
مترجم: علی رضا اللهیاری، تهران، مؤسسه انجام کتاب، ۱۳۶۷ ش، وزیری، ۴۸۸ ص.

۱۸۳. سراج منیر
سیداحمد حشمتی طباطبایی، کرمان، نشر سعادت، ۱۳۳۷ ش، رقی، ۱۶۹ ص.
(درباره زندگی، سخنان، دعاها حضرت زهرا و فدک در این کتاب بحث شده است).

۱۸۴. سرگذشت‌های پیامبر و فاطمه(ع)
محمود جویباری، چاپ سوم، قم، انتشارات ام‌اینها، ۱۳۷۷ ش، رقی، ۸۰ ص.

۱۸۵. سرگذشت‌های علی و فاطمه(ع)
محمود مدانلو جویباری، قم، انتشارات ام‌اینها، ۱۳۷۷ ش، رقی، ۷۲ ص.

۱۸۶. سلام بر فاطمه زهرا صدیقہ کبری(س)
مریم اشرفی، تهران، انتشارات اشرفی، ۱۳۶۲ ش، رقی، ۲۴ ص.

۱۸۷. سلام بروحی
سیدمهدی شجاعی، تهران، بنیاد بعثت، ۱۳۷۴ ش، خشتی، ۲۴ ص (مصور - ویژه نوجوانان).
(این کتاب در تفسیر آیات سوره دهر پیرامون ایشان حضرت زهرا بوده و به زبانهای عربی، انگلیسی، اردو، آلمانی، فرانسه، روسی، ترکی، ایتالیایی، آفریقایی و اسپانیولی نیز ترجمه شده است).

۱۸۸. سلسله سخنان کوتاه از پیشوایان دین از فاطمه
محمدهادی ققیهی، تهران، ۱۳۴۸ ش، جیبی، ۳۹ ص.

۱۸۹. سند حدیث شریف کساء
علی اکبر مهدی پور، قم، جامع التفسیر الشیعه، ۱۴۱۰ ق، جیبی، ۶۴ ص.

۱۹۰. سوره کوثر، جلالت حضرت فاطمه(س)
عباس راسخی نجفی، قم، انتشارات قیام، ۱۳۷۱ ش / ۱۴۱۳ ق، وزیری، ۲۶۴ ص.

۱۹۱. سوگنامه فدک
سیدمحمدتقی نقوی، تنظیم و پاورقی: مهدی جعفری، تهران، انتشارات الزهراء، ۱۳۷۲ ش / ۱۴۱۴ ق، وزیری، ۶۲۹ ص.
(در این کتاب پیرامون زندگی حضرت زهرا، موقعیت جغرافیایی و اجتماعی فدک، متن، ترجمه مدارک و شرح خطبه حضرت سخن به میان آمده است و یکی

از بهترین کتابها در این موضوع به شمار می‌رود).

۱۹۲. سیده زنان جهان

محمد علی انشایی، رشت، انتشارات فاطمیه، ۱۳۵۲ ش، رقی، ۲۲۹ ص.

۱۹۳. سیره تربیتی اخلاقی حضرت زهرا در خانواده

وافی، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۶۹ ش، رقی، ۱۸ ص.

۱۹۴. سیره فاطمیه (سرچشمه زندگی)

هیئت تحریریه، اهواز، حوزه علمیه، ۱۳۷۰ ش، رقی، ۴۸ ص.

۱۹۵. سیری مختصر در ماجرای غم‌انگیز فدک

سیداصغر محمودآبادی، چاپ قم، ۱۳۷۵ ش، وزیری، ۳۰۰ ص.

(در این کتاب از تاریخ و جغرافیای فدک، غضب آن، خطبه فدکیه حضرت زهرا سخن رفته است).

۱۹۶. سیمای حضرت فاطمه از دیدگاه امام خمینی(ره)

سید احمد خاتمی، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۶۹ ش، رقی، ۲۳ ص.

۱۹۷. سیمای فاطمه زهرا(س) در قرآن و عترت (۵۵)

سخن‌اشک‌آلود پیرامون مظلومه شهیده فاطمه(س)، عبدالحسین اشعری، قم، انتشارات نصاب، ۱۳۷۴ ش، رقی، ۱۹۲ ص.

(این کتاب آمیخته‌ای از نثر و نظم در مصیبات حضرت زهرا است).

۱۹۸. شاخصهای وجودی حضرت زهرا(س) از دیدگاه امام خمینی و مقام معظم رهبری مدظله‌العالی

بنیاد فرهنگی فاطمه الزهراء، تهران، اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان تهران، ۱۳۷۳ ش، رقی، ۱۴ ص.

۱۹۹. شرح دو حدیث در فضائل حضرت فاطمه زهرا

محمد بن محمد کریمخان کرمان، بمبئی، چاپخانه ناصری، ۱۳۱۳ ق، ۱۵۰ ص.

(این رساله در ضمن کتاب رد شبهات نسبت به شیخیه در باب معاد به چاپ رسیده و درباره آمدن حضرت زهرا به محشر در روز قیامت است).

۲۰۰. شرح خطبه حضرت زهرا(س)

الیاس شریفی اشکوری، قم، چاپخانه اسلام، ۱۴۰۵ ق، رقی، ۶۴ ص.

۲۰۱. شرح خطبه حضرت زهرا(س)

سیدعزالدین حسینی زنجانی، قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۶۴ ش، رقی، ۲ ج: ۵۱۲+۳۴۲ ص.

۲۰۲. شرح خطبه حضرت فاطمه(س)

ملاآقا تبریزی احمد بن عبدالرحیم، قم، ۱۳۴۸ ش، وزیری، ۴۳۹ ص.

(در این کتاب ابتدا پیرامون فدک و غضب آن، و سپس به شرح خطبه پرداخته است).

۲۰۳. شرح خطبه فدک

سیدمحمدتقی بن محمدباقر قائنی خراسانی، (به نوشته کتاب مطارحات مع قادة الفكر الاسلامی / ۱۲)، این کتاب به فارسی به چاپ رسیده است).

۲۰۴. شکوفه عصمت

محمود جویباری، قم، انتشارات نبوی، ۱۳۷۵ ش، رقی، ۲۷۲ ص.

۲۰۵. شناخت‌نامه اهل بیت(ع)

معاونت فرهنگی مجمع جهانی اهل بیت(ع)، قم، انتشارات مجمع جهانی اهل بیت(ع)، ۱۳۸۳ ش، وزیری، ۶۸۶ ص.

(این کتاب به مناسبت نخستین جشنواره کتاب اهل بیت(ع) منتشر شد و بخشی از آن درباره کتاب‌شناسی حضرت فاطمه زهرا(س) است).

۲۰۶. شمه‌ای از فضائل و سیره عملی حضرت زهرا

سیدهاشم رسولی محلاتی، چاپ دوم، قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۳ ش، رقی، ۵۶ ص.

۲۰۷. الشواهد الفدکیّة

سیداکرم علی هندی، چاپ هند، ۱۲۴۷ ق. (این کتاب در نقد و بررسی تبصرة المسلمین اثر سلامت علی‌خان هندی نوشته شده و در آغاز آن تاریخ پیدایش تشیع را همزمان با تولد اسلام، ثابت نموده است. الدرریتة ۱۴ / ۲۴۴).

۲۰۸. شهادة الشهداء در حدیث لوح فاطمة الزهراء(س)

سیداسماعیل هاشمی طالخونجه‌ای اصفهانی، اصفهان، چاپ نشاط، ۱۴۰۶ ق / ۱۳۶۴ ش، وزیری (سنگی)، ۱۷۴ ص.

(شرحی است مفصل بر حدیث لوح حضرت زهرا پس از آن‌که «جابر» در دست آن حضرت، لوحی سبز رنگ دید که نام دوازده امام بر آن نقش بسته بود).

۲۰۹. شهادت مادر مژده زهرا افسانه نیست

جمعی از نویسندگان: انتشارات عطریاس، قم، ۱۳۸۵، رقی، ۱۲۸ ص.

(در این کتاب مصائب، ناراضی‌های، خطبه و فضائل حضرت زهرا(س) و نیز حمله به خانه آن حضرت(س)، از منابع اهل سنت جمع آوری شده است).

۲۱۰. شیوه همسری در خانواده نمونه

ناصر مکارم شیرازی، قم، انتشارات قدس، ۱۳۶۹ ش، رقی، ۸۰ ص.

(این کتاب پیرامون ازدواج حضرت علی(ع) با حضرت فاطمه و اخلاق خانواده با استفاده از زندگی حضرت زهرا است).

۲۱۱. صحیفه فاطمیه

سیدحسین شیخ‌الاسلامی توسرکانی، قم، دفتر نشر معارف اسلامی، ۱۳۷۵ ش.

(این کتاب مجموعه ادعیه، تسبیحات، اذکار و نمازهای حضرت زهرا(س) است).

۲۱۲. صحیفه فاطمیه (اوج ملکوت دعا در نیایش‌های حضرت زهرا)

جواد قیومی اصفهانی، چاپ قم، ۱۳۷۲ ش، رقی، ۱۶۰ ص.

۲۱۳. صدیقه اطهر(س)

مؤلف ناشناخته، تهران، مسجد امام هفتم(ع)، رقی، ۳۶ ص.

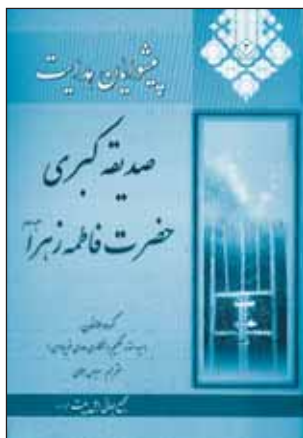
۲۱۴. صدیقه شهیده زهرا(س)

سیدعبدالرزاق موسوی مفرم، ترجمه: محمدرضا امین‌زاده، قم، دفتر انتشارات اسلامی، ۱۴۱۴ ق / ۱۳۷۲ ش، رقی، ۲۲۵ ص.

۲۱۵. صدیقه طاهره بانوی بزرگ اسلام

عبدالرحیم عقیقی بخشایشی، چاپ دوم، قم، دفتر نشر نوید اسلام، ۱۳۶۶ ش، رقی، ۳۰۰ ص.

۲۱۶. صدیقه کبری حضرت فاطمه زهرا(س) - جلد سوم از مجموعه کتاب‌های پیشوایان هدایت

سید منذر حکیم و عدی غریب‌اوی، قم، انتشارات مجمع جهانی اهل بیت (ع)، ۱۳۸۵ ش، وزیری، ۳۰۵ ص.
(مجموعه ۱۴ جلدی پیشوایان هدایت اثری ماندگار درباره سیره صحیح معصومان (ع) است که به وسیله هیئت علمی مجمع تحقیق و تألیف شده است. این مجموعه تاکنون به زبان‌های عربی، فارسی، ترکی استانبولی و مالایو منتشر گردیده است).

۲۱۷. طعن‌الرماع

سلطان العلماء سیدمحمد بن دلداری علی نقوی نصیرآبادی هندی، چاپ هند، ۱۳۰۸ ق.
(این کتاب در پاسخ به تحفه اثنا عشریه عبدالعزیز دهلوی در مباحث قلم، فذک و آتش زدن خانه حضرت زهرا نگاشته شده است).

۲۱۸. طلوع فاطمه

حسین باقری، تهران، انتشارات پیام آزادی، ۱۳۷۳ ش، وزیری، ۲۱۶ ص.
(این کتاب مجموعه مدایح، مراثی، سرودها و نوحه‌ها درباره حضرت زهرا (س) است).

۲۱۹. عصمت سبز

گردآورنده: ابراهیم سنایی، قم، انتشارات روح، ۱۳۷۵ ش، رقع، ۱۲۸ ص.
(این کتاب، مجموعه اشعار پیرامون حضرت زهرا است).

۲۲۰. عطر گل یاس

سروده: احمد عزیزی، تهران، مؤسسه نمایشگاه‌های فرهنگی ایران، ۱۳۷۳ ش، رقع، ۶۳ ص.
(این کتاب مجموعه شعری درباره حضرت زهرا بوده و در آغاز آن مقدمه‌ای در فضائل و تاریخ زندگی حضرت زهرا آمده است).

۲۲۱. عطر یاس (چهل حکایت برگزیده از کرامات حضرت زهرا)
مصطفی محمدی اهوازی، قم، انتشارات عصر ظهور، ۱۳۷۸ ش، رقع، ۹۶ ص.

۲۲۲. عظمت و شأن حضرت رسول (ص) و فاطمه (س)
احمد مشکوة کرمانی، تهران، ۱۳۴۰ ش، وزیری، ۱۲۰ ص.

۲۲۳. علی (ع) در نگاه فاطمه (س)

عباس جوادیان، مشهد، ۱۳۵۶ ش، رقع، ۱۰۴ ص.
(ترجمه و شرح بخشی از خطبه حضرت زهرا درباره امیرالمؤمنین (ع) است).

۲۲۴. علی و زهرا (س) سرچشمه آب حیات

حاج میرزا خلیل کمره‌ای، تهران، انتشارات اسلامیه، ۱۳۴۸ ش، وزیری، ۳۰۰ ص.
(در این کتاب پیرامون ملل لایق و نالایق و حاکمان شایسته و ناشایسته با استفاده از خطبه حضرت زهرا، بحث شده است).

۲۲۵. غربت خورشید (فصلنامه فاطمیه)

جعفر رسول‌زاده و صادق حق‌بین، قم، انتشارات حق‌بین، ۱۳۷۱ ش / ۱۴۱۳ ق، رقع، ۱۲۸ ص.
(این کتاب مجموعه اشعار مدح، مرثیه و نوحه‌ها درباره حضرت زهرا است).

۲۲۶. فاطمه (س)

نصیرالدین امیرصادقی، تهران، انتشارات علمی، ۱۳۴۷ ش، وزیری، ۴۱۰ ص.

۲۲۷. فاطمه (س)

محمد رضا نصیری چاپ تهران.
الذریعة ۱۶ / ۹۶، فهرست کتابهای چاپی فارسی ۳ / ۳۶۴۴.

۲۲۸. فاطمه (س)

رئیس العلماء جلال‌الدین ریاستی، شیراز، انتشارات مصطفوی، ۱۳۵۱ ش، وزیری، ۹۹ ص.

۲۲۹. فاطمه (س) از دیدگاه هزار دانشمند غیر شیعه
علی فلسفی خراسانی، مشهد، انتشارات والعصر، بی‌تا.

۲۳۰. فاطمه اسطوره تقوی، مبارزه، استقامت

مهدی انصاری، مقدمه: جعفر سبحانی، قم، انتشارات شفق، ۱۳۶۰ ش، رقع، ۲۳۸ ص.

۲۳۱. فاطمه (س) اسوه زنان

سیدکاظم ارفع، تهران، مؤسسه تحقیقاتی و انتشاراتی فیض کاشانی، ۱۳۷۰ ش / ۱۴۱۱ ق، رقع، ۹۳ ص.

۲۳۲. فاطمه (س) الگوی زن مبارز

علی محمدی گرمساری، قم، انتشارات صراط، ۱۳۵۸ ش، رقع، ۵۹ ص.

۲۳۳. فاطمه الگوی زن مسلمان

احمد صادقی اردستانی، قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، ۱۳۷۲ ش، رقع، ۲۴۷ ص.

۲۳۴. فاطمه الگوی زندگی

حبیب الله احمدی، قم، انتشارات دفند تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۴ ش، رقع، ۲۳۱ ص.

۲۳۵. فاطمه - علیها السلام - بانوی آزاده و ستم‌دیده از نظر پیامبر عالی‌قدر اسلام
محمد هادی امینی، تهران، مکتب ولایت، ۱۳۷۴ ش، (از مجموعه «درس‌هایی از مکتب ولایت» - ۳).

۲۳۶. فاطمه - علیها السلام - بتول است (سیری کوتاه در زندگانی فاطمه)
محمد محدث بندریرگی، قم، نشر اخلاق، ۱۳۷۵ ش / ۱۴۱۷ ق، رقع، ۹۰ ص.

۲۳۷. فاطمه - علیها السلام - برترین بانو

علامه سید عبدالحسین موسوی شرف‌الدین عاملی، ترجمه: حبیب الله رهبر اصفهانی، چاپ سوم، قم، دارالفکر، ۱۳۷۰ ش، جیبی، ۱۵۲ ص.

۲۳۸. فاطمه - علیها السلام - برترین بانوی اسلام
علی قائمی امیری، قم، انتشارات هجرت، ۱۳۵۸ ش / ۱۳۹۹ ق، رقع، ۸۰ ص.

۲۳۹. فاطمه بر کرسی رهبری

سید جمال‌الدین دین‌پور، تهران، انتشارات رزویه، ۱۳۵۵ ق / ۱۳۹۶ ق، جیبی، ۱۳۸ ص.
(در این کتاب الگو بودن حضرت زهرا مورد تأکید قرار گرفته است).

۲۴۰. فاطمه بهترین الگوی زن مسلمان امروز

حسین کریمی، چاپ سوم، تبریز، انتشارات فلق، ۱۳۵۶ ش، رقع، ۴۶ ص.

۲۴۱. فاطمه (س) حامی ولایت

سید محمد حسینی شاهرودی، قم، نشر شجره طوبی، ۱۳۷۷ ش، رقع، ۱۲۰ ص.

۲۴۲. فاطمه بهشت خدا

معاونت امور دانشجویی، تهران، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، ۱۳۷۳ ش، پالتویی، ۲۸ ص.

۲۴۳. فاطمه خیر کثیر

پرویز رضایی، مشهد، ۱۴۱۲ ق، جیبی، ۱۶ ص.

۲۴۴. فاطمه (س) دخت پیامبر (ص)

سید محسن امین عاملی، ترجمه: علی حجتی کرمانی، تهران انتشارات سروش، ۱۳۷۳ ش، وزیری، ۶۴ ص
(از سری «سیره معصومان» - ۲).

۲۴۵. فاطمه در آئینه کتاب

اسماعیل انصاری خوئینی زنجان، چاپ دوم، قم، نشر الهادی، ۱۳۷۵ ش / ۱۴۱۶ ق، وزیری، ۴۵۰ ص.

۲۴۶. فاطمه سرچشمه جوشان حیات

مرکز مطالعات مسائل زنان، تهران، امور تربیتی آموزش و پرورش استان تهران، رقع، ۳۰ ص.

۲۴۷. فاطمه، فاطمه است

دکتر علی شریعتی، تهران، انتشارات آفتاب، ۱۳۵۴ ش، رقع، ۱۸۹ ص.

۲۴۸. فاطمه سلام/الله علیها کیست؟

محمد رضا امین‌زاده، قم، دفتر انتشارات اسلامی، ۱۳۷۲ ش / ۱۴۱۴ ق، رقع، ۹۰ ص.

(این کتاب درباره معنی نور، و این که حضرت زهرا نور خدا و واسطه فیض است و معنی فاطمه و آفرینش و فضائل و مصائب حضرت زهرا بحث می‌کند).

۲۴۹. فاطمه (س) معیار شناخت

غلام‌رضا کاردان، قم، مؤسسه در راه حق، ۱۳۷۱ ش، رقع، ۲۴ ص.

(در این رساله بر خورد حضرت زهرا با جریانات پس از رحلت پیامبر، تشریح شده است).

۲۵۰. فاطمه زهرا سلام الله علیها

امید امیدوار، قم، انتشارات شفق، ۱۳۵۵ ش، جیبی، ۳۲ ص (از سری کتاب‌های «سیری در تاریخ»).

۲۵۱. فاطمه زهرا سلام الله علیها

حاج میرزا خلیل کمره‌ای، تهران، ۱۳۶۸ ق، رقی، ۱۳۳ ص.

۲۵۲. فاطمه زهرا سلام الله علیها

ناصر مکارم شیرازی، مشهد، انجمن محبان الفاطمه، ۱۳۶۳ ش / ۱۴۰۵ ق، رقی، ۶۰ ص.

۲۵۳. فاطمه زهرا سلام الله علیها

سید محمدتقی سجادی، قم، انتشارات الزهراء، ۱۳۶۸ ش، جیبی، ۴۰۰ ص.

۲۵۴. فاطمه گلوآژه آفرینش

سید ضیاء مرتضوی، چاپ ششم: دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، ۱۳۷۵ ش، رقی، ۶۰ ص.

۲۵۵. فاطمه - سلام الله علیها - نور الهی

علی تقی، تهران، انتشارات هاد، ۱۳۷۷ ش، رقی، ۱۵۷ ص.

۲۵۶. فاطمه زهرا سلام الله علیها

عباس محمود عقاد، ترجمه: شهید سید جواد شرافت، تهران، کتابخانه صدر، ۱۳۵۰ ش، رقی، ۱۲۵ ص.

۲۵۷. فاطمه زهرا علیها السلام

توفیق ابوعلم، ترجمه: علی اکبر صادقی، چاپ ششم، تهران، انتشارات امیر کبیر، ۱۳۶۴ ش، وزیری، ۲۲۷ ص.

۲۵۸. فاطمه زهرا (ع) از نظر آیات قرآن

محمد واصف، قم، دارالنشر، ۱۳۵۱ ش، جیبی، ۸۰ ص.

۲۵۹. فاطمه زهرا (ع) از نظر روایات اهل سنت

محمد واصف، قم، دارالنشر، ۱۳۵۱ ش، جیبی، ۹۶ ص.

۲۶۰. فاطمه الزهراء از ولادت تا شهادت

سید محد کاظم حایری قزوینی، ترجمه: حسین فریدونی، چاپ سوم: تهران، انتشارات امیر کبیر، ۱۳۶۵ ش، وزیری، ۷۰۰ ص.

۲۶۱. فاطمه زهرا از ولادت تا شهادت

سید محد کاظم حایری قزوینی، ترجمه: علی کرمی، قم، نشر مرتضی، ۱۳۷۵ ش / ۱۴۱۷ ق، وزیری، ۸۳۲ ص.

۲۶۲. فاطمه زهرا سلام الله علیها اسوه زندگی

محمد تقی مدرسی، ترجمه: محمد عبداللّهی، قم، اداره

فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۷۱ ش، رقی، ۹۶ ص.

۲۶۳. فاطمه الزهرا ام ابیها

حاج شیخ عبدالحسین امینی نجفی، به اهتمام: حبیب چایچیان (حسان)، چاپ سوم: تهران، انتشارات امیر کبیر، ۱۳۶۶ ش / ۱۴۰۸ ق، وزیری، ۱۲۰ ص.

۲۶۴. فاطمه زهرا (س) بنیانگذار مکتب اعتراض

محمد مقیمی، تهران، انتشارات سعدی، وزیری، ۲۸۶ ص.

۲۶۵. فاطمه زهرا (س) دختر پیامبر اسلام (ص)

حسین عمادزاده، تهران، کانون شریعت، ۱۳۵۴ ش، جیبی، ۵۴ ص.

۲۶۶. فاطمه زهرا دژ شکست‌ناپذیر وحی در طول زمان

حسین سعید، تهران، مدرسه چهلستون، ۱۳۶۲ ش / ۱۴۰۴ ق، جیبی، ۴۳۶ ص.

۲۶۷. فاطمه زهرا، زهی در نیام

سلیمان کتانی، ترجمه: سید جعفر طباطبایی، مشهد، انتشارات طوس، ۱۳۴۹ ش، رقی، ۲۹۳ ص. (این کتاب پیرامون خطبه حضرت و چهارچوب مبارزات حضرت زهرا نوشته شده است. این کتاب ترجمه فاطمه الزهرا و ترفی غمد می‌باشد).

۲۶۸. فاطمه زهرا سلام الله علیها سرور زنان عالم

محد تقی صرفی، قم، انتشارات عصمت، ۱۳۷۶ ق، رقی، ۸۰ ص.

۲۶۹. فاطمه الزهراء سیده نساء العالمین

حسین عمادزاده، تهران، کتابفروشی اسلام، ۱۳۴۳ ش، وزیری، ۴۹۶ ص.

۲۷۰. فاطمه الزهراء سیده نساء العالمین

هیئت تحریریه، تهران، واحد خواهران شرکت صنایع پتروشیمی ایران، ۱۳۷۵ ش، رقی، ۳۰ ص.

۲۷۱. فاطمه زهرا شادمای دل پیامبر (ص)

احمد رحمانی همدانی، ترجمه: سید حسن افتخارزاده سبزواری، تهران، انتشارات بدر، ۱۳۷۳ ش / ۱۴۱۵ ق، وزیری، ۱۰۳۲ ص.

۲۷۲. فاطمه زهرا شهبانوی اسلام

ایرج زندبگله (صفا علی)، چاپ دوم، تهران، انتشارات رجی، ۱۳۴۸ ش، جیبی، ۱۲۷ ص.

۲۷۳. فاطمه الزهرا کوکب عصمت، فرشته رحمت

مهدی فتوحی، تهران، ۱۳۷۲ ش، رقی، ۷۲ ص.

۲۷۴. فاطمه زهرا (ع) مستوره آفتاب سرمد

مهدی جعفری، تهران، نشر جلی، ۱۳۷۵ ش / ۱۴۱۷ ق، رقی، ۲۴۱ ص.

(در این کتاب از خلقت، ولادت، نامها، فضائل، زندگی، ازدواج، فدک، سوزاندن در خانه و شهادت حضرت

زهرا سخن رفته است).

۲۷۵. فاطمه زهرا نمونه بارز زنان عالمیان

مؤلف ناشناس، تهران، کتابخانه مکتب الامام المنتظر، بی تا، رقی، ۲۸ ص.

۲۷۶. فاطمه زهرا و نیایش

مهدی انصاری، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۶۹ ش، رقی، ۲۴ ص.

۲۷۷. فاطمه زهرا سلام الله علیها یاس عصمت

عبدالرحیم موگهی، قم، انتشارات تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۲ ش، رقی، ۱۴۴ ص.

۲۷۸. فاطمه و فاطمیه

محمد فاضل لنگرانی، قم، انتشارات مرکز فقهی ائمه اطهار (ع)، ۱۳۸۷ ش، رقی، ۸۸ ص. (در این کتاب پنج پیام و نیز سخنان این مرجع عالیقدر که به مناسبت عزاداری فاطمیه صادر شده بود جمع‌آوری گردیده و مآخذشناسی مفصّلی از منابع شیعه و سنی صورت گرفته است).

۲۷۹. الفاطمیات (یا سخنان موزون در بزرگوار

سیده زنان عالمیان حضرت زهرا علیها السلام)

سید حسین واعظی سبزواری، مشهد، چاپ فیروزیان، ۱۳۵۱ ش / ۱۳۹۲ ق، جیبی، ۱۹۲ ص. (کتابی است آمیخته با نظم و نثر و دربرگیرنده فضائل، مصائب و سخنان حضرت پیرامون فدک)

۲۸۰. فدک

رضا استادی، قم، انتشارات قدس، ۱۳۸۳ ش، رقی، ۴۶۴ ص.

۲۸۱. فدک

سید محمدحسن حائری قزوینی، مترجم: سید احمد علم‌الهدی، تهران، مدرسه چهلستون، جیبی، ۲۹۱ ص.

۲۸۲. فدک

سید احمد حسینی، قم، مجمع خیریه سیده النساء، ۱۴۱۵ ق، رقی، ۳۲ ص.

(مؤلف در این رساله پیرامون فدک، اهداف حضرت زهرا از بازخواست، فدک در تاریخ، پیروزی و عکس العمل ائمه در مورد فدک قلم زده است).

۲۸۳. فدک

شیخ محمد کرمی حویزی اهوازی، چاپ دوم: قم، انتشارات مصطفوی، ۱۳۶۳ ش، رقعی، ۱۴۰ ص.

۲۸۴. فدک

بخش فرهنگی مجمع خبریه سیده النساء (ع)، قم، حسینیه کربلائیها، ۱۴۱۵ ق، رقعی، ۳۱ + ۳۲ + ۳۶ ص.

۲۸۵. فدک در تاریخ

شهید سید محمدباقر صدر، ترجمه: محمود عابدی، چاپ دوم: تهران، بنیاد بعثت، ۱۳۷۴ ش / ۱۴۱۶ ق، رقعی، ۱۹۴ ص.

۲۸۶. فدک ذوالفقار فاطمه

سید محمد واحدی گیلانی، قم، انتشارات مسجد مقدس جمکران، ۱۳۷۵ ش / ۱۴۱۷ ق، رقعی.

۲۸۷. فدک و بازتابهای تاریخی و سیاسی آن

علی اکبر حسینی، قم، کنگره جهانی شیخ مفید، ۱۳۷۲ ش / ۱۴۱۳ ق، وزیری، ۴۵ ص.

۲۸۸. فدک و جریانهای تاریخی آن از نظر اهل سنت

گردآورنده: احمد، [قم، انتشارات مصطفوی، ۱۳۶۴ ش]، رقعی، ۵۵ ص.

۲۸۹. فرازهایی از فضائل حضرت فاطمه (زهرا) (س) علی محمد دخیل، ترجمه: لطیف راشدی، تهران، نشر مشرق، ۱۳۷۷ ش، رقعی، ۱۰۴ ص.

۲۹۰. فرازهایی از فضائل و زندگانی حضرت فاطمه

سید محسن محمودی، تهران، انتشارات نظری، ۱۳۷۵ ش، وزیری، ۲۰۷ ص.

۲۹۱. فرشته زمینی (زندگانی حضرت زهرا) روح الله حسینیان، قم، موسسه فرهنگی دارالحديث، ۱۳۷۵ ش، رقعی، ۲۴۳ ص.

۲۹۲. فرهنگ فاطمیه

مهدی نیلی پور، اصفهان، هیئت رزمندگان اسلام، ۱۳۷۷ ش، وزیری، ۴۲۳ ص.

۲۹۳. فروغ تابناک فاطمه

گروه نویسندگان، اصفهان، انتشارات فرصت، ۱۳۵۳ ش، رقعی، ۸۶ ص.

۲۹۴. فروغی از زندگی تابناک حضرت فاطمه زهرا

یزد، کانون انتشارات جواده، جیبی، ۲۶ ص.

۲۹۵. قص حکمة عصمتیه فی کلمة فاطمیه

حسن حسن زاده آملی، ترجمه: محمدحسین نائیجی، تهران، انتشارات سروش، ۱۳۷۶ ش، وزیری، ۵۵ ص (اصل همراه با ترجمه کتاب).

۲۹۶. فریاد یک انقلاب

محمد یوسف حریری، قم، دارالتبلیغ اسلامی، ۱۳۵۴ ش، رقعی، ۱۲۶ ص. (کتاب به شرح حوادثی که به حضرت زهرا رفته است، می پردازد).

۲۹۷. فضائل الزهرا علیها السلام

علی اکبر تلافی داریانی، تهران، موسسه نشر و تبلیغ نیک معارف، ۱۳۷۲ ش، جیبی کوچک، ۵۶ ص.

۲۹۸. فضائل فاطمة الزهراء

ابن شاهین خراسانی، جلال الدین سیوطی و قلقلشندی، ترجمه: نورالله شاه آبادی، تهران، موسسه الزهراء، ۱۳۷۵ ش / ۱۴۱۷ ق، وزیری، ۱۸۰ ص.

۲۹۹. فضائل الزهرا و مناقب انسیه الحوراء سلام الله علیها

سید محمد تقی مقدم، مشهد، انتشارات مقدم، ۱۳۷۳ ش، وزیری، ۱۵۲ ص.

۳۰۰. فضائل فاطمه زهرا از دیدگاه دیگران

ناصر مکارم شیرازی، مشهد، انجمن محبان الفاطمة، ۱۳۶۶ ش / ۱۴۰۸ ق، رقعی، ۸۰ ص.

۳۰۱. قبر مادرم کجاست؟

ام المحسن، قم، نشر الهادی، ۱۳۷۶ ش، رقعی، ۱۲۶ ص.

۳۰۲. القدر

رضا رهنما، تهران، ۱۳۶۳ ش، جیبی، ۶۴ ص. (در این جزوه، شب قدر به حضرت زهرا تاویل شده است).

۳۰۳. قطره ای از دریای (شرحی کوتاه بر خطبه فاطمه زهرا علیها السلام)

علی ربانی گلیایگانی، قم، لوح محفوظ، ۱۳۷۷ ش، رقعی، ۱۹۲ ص.

۳۰۴. قطره ای از دریای فضائل فاطمه زهرا

مؤلف ناشناخته، تهران، کتابخانه عمومی اهل بیت، ۱۴۱۵ ق، رقعی، ۱۶ ص.

۳۰۵. قلمها و سایدها (مروری بر زندگانی حضرت زهرا)

گردآوری: غزل تاجبخش، تهران، مؤسسه اسلامی زنان ایران، ۱۳۷۴ ش، رقعی، ۲۳۸ ص.

۳۰۶. کتاب شناسی توصیفی اهل بیت (ع)

معاونت فرهنگی مجمع جهانی اهل بیت (ع)، قم، انتشارات مجمع جهانی اهل بیت (ع)، ۱۳۸۳ ش، وزیری، ۴۳۰ ص.

(این کتاب به مناسبت نخستین جشنواره کتاب اهل بیت (ع) منتشر شد و بخشی از آن درباره کتاب شناسی حضرت فاطمه زهرا (س) است).

۳۰۷. کرامات الفاطمة (معجزات فاطمه زهرا (ع) بعد از شهادت) علی میرخلف زاده، قم، انتشارات نصایح، ۱۳۷۷ ش، رقعی، ۱۸۴ ص.

۳۰۸. کشتی پهلو گرفته

سید مهدی شجاعی، چاپ هشتم: تهران، انتشارات مدرسه، ۱۳۷۱ ش، رقعی، ۱۶۰ ص. (در این کتاب با قلمی شیوا در ۱۴ فصل، زندگی حضرت و ماجرای غضب فدک مطرح شده و به چند زبان ترجمه گردیده است).

۳۰۹. کعبه عفاف

محمد عسکرس، قم، موسسه حجت، ۱۳۷۵ ش. (در این کتاب ۱۸ مقاله و ۱۸ شعر درباره حضرت زهرا، گرد آمده است).

۳۱۰. کلید هفت آسمان

سروده: عبدالعظیم ساعدی، تهران، انتشارات نور فاطمه، ۱۳۶۶ ش، رقعی، ۱۵۸ ص. (این کتاب، مجموعه شعری درباره حضرت زهرا است).

۳۱۱. الکلمة الطیبة: سخنان حضرت فاطمه (ع)

امیر ظهیری، تبریز، ۱۳۷۷ ش، جیبی، ۳۲ ص.

۳۱۲. کوثر برگزیده اشعار دانش آموزان درباره حضرت زهرا

تهران، انتشارات تربیت، ۱۳۷۴ ش، رقعی، ۹۰ ص.

۳۱۳. کوثر: مناقب و مصائب حضرت فاطمه زهرا

فرهنگ نغی، مشهد، انتشارات راستین، ۱۳۶۴ ش / ۱۴۰۶ ق، رقعی، ۱۲۰ ص.

(در این کتاب سوره کوثر به حضرت زهرا تفسیر شده و از ولادت، نامها، آیات قرآن درباره ایشان، فضائل و مناقب، مهریه، مبارزات، مصائب و شهادت حضرت زهرا سخن رفته است).

۳۱۴. کوثر

گروه نویسندگان قم، آستانه مقدسه حضرت معصومه، ۱۴۱۸ ق / ۱۳۷۶ ش، وزیری بزرگ، ۹۸ ص.
(این نشریه به مناسبت ایام فاطمیه در آبان ماه ۱۳۷۶، شماره هفتم خود را به حضرت زهرا اختصاص داده است).

۳۱۵. کوثر تسبیح: مدائح و مرثیاتی حضرت زهرا

تدوین: جعفر رسول‌زاده (اشفته)، قم، انتشارات عصر ظهور، ۱۳۷۶ ش، رقی، ۲۴۰ ص.

۳۱۶. کوثر قرآن: زندگانی حضرت زهرا

محسن کازرونی، تهران، ۱۳۷۰ ش، وزیری، ۱۷۶ ص.

۳۱۷. کوثر و غدیر

حسن انصاری‌زاده، قم، انتشارات دارالعلم، ۱۳۷۱ ش، رقی، ۹۳ ص.
(در این کتاب حدیث «محمود بن لبید» که از حضرت زهرا درباره امامت و غدیر سوالاتی نموده و پاسخ‌های حضرت همراه با توضیحات و چهل حدیث درباره حضرت ذکر شده است).

۳۱۸. کوثر و نور: فاطمه زهرا (ع) در کلام امام و رهبری

تهیه و تنظیم: دفتر مطالعات و تحقیقات زنان، قم، انتشارات طه، ۱۳۷۸ ش، رقی، ۴۸ ص.

۳۱۹. کوثر ولایت

عبدالرحیم موگهی، چاپ دوم، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۰ ش، رقی، ۱۱۰ ص.

۳۲۰. کوچه‌های غربت (داستان زندگانی حضرت زهرا)

محمد مهدی بیداروند، قم، دفتر نشر برگزیده، ۱۳۷۶ ش، رقی، ۳۱ ص.

۳۲۱. کیست زهرا؟ (معتبر بانوان در کلام دیگران)

محمد کاظم جعفری، چاپ دوم: تهران، انتشارات الزهراء، ۱۳۷۲ ش، رقی، ۳۲ ص.

۳۲۲. گل زهرا (ع)

تدوین: مهدی فتوحی، تهران، ۱۳۷۲ ش، جیبی، ۸۴ ص.

۳۲۳. گل محمدی (زندگانی بزرگ بانوی اسلام فاطمه زهرا سلام الله علیها)

عزیز الله جعفریان، تهران، موسسه تحقیقاتی الغدیر، رقی، ۱۹۰ ص.
(اکثر مطالب این کتاب ترجمه کتاب فاطمه الزهرا «توفیق ابو علم» است).

۳۲۴. گل ناشناخته فاطمه زهرا (ع)

بدون مولف، تهران، انتشارات افخمی، ۱۳۵۳ ش، رقی، ۸۲ ص.

۳۲۵. گل یاس

علی اکبر پیروی، سید کریم امیری فیروزکوهی، تهران، انتشارات اسلامی، ۱۳۶۱ ش / ۱۴۰۳ ق، وزیری، ۳۳۰ ص.
(این کتاب مجموعه شعر و نثر درباره حضرت زهرا است).

۳۲۶. گل‌بند عصمت در راه فدک

سید محمد جمال هاشمی، ترجمه: حاج میرزا خلیل کمره‌ای، تهران، انتشارات کاشفی، ۱۳۶۹ ش، رقی، ۷۰ ص.

۳۲۷. گل‌بند فاطمه پاره وجود پیامبر

محمد مقیمی، تهران، انتشارات غدیر، ۱۳۴۵ ش، وزیری، ۲۳ ص (مصور - ویژه نوجوانان).

۳۲۸. گروه آفرینش (مرور بر زندگی سرور زنان عالم حضرت صدیقه کبری سلام الله علیها)

ستار هدایت‌خواه، مشهد، معاونت پژوهی آموزش و پرورش خراسان، ۱۳۷۲ ش، رقی، ۱۴ ص.
(در این رساله زندگی، فضائل و ویژگیهای حضرت زهرا به اختصار توضیح داده شده است).

۳۲۹. لؤلؤ درخشان در صفات بهترین زنان (دره البیضاء فی مناقب سیده النساء)

سید اسماعیل هاشمی طالخنجه اصفهانی، چاپ اصفهان، ۱۳۵۰ ش.

۳۳۰. لاله‌های زهرایی

سروده: احمد عزیزی، تهران، مؤسسه انتشاراتی معارف، ۱۳۷۳ ش، رقی، ۸۶ ص.
(این کتاب مجموعه شعر مؤلف درباره حضرت زهرا است).

۳۳۱. ماجرای فدک

سید احمد فالی، چاپ دوم، قم، کانون نشر اندیشه های اسلامی، ۱۳۷۱ ش، وزیری، ۱۹۲ ص.
(در این کتاب جریان فدک و غضب آن، و خطابه حضرت زهرا با استناد به کتابهای اهل سنت آورده شده است).

۳۳۲. مادر پدر، ام/بیبا

عبدالمنظر قدوسی‌ان، چاپ دوم، تهران، ۱۳۶۵ ش، رقی، ۲۰۰ ص.

۳۳۳. مادران را اسوه کامل بتول

عبدالکریم بی‌آزار شیرازی، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۶۹ ش، رقی، ۲۴ ص.

۳۳۴. مبانی اعتقادی از دیدگاه حضرت زهرا

محمد دشتی، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۶۹ ش، رقی، ۲۸ ص.

۳۳۵. مثنوی غربت: بوی بهشت سوخته

سروده: علی لباف، تهران، نشر جلی، ۱۳۷۵ ش / ۱۴۱۷ ق، رقی، ۱۵ ص.

۳۳۶. محفل انس (نگاهی به زندگانی زنشویی حضرت علی و فاطمه زهرا)

علی نوروزی، تهران، انتشارات پزشک‌یان نژاد، ۱۳۷۱ ش، رقی، ۵۰ ص.

۳۳۷. مدایح و مرثیاتی حضرت صدیقه طاهره فاطمه زهرا

سروده: ابوالقاسم علیمدد (قطره)، چاپ تهران، رقی، ۱۹۹ ص.

۳۳۸. مدیحه حضرت فاطمه زهرا (ع)

سروده: حیدر تهرانی (معجزه)، تهران، چاپخانه میرصادقی، وزیری، ۶۱ ص.

۳۳۹. مراسم عروسی و معجزات حضرت زهرا

اسدالله داستانی بنیسی، قم، انتشارات قیام، ۱۳۷۹ ش، رقی، ۱۴۱ ص.

۳۴۰. مروری بر خطبه کم‌نظیر از بانوی بی‌همتا

احمد بهشتی، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۶۹ ش، رقی، ۲۴ ص.

۳۴۱. مروری کوتاه بر ابعاد مختلف زندگی حضرت صدیقه طاهره فاطمه زهرا

مکتب نرجس مشهد، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۶۹ ش، رقی، ۶۸ ص.

۳۴۲. مستند حضرت زهرا علیها السلام

مهدی جعفری، تهران، موسسه تحقیقاتی جلیل، ۱۳۷۲ ش، رقی، ۴۳۰ ص.

۳۴۳. مستند فاطمه الزهراء (س)

سید حسین شیخ الاسلامی، قم، شرح و ترجمه: حیدر علی حیدری، انتشارات انصاریان، ۱۳۸۳ ش، وزیری، ۸۷۲ ص.

۳۴۴. مصیبت‌نامه حضرت فاطمه زهرا سلام الله علیها

سروده: ناشناخته، تهران، کتابفروشی اسلامی، جیبی، ۲۴ ص.
(در این رساله مصائب حضرت زهرا پس از پیامبر اکرم به نظم کشیده شده است).

۳۴۵. مصیبت بزرگ خاندان نبوت

سید علی اکبر صداقت، قم، انتشارات ناصر، ۱۳۷۷ ش، رقی، ۹۶ ص.

۳۴۶. مظلوم دو عالم فاطمه زهرا علیها السلام

رضا اسلام دوست، قزوین، انتشارات نور، ۱۳۶۱ ش، رقی، ۱۰۰ ص.

۳۴۷. معصوم سوم

جواد فاضل، چاپ دوم، تهران، انتشارات علمی، ۱۳۳۶ ش، رقی، ۲۲۱ ص.

۳۴۸. مقام علمی و کرامات حضرت زهرا

زهرا گواهی، مشهد، مرکز نشر طلیعه، ۱۳۷۳ ش،

وزیری، ۱۰۷ ص.

۳۴۹. ملکه اسلام فاطمه زهرا (اولین محرمه قضایی اسلام بعد از پیامبر)

حاج میرزا خلیل کمره‌ای، تهران، انتشارات اسلامی، ۱۳۴۸ ش، وزیری، ۳۱۲ ص.
(در این کتاب به شرح مفصل خطبه حضرت زهرا پرداخته شده است).

۳۵۰. ملکه اسلام حضرت زهرا در مسجد نبوی

حسین حق شنوا، تهران، ۱۳۸۴ ش.

۳۵۱. منظومه حدیث کساء

سروده: محمد حسین فدائی، چاپ ۱۳۷۱ ق، جیبی، ۳۸ ص.

۳۵۲. منم فاطمه

حسین ایمانی بامجانی، قم، نشر روح، ۱۳۷۶ ش، رقی، ۱۹۲ ص.

۳۵۳. مناقب فاطمی در شعر فارسی

احمد احمدی بیرجندی، مشهد، بنیاد پژوهشهای اسلامی، ۱۳۶۹ ش، وزیری، ۱۴۸ ص.

۳۵۴. موعظ الزهراء علیها السلام

علی اکبر تلافی داربانی، تهران، انتشارات نیک معارف، ۱۳۷۵ ش، جیبی، ۳۶ ص.

۳۵۵. ناسخ التواریخ (احوال حضرت فاطمه زهرا)

میرزا محمد تقی خان سپهر، چاپ دوم، تهران، انتشارات اسلامی، ۱۳۶۳ ش / ۱۴۰۵ ق، وزیری، ۴۸۰ ص.

۳۵۶. نامه‌های نورانی فاطمه الزهراء سلام الله علیها

ناصر مکارم شیرازی، شیراز، سمینار کوثر، ۱۳۷۱ ش، رقی، ۳۲ ص.

۳۵۷. نداء شیعہ (گفتاری پیرامون شخصیت حضرت زهرا سلام الله علیها)

سید احمد روضاتی، تهران، ۱۳۵۱ ش، جیبی، ۱۲ ص.

۳۵۸. نقش سیاسی و تاریخی فدک

شهید سید محمد باقر صدر، ترجمه: علی اکبر حسینی، تهران، مطبوعات النجاش، ۱۳۵۳ ش.

۳۵۹. نگاهی بر زندگی حضرت فاطمه (س)

محمد محمدی اشتهاوردی، تهران، نشر مطهر، ۱۳۷۳ ش، رقی، ۱۳۶ ص (از مجموعه «آشنایی با زندگی چهارده معصوم» - ۳).

۳۶۰. نگرشی کوتاه بر زندگی فاطمه زهرا (س)

علی محمد علی دخیل، ترجمه: محمدعلی امینی، چاپ دوم، تهران، بنیاد بعثت، ۱۳۷۴ ش، رقی، ۱۰۰ ص.

۳۶۱. نماز و عبادت فاطمه زهرا (س)

عباس عزیزی، قم، انتشارات نبوغ، ۱۳۷۷ ش، رقی، ۹۶ ص.

۳۶۲. نهج الحیاء، فرهنگ سخنان فاطمه علیها السلام

(راه و رسم زندگی از دیدگاه حضرت زهرا)
مقدمه: محمد دشتی، چاپ هشتم، قم، مؤسسه تحقیقاتی امیرالمومنین، ۱۳۷۴ ش، وزیری، ۴۲۰ ص.
(در این کتاب تمام سخنان حضرت زهرا در موضوعات مختلف گردآوری شده است).

۳۶۳. وجه تسمیه بانوی نمونه اسلام به فاطمه، محدثه زهرا

م. آزرعی نیری، قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۳ ش، جیبی، ۲۰ ص.

۳۶۴. ودیعة الرسول

حسین یونسین، چاپ دوم، تهران، انتشارات علمیه اسلامی، ۱۳۷۱ ش، وزیری، ۴۶۴ ص.
(در این کتاب اشعار بسیاری در مدح و مرثیه حضرت زهرا گرد آمده است).

۳۶۵. وفات حضرت فاطمه علیها السلام

سید عبد الرزاق موسوی مفرم، ترجمه: عباس حاجیانی دشتی، قم، چاپ خیام، ۱۳۶۱ ش، وزیری، ۱۹۶ ص.
(در این کتاب پس از شرح زندگی حضرت زهرا، به جهاد و مبارزات آن حضرت پرداخته است).

۳۶۶. وفات حضرت فاطمه علیها السلام

تهران، کانون کتاب ایران، ۱۳۵۰ ش، جیبی، ۳۱ ص.
(این کتاب شامل چند مرثیه در شهادت حضرت زهرا است).

۳۶۷. هجده بهار گل

دفتر مطالعات فرهنگی بانوان، تهران، معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۷۴ ش / ۱۴۱۶ ق، رقی، ۴۸ ص.

(این کتاب در برگزیده هجده شعر در مدح حضرت زهرا است).

۳۶۸. یادنامه فرهنگی در دانه نبوت، همسر ولایت و مهربان مام امت حضرت فاطمه زهرا (س)

دفتر تحقیقات فرهنگی و آموزش معارف اسلامی، تهران، معاونت امور فرهنگی حقوقی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، ۱۳۷۲ ش، رقی، ۴۸ ص.

۳۶۹. یادواره یکپنژار و چهار صدمین سال شهادت فاطمه زهرا علیها السلام

میر سید حجت موحد ابطحی اصفهانی، اصفهان، تبلیغات المهدی، ۱۳۷۰ ش / ۱۴۱۲ ق، وزیری، ۳۱۵ ص.
(در این کتاب اشعار شعرای اصفهان گرد آمده است).
۳۷۰. یادی از محبوبه پروردگار (نگاهی به زندگانی حضرت فاطمه زهرا بر اساس کتاب منتهی الآمال)
سعید آل رسول، تهران، مؤسسه الزهراء، ۱۳۷۸ ش، رقی، ۸۰ ص.

۳۷۱. یاس کبود

دفتر مدرسه علمیه معصومیه (مرتضی وافی)، قم، ۱۳۷۷ ش، جیبی، ۸۵ + ۹۵ ص.

۳۷۲. یاس کبود (مجموعه شعر مرثیاتی حضرت زهرا)

گردآوری: محمدعلی مجاهدی (پروانه)، قم، انتشارات سرور، ۱۳۷۶ ش، وزیری، ۲۵۶ ص.

۳۷۳. یاس شقایق کون (مجموعه مدائح و مرثیاتی حضرت زهرا)

محسن حافظی، تهران، انتشارات فروغ، ۱۳۷۸ ش، رقی، ۲۳۵ ص.

۳۷۴. یاس مدینه (مدائح و مرثیاتی حضرت زهرا)

محسن حافظی، قم، انتشارات حضور، ۱۳۷۷ ش، رقی، ۲۸۸ ص.

۳۷۵. الید البیضاء فی مناقب الزهراء

حاج شیخ علی اکبر نهاوندی، تهران، انتشارات محمودی، ۱۳۶۰ ق، رحلی، ۶۰ ص (جزء دوم کتاب انوار المواجه، ص ۹۴ - ۱۵۳).

۳۷۶. یگانه دختر پیامبر (ص)

محمود واصل، قم، دارالنشر اسلام، جیبی، ۹۶ ص.
(در این رساله جلوه‌های احترام پیامبر به حضرت زهرا، نمایانده شده است).

چرا علی (ع) فدک را پس نگرفت؟

اما درباره اینکه چرا امیرالمؤمنین (ع) در دوران حکومتش اقدام به پس گرفتن فدک نکرد، روایات و پاسخ‌هایی از امامان معصوم (ع) نیز رسیده است؛ از جمله: «ابراهیم کرخی از امام صادق (ع) پرسید: چرا امیر مؤمنان هنگامی که به خلافت رسید فدک را رها کرد؟ امام (ع) پاسخ داد: «او به پیامبر اقتدا کرد. عقیل، پس از هجرت پیامبر به مدینه، خانه آن حضرت را بدون رضایتش فروخت. هنگامی که پیامبر (ص) مکه را فتح کرد از ایشان پرسیدند: "یا رسول الله آیا به خانه خود باز نمی‌گردید؟" حضرت فرمود: "مگر عقیل برای ما خانه‌ای گذاشته است؟! ما خاندانی هستیم که اگر به ظلم از ما چیزی را بگیرند آنرا باز پس نخواهیم گرفت." از اینرو، امیر مؤمنان پس از تصدی خلافت، فدک را پس نگرفت». (علل الشرایع - ج ۱ - ص ۱۵۴)

البته واضح است که عدم اقدام علی (ع)، نشانه رضایت وی بر بقای غصب نیست؛ بلکه همانطور که خود حضرت، داوری را به خداوند واگذار نموده است، فرزندان آن حضرت نیز پس از شهادت وی، هرگاه فرصتی می‌یافتند، یاد فدک را زنده می‌کردند.

منبع: رضا استادی، فدک؛ نشر برگزیده، قم، بهار ۱۳۸۵ (با اندک تلخیص و تصرف)

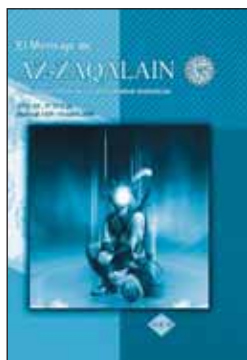
همانطور که می‌دانیم یکی از حقوق حضرت زهرا (س) که پس از ارتحال پیامبر اکرم (ص) غصب شد، مزرعه بزرگ فدک بود. این غصب، در تمام دوره خلافت سه خلیفه اول راشدین ادامه داشت. ممکن است این سؤال ایجاد شود که چرا حضرت امیرالمؤمنین (ع) در دوران خلافتشان حق غصب‌شده فدک را باز پس نگرفتند. یعنی با این که حضرت می‌توانست حق غصب شده اهل بیت را به آنان برگرداند چرا چنین نکرد؟

ایشان در نامه‌ای به عثمان بن حنیف چنین نوشت: «... از تمام آنچه آسمان بر آن سایه افکنده، تنها فدک در دست ما بود، که گروهی بر آن، چشم طمع دوختند و گروهی دیگر سخاوتمندانه از آن چشم پوشیدند و بهترین داور و حکم خداست. مرا با فدک و غیر فدک چه کار، در حالی که آرامگاه فردای آدمی قبری است که در تاریکی آن آثار وی محو می‌شود و اخبارش ناپدید می‌گردد ...» (نهج البلاغه، نامه ۴۵)

ابن ابی الحدید (دانشمند سنی معتزلی) در شرح این نامه می‌نویسد: «علی و خاندانش فدک را رها نکردند مگر به اجبار و از روی غصب؛ لذا حضرت بعد از جملات اولیه می‌گوید: "بهترین حکم و داور خداست"، و این، سخن کسی است که شکایت دارد و تظلم می‌کند». (شرح نهج البلاغه، ج ۱۶، ص ۲۰۸)

تنظیم: عباس جعفری
پست الکترونیک اداره امور مجلات مجمع:
farahani_aj@yahoo.com

پیام تقلین به زبان اسپانیولی

صاحب امتیاز: مجمع جهانی اهل بیت (ع)
مدیر مسئول و سردبیر: حجت الاسلام و المسلمین محسن ربانی
ترتیب انتشار: فصلنامه
شماره ی مسلسل: ۳۶ - ۳۵
تاریخ انتشار: زمستان ۱۳۸۷
تیراژ (شمارگان): ۲۰۰۰
تعداد صفحات: ۳۱۲ صفحه
ناشر: معاونت امور فرهنگی مجمع جهانی اهل بیت (ع)
پست الکترونیک سردبیر مجله: shargh@noor.net
سایت مجله: www.Islamorient.com

رسالة الثقلین به زبان عربی

صاحب امتیاز: مجمع جهانی اهل بیت (ع)
مشرف عام: حجت الاسلام و المسلمین محمدحسن اختر
سردبیر: حجت الاسلام و المسلمین شیخ معین دقیق
ترتیب انتشار: فصلنامه
شماره ی مسلسل: ۶۰
تاریخ انتشار: بهار ۱۳۸۷
تیراژ (شمارگان): ۴۰۰۰
تعداد صفحات: ۲۵۳ صفحه
ناشر: معاونت امور فرهنگی مجمع جهانی اهل بیت (ع)
پست الکترونیک سردبیر: tahrir-thaqalayn@hotmail.com

برخی از مطالب شماره جدید

- سرمقاله: پیشرفت اسلام در جهان / سردبیر
- کلمات رهبری (ترجمه ی خطبه مقام معظم رهبری در عید فطر ۲۰۰۸)
- منجی آخر الزمان / تألیف: سمیه یونس
- «المراجعات» / اثر: علامه سید عبدالحسین شرف الدین (ره)؛ ترجمه: فیصل مرهل
- فضائل امامین سجاد و باقر (ع) / تألیف شیخ باقر شریف القرشی؛ ترجمه: فیصل مرهل
- رفتار پیامبر با کودکان / تألیف: محمد علی چنارانی؛ ترجمه: سمیه یونس
- علوم قرآنی: معجزات قرآن / تألیف: حسین جوان آراسته؛ ترجمه: زهره ربانی
- فاطمه زهراء (س) الگوئی شایسته / تألیف: کام ربکا کارواجو
- شاگردی: برگرفته از کتاب «معرفت و حکمت» (مجموعه ی احادیث) / تألیف: حجت الاسلام محمدی ری شهری
- بزرگداشت واقعه کربلا (نقل مختصری از حوادث روز اول تا دهم عاشورا در کربلاء) / ترجمه: شیخ فیصل مرهل

برخی از مطالب شماره جدید

- یادبود معطر میلاد مبارک علی (ع) در سخن مقام معظم رهبری
- مقاومت ضرورتی اجتناب ناپذیر از نظر فکری و عملی / أسعد السحمرانی
- خشونت بکار گرفته شده از گروهی در برابر خشونت اعمال شده بر آنان / غسان طه
- عوامل پیروزی از نظر قرآن کریم / محمد أبو الخیر
- بازخوانی دلایل آزادی اسیران (به مناسبت پیروزی حزب الله) / نعیم قاسم
- معامله رد و بدل اسیران؛ معانی و نشانه‌ها (به مناسبت پیروزی حزب الله) / عبدالناصر فروانه
- ملاکهای نظام حقوقی در اسلام / معین دقیق
- علوم واجب در اسلام، زمینه‌ها و آثار / محمدقدیر دانش
- در وحدت اسلامی، و روشهای تقریبی آیت الله کاشف الغطاء و آیت الله بروجردی
- مفهوم «بغواء الوسيلة»؛ پژوهشی قرآنی / خالد الغفوری
- تأملی در یادبود بعثت شریف نبوی (ص) / محمدحسن الامین
- تقوم مناسبتهای دینی / بخش مناسبت‌ها
- اطلاع رسانی عربی در خدمت کیست؟ / أحمد فارع الحاشدی
- پیامدهای خطرناک استبداد / هلال آل فخر الدین
- اقتباسی از شعر امام خمینی (ره) / نجاح محمدعلی

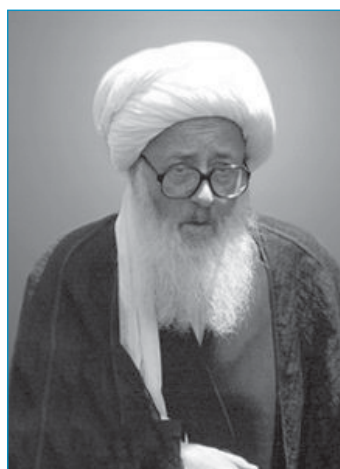

دیدار اهالی پاراچنار با مراجع معظم تقلید

در پی محاصره مجدد منطقه شیعه نشین
کُرم ایجنسی (به مرکزیت شهر پاراچنار) در
پاکستان، جمعی از طلاب پاراچناری مقیم قم، با دو تن
از مراجع عظام تقلید دیدار کردند.

آیت‌الله وحید خراسانی: خوشا به حال مردم پاراچنار...

جمعی از طلاب پاکستانی حوزه
علمیه قم، در اولین روز اسفند ماه
۱۳۸۷ با «حضرت آیت‌الله وحید
خراسانی» از مراجع تقلید دیدار
و گزارشی را از اوضاع کنونی
منطقه پاراچنار ارائه کردند.
در ابتدای این دیدار
«حجت‌الاسلام سید علی
حسینی» (فرزند رهبر شهید
شیعیان پاکستان علامه سید
عارف حسین حسینی) ضمن

تشریح اوضاع پاراچنار و شرارت‌های جدید سلفیون تکفیری علیه شیعیان
منطقه اظهار داشت: «پس از مدتی آرامش، دشمنان بار دیگر می‌کوشند جنگ
را در این منطقه از سر گیرند؛ لذا راه‌ها مجدداً بسته شده و مشکلات مردم که
برای مدتی کاهش یافته بود بار دیگر تشدید شده است».

وی با اشاره به شهادت شیعیان پاراچنار توسط تروریست‌های ناشناس افزود:
«اگرچه همه گروه‌های طالبان و القاعده از همه مناطق ایالت سرحد و همچنین
از کشورهای دیگر به این منطقه هجوم آورده و شیعیان ۶۰۰ تن از عزیزان
خود را در این درگیری‌های دو ساله از دست داده‌اند، اما آنها با وجود محاصره و
تحریم تسلیحاتی توانستند شجاعانه از خودشان دفاع کنند».

نماینده طلاب پاراچنار اضافه کرد: «کنون رؤیای تسلط طالبان بر شیعیان
منطقه پاراچنار، به کابوسی وحشتناک برای همه مهاجمین تبدیل شده است».

و در درون مناطق شیعه‌نشین پاراچنار و اطراف آن، امنیت وجود دارد؛ در حالی
که همه مناطق ایالت سرحد اینک تحت سیطره طالبان و القاعده است.
حضرت آیت‌الله وحید خراسانی نیز پس از استماع این گزارش، با اشاره به «آیه
۱۰ سوره مبارکه زمر» فرمودند: «شهادت، پاداش ذات الهیه برای اهل صبر
است. خداوند که می‌فرماید "و کل شیء عنده بمقدار" و "بحسبان"، به اینجا که
می‌رسد عنایات الهیه را به جایی می‌رساند که می‌فرماید: "خداوند اجر اهل صبر
را بی حساب توفیر می‌فرماید"».

این مرجع تقلید آنگاه با اشاره به انواع صبر اظهار داشت: «صبر وقتی در امر دین
و مذهب و در راه حق باشد اجرش بی حساب خواهد بود».

آیت‌الله وحید در بیان مقام امام حسین (ع) فرمودند: «حدیثی صحیح‌السند
وجود دارد که همه ملائک و انبیاء - از جمله ابراهیم خلیل و موسای کلیم
علیهم السلام - از خداوند اذن می‌طلبند و به زیارت امام حسین علیه السلام
مشرف می‌شوند. در این حال، این مصائبی که بر شیعیان وارد می‌شود به خاطر
این است که آنها از پیروان امام حسین علیه السلام هستند».

آیت‌الله وحید خطاب به طلاب پاراچناری اظهار داشتند: «قلب عالم امکان، امام
زمان است. منظمه آفرینش به دور او می‌گردد و او در جریان همه این وقایع
و حوادث قرار می‌گیرد و تمام عالم، مرأی و منظر امام زمان است. سلام مرا
به مردم پاراچنار برسانید و بگویند زجر و شکنجه شهدای شما گذشت اما آنها
در آغوش پیامبر (ص) قرار گرفتند؛ نام آنها در زیر نام علی اکبر علیه السلام
نوشته شد؛ چراکه: "لَا يُصِيبُهُمْ ظَمَأٌ وَلَا نَصَبٌ وَلَا مَخْمَصَةٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا
يَطُؤُونَ مَوْطِئًا يَغِيظُ الْكُفَّارَ وَلَا يَنَالُونَ مِنْ عَدُوٍّ ثِيلاً إِلَّا كُتِبَ لَهُمْ بِهِ عَمَلٌ صَالِحٌ
إِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ - هیچ تشنگی و رنج و گرسنگی در راه خدا به
آنان نمی‌رسد و در هیچ مکانی که کافران را به خشم می‌آورد قدم نمی‌گذارند
و از دشمنی غنیمتی به دست نمی‌آورند مگر اینکه به سبب آن عمل صالحی

و بی‌حرکت باشد. انسان نیز همواره در حرکت است و سفر، راه و راهرو و راهنما و راهن دارد. لذا در قرآن مجید ۳۲ مرتبه از کلمه‌ی "صراط مستقیم" استفاده شده است و ما در نماز نیز هر روز چندین بار می‌گوییم: "اهدنا الصراط المستقیم". نماز و بخصوص نماز شب فوائد بسیاری دارد. حضرت صادق (ع) فرمودند: "مال دنیا و فرزندان، زینت زندگی این دنیا و نماز شب، زینت آخرت است".

آیت‌الله نوری همدانی در اهمیت این عبادت اضافه کردند: «نماز شب در زندگی ما شیعیان به اندازه‌ای مهم است که "علامه مهدی بحر العلوم" در یک از شب‌ها نزدیک سحر به مدرسه خویش رفت و دید که عده‌ای قلیل از طلاب برای نماز شب بیدار شده‌اند و چراغ دیگر اتاق‌ها خاموش است. ایشان با دیدن این منظره چندین روز در محل تدریس حاضر نشد و وقتی که "سید محمد جواد عاملی" صاحب کتاب «مفتاح الکرامه» به نمایندگی از سوی شاگردانش، نزد وی رفت و دلیل عدم حضور در محل درس را جویا شد؛ علامه گفت من دیدم که همه طلاب نماز شب نمی‌خوانند و من برای افرادی که نماز شب نمی‌خوانند، تدریس نمی‌کنم! به دنبال این گفتگو همه طلاب مدرسه متعهد شدند که نماز شب را اقامه خواهند کرد و علامه نیز به درس و بحث بازگشت. همچنین صاحب جواهر در کتاب خود سه الی چهار صفحه کتاب خود را به صلحاء و زهاد اختصاص داده است».

آیت‌الله همدانی با اشاره به این که تقاضای هدایت به صراط مسقیم به معنای این است که خداوند ما را در راهی که به آن هدایت شده ایم ثابت قدم بدارد، اظهار داشتند: «ممکن است انسان‌ها در تشخیص مصادیق حق دچار تحیر شوند در حالی که لازم است ما از حق تبعیت کنیم و حق را بگوییم. بنا بر این از خداوند می‌خواهیم که ما را قدم به قدم هدایت کند. از خداوند می‌خواهیم کارمان تابع حق و حقیقت باشد».

این استاد ارشد حوزه علمیه قم خطاب به هیئت پاکستانی و علماء حاضر در جلسه اظهار داشتند: «ما همه راهی پیش رو داریم و رهروان این راه هستیم. برای این که در این راه درست قدم برداریم نیاز به راهنما و رهبر داریم. این راه، راهنما هم دارد و موانعی هم در این راه وجود دارد و راهنمان همواره در تلاش‌اند که ما را از این راه به در کنند. بنابر این سفری که ما برای تقرب به خداوند متعال در پیش داریم جز سوار شدن بر مرکب شب امکان‌پذیر نیست و تهجد و نماز شب بسیاری از مشکلات ما را حل می‌کند زیرا این راه بسیار پرخطر است و مواجهه با خطر تنها با تمسک به تهجد و راز و نیاز با خداوند میسر است. شما به علماء و مردم پاراچنار نیز بگویید که برای مقابله با اوضاع موجود به نماز شب و تهجد روی بیاورند و با خدا راز و نیاز کنند تا بر راهنمان انسی و جنی غلبه یابند».

آیت‌الله نوری همدانی آنگاه با تأکید بر این که شیعیان پاراچنار، برادران ما هستند فرمودند: «المؤمن للمؤمن کالبنيان يشد بعضه بعضاً؛ یعنی مؤمن همواره باعث تقویت مؤمن است و مؤمنین همه مانند جسدی واحد و همچون دو دست یک بدن هستند».

برای آنان [در کارنامه‌شان] نوشته می‌شود؛ زیرا خدا پاداش نیکوکاران را ضایع نمی‌کند».

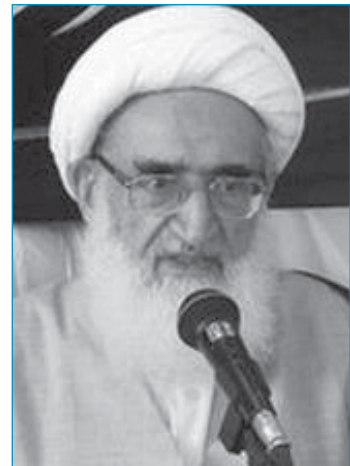
این استاد عالی حوزه علمیه با اشاره به آیات دیگری از قرآن اظهار داشتند: «در روز قیامت حتی از انبیاء و مرسلین نیز سؤال خواهد شد. زلزله روز قیامت، عذابی بزرگ است؛ اما همین که بی‌بی دو عالم (س) پیراهن امام حسین علیه‌السلام را بر سر انداخته و وارد محشر می‌شود اوضاع تغییر می‌کند. سیدالشهداء در روز عاشورا همه آن مصائب را تحمل کردند و آن روز گذشت، اما در مقابل، در روز قیامت همه با حسرت به مقام و عظمت او می‌نگرند. شهدای پاراچنار هم چنین مقامی دارند؟ خوشا به حال مردم پاراچنار، که سعادت بالتر از این نمی‌توان یافت».

آیت‌الله وحید اضافه کردند: «بینهایی که کشته شدند جرمشان فقط این بود که "یا ابا عبدالله" و "یا حسین" می‌گفتند. لذا همه اولیاء خداوند و امامان معصوم علیهم السلام به استقبال روح اینها می‌آیند. از سوی دیگر این ظلم و ستم حساب دارد، کار عالم روی حساب است و خداوند همه چیز را دقیق و حساب‌شده در جای خود قرار داده است؛ "الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمْ مُصِيبَةٌ قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ" * أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَاتٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُهْتَدُونَ - [همان] کسانی که چون مصیبتی به آنان برسد می‌گویند ما از آن خدا هستیم و به سوی او باز می‌گردیم * بر ایشان درودها و رحمتی از پروردگارش [بادا] و راه‌یافتگان [هم] خود ایشانند". به بازماندگان شهداء بگویید که هرگاه به یاد شهیدانشان می‌افتند "انا لله و انا الیه راجعون" بخوانند و آن خدایی که جمیع خلایق را آفریده بر آنها درود و سلام می‌فرستد».

آیت‌الله نوری همدانی: نجات ما، در راز و نیاز با خداست

هیأتی از طلاب و فضلاء پاراچنار پاکستان روز ۱۷ اسفند ۱۳۸۷ به سرپرستی «حجت‌الاسلام والمسلمین سید محمدحسین طاهری» رئیس "مجلس اهل بیت (ع) پاراچنار" با حضرت آیت‌الله نوری همدانی، از مراجع معظم تقلید دیدار و گفتگو کردند.

در این دیدار، آیت‌الله نوری همدانی پس از آنکه در جریان

آخرین وضعیت پاراچنار و فعالیت علماء شیعه قرار گرفتند فرمودند: «قدرت‌های استکباری در پی ایجاد اختلافات در بین مسلمانان هستند و اولین وظیفه علماء ایجاد وحدت و مبارزه با اختلافات است».

مرجع تقلید شیعیان آنگاه با اشاره به روز شهادت حضرت امام حسن عسکری - علیه السلام - اظهار داشتند: «امام حسن عسکری علیه السلام می‌فرماید: "ان الوصول الی الله عز و جل سفر لایدرک الا بامتطاء اللیل؛ یعنی رسیدن به خداوند متعال، سیر و سفری است که جز با شب‌زنده‌داری حاصل نمی‌گردد».

آیت‌الله نوری همدانی افزودند: «هیچ چیزی در دنیا وجود ندارد که ساکن

تنظیم: محمد خلیلی - سید علی اصغر میر خلیلی

با مشارکت خبرگزاری ابنا برگزار شد؛

سومین یادواره شهدای تاسوکی

همراه با رونمایی از کتاب «تاسوکی (خاطرات یک گروگان)»

نقدی ادامه داد: «جبهه حق، همواره خواهان اعلاترین شکل‌های وحدت است لذا در این راه، اهل کتاب و غیرمسلمانان را هم به وحدت دعوت می‌کند؛ در حالیکه کفر و شیطان به تفرقه دعوت می‌کنند. یکی از بارزترین تجسم‌های آن، دولت انگلیس است که سرلوحه سیاستش تفرقه انداختن و حکومت کردن است؛ بطوری که در منطقه کشورها را به نحوی تقسیم کردند که مقابل هم بایستند و فرقه‌هایی ایجاد کردند. آنها حتی در هندوستان هم گاوها را کشتند و آن را به گردن مسلمان‌ها انداختند و موجب تنش بین آنها و هندوها شدند!»

وی افزود: «پیروزی انقلاب اسلامی شوک بزرگی بر جهان بود که وحدتی بین مسلمانان و آزادی‌خواهان جهان ایجاد کرد و اینها در مقابل این حادثه، جوانان مسلمان را تشویق به حضور در افغانستان و مبارزه علیه کمونیسم و شوروی کردند. البته این هم به ضرر آنها شد و اینها بعد از برگشت از افغانستان بالای جان همین تفرقه‌افکن‌ها شدند».

معاون ستاد کل نیروهای مسلح در پایان گفت: «امروزه به برکت خون همین شهدا که در راه وحدت شهید شدند ما راه امام خمینی (ره) را ادامه می‌دهیم و عهد می‌بندیم که این مسیر را ادامه دهیم و راهرو آنها باشیم».

در ادامه این یادواره، از کتاب *تاسوکی (خاطرات یک گروگان)* رونمایی شد و «رضا لکزایی» نویسنده کتاب و «حجت‌الاسلام سید علیرضا حسینی عارف»، سردبیر خبرگزاری ابنا در مورد آن صحبت کردند.

رضا لکزایی که به مدت ۱۵۰ روز در چنگال دژخیمان تاسوکی اسیر بود با اشاره به نحوه نگارش خاطراتش گفت: «اولین بار بعد از گروگانگیری، تاریخ و زمان گروگانگیری را با خودکاری که داشتم در زورق پاکت سیگار نوشتم؛ البته بعدا خودکار را گرفتند ولی من قلم دیگری تهیه کردم و موارد مهم و تاریخ را می‌نوشته و در یقه کاپشن خود پنهان می‌کردم».

وی ادامه داد: «پس از آزادی، اینها را روی تقویمی منتقل کردم و آنچه را در ذهنم بود را هم نوشتم و در وبلاگ خود منتشر کردم. در مدت اسارت ۴۰۰ نظر و کامنت در وبلاگم جمع شده بود که حدود ۴۰ مورد از آنها را انتخاب و در کتاب چاپ کردم. بخش‌هایی از این خاطرات هم بمرور در فصلنامه علوم سیاسی منتشر شد که در نهایت همه را جمع کردم و به شورای کتاب بوستان کتاب قم تحویل دادم و به لطف آنها این کتاب چاپ شد».

این گروگان حادثه تاسوکی افزود: «از آنجا که تاسوکی، یک مشهد است، این کتاب به جای فصل‌بندی، در ۶ مشهد تبویب شده است. نام هر کدام از این ۶ مشهد هم

همزمان با سالگرد فاجعه تاسوکی و هفته وحدت، سومین یادواره شهیدان روحانی و شهدای مظلوم تاسوکی با عنوان "وحدت اسلامی و امنیت ملی" به همت دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، خبرگزاری اهل بیت (ع) ابنا (وابسته به مجمع جهانی اهل بیت علیهم‌السلام)، مرکز تحقیقات تقریب (وابسته به مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی)، مدرسه علمیه امام صادق (ع) زابل، مجمع طلاب و فضلاء سیستان و بلوچستان و مؤسسه فرهنگی بوستان کتاب، با حضور معاون ستاد کل نیروهای مسلح و فضلاء حوزه علمیه صبح روز چهارشنبه ۲۱ اسفند ۸۷ در سالن همایش‌های پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی قم برگزار شد.

در ابتدای جلسه و پس از قرائت آیاتی از قرآن کریم، «حجت‌الاسلام والمسلمین بختیاری» از فضلاء سیستانی مقیم قم، اشعاری در سوگ شهدای تاسوکی و نیز در مدح پیامبر قرائت نمود.

سپس «سردار محمد رضا نقدی»، معاون ستاد کل نیروهای مسلح، به عنوان میهمان ویژه این مراسم به ایراد سخن پرداخت. وی با اشاره به شهدای گرانقدر فاجعه تاسوکی گفت: «این شهدا در مسیر وحدت به شهادت رسیده و درخشندگی خاصی دارند و یادآور اولین شهید بزرگ وحدت اسلامی امیرالمومنین (ع) هستند».

وی افزود: «در اندیشه اسلامی همیشه تقابلی در همه عرصه‌ها بین حق و باطل دیده می‌شود که در ابعاد سیاسی، اعتقادی، عبادی، نظامی و اقتصادی جلوه‌گر است و قرآن کریم نیز به آن اشاره دارد و در تاریخ هم به نوعی شاهد این تقابل‌ها هستیم».

در همان اسارت آغاز می‌کند. اگر کتاب را ملاحظه کنید می‌بینید که شرایط آنقدر سخت بوده که حتی "ضبط" و "یادآوری" حوادث هم برای یک انسان متعارف سخت است، چه رسد به تنظیم و ترسیم آنها.

سردبیر خبرگزاری اینا یکی دیگر از موارد حائز اهمیت این کتاب را «سندیت آن، بخصوص در آینده» دانست و اضافه کرد: «این کتاب می‌تواند در تحلیل حوادث تروریستی پس از ۱۱ سپتامبر، بویژه حوادث دو سه سال اخیر در شرق ایران، مورد استفاده کارشناسان علوم سیاسی و اجتماعی قرار بگیرد. در حال حاضر اثر مکتوبی درباره وضعیت گروه‌های تروریستی وابسته به «بن‌لادن»، «زرقاوی» و امثال اینها - به جز گزارش‌های ژورنالیستی و

فیلم‌های جسته و گریخته - در دست نیست. اگر کسی بخواهد این گروه‌ها را مطالعه نماید، این کتاب می‌تواند به عنوان سندی مکتوب به او کمک زیادی کند.

حسینی عارف با اشاره به مسأله وحدت اسلامی گفت: «ویژگی دیگر این کتاب این است که به اهمیت و اصالت مسأله وحدت و تقریب مذاهب توجه داشته است. نویسنده با رعایت ادب قلم، حتی به تروریست‌ها و سرکرده‌ی آنها که دستشان به خون مظلومان آلوده است اهانت نمی‌کند».

وی با تأکید بر مظلومیت خبری و رسانه‌ای این حادثه تروریستی گفت: «همانطور که در بخش پیوست‌های کتاب دیده می‌شود پیگیری حادثه و مطالبه خون شهدا، حتی در خبرگزاری‌ها و رسانه‌های داخلی هم انعکاس بایسته‌ای نداشت. هر چه بود از سوی سایت‌ها و وبلاگ‌های خصوصی صورت می‌گرفت».

ویژگی دیگری که سردبیر خبرگزاری اینا بدان پرداخت «یادکرد شایسته از شهدای پس از تاسوکی» بود. حسینی عارف همچنین با دادن نشانی برخی صفحات کتاب توضیح داد: «در جای جای کتاب می‌بینید که تروریست‌ها برای این کشتار و گروگان‌گیری نمی‌توانند دلیلی ارائه کنند. آنان حتی از قانع کردن اعضای خود ناتوان بودند. لذا می‌بینیم که از اسکان در آبادی و آبادانی دوری می‌کنند و حتی کادر گروهک، با گروگان‌ها هم‌دردی می‌کنند و از نویسنده‌ی گروگان می‌خواهند که برای آنان قرآن بخواند و قرآن خواندن او را دل‌نشین توصیف می‌کنند»!

وی در پایان خطاب به گروگان‌ها و زخم‌خوردگان دیگر اینگونه حوادث گفت: «من از همه کسانی که از این ماجراها خبری دارند خواهش می‌کنم که آن‌را به هر نحو ممکن انتشار دهند. این کار علاوه بر آنکه ماهیت گروهک جنرالشیطان را روشن می‌کند، اسناد گویایی برای آینده دانش سیاسی و اجتماعی ما نیز خواهد بود».

شایان ذکر است در حین مراسم **دو نماهنگ** به یاد شهیدان روحانی و شهدای مظلوم تاسوکی پخش شد و در پایان، «بیانیه مجمع طلاب و فضایی استان سیستان و بلوچستان» در سومین سال شهادت شهدای تاسوکی قرائت گردید.

بر اساس محتوای این انتخاب شده است. وی در پایان از همه کسانی که در راه نوشتن، تصحیح و انتشار این کتاب به وی کمک کردند تشکر کرد.

کارشناس نشست رونمایی کتاب، سید علیرضا حسینی عارف بود. وی درباره گونه‌شناسی این کتاب گفت: «شاید قدیمی‌ترین تقسیم دربارۀ انواع گونه‌های ادبی، تقسیمی باشد که از «ارسطو» به جای مانده است. وی ادبیات را به ۶ گونه‌ی حماسی، غنایی، هجو، کمدی و تراژدی تقسیم نمود. این ژانرها در طول تاریخ، هم به شکل عرضی و هم به شکل طولی، گسترش پیدا کردند؛ تا امروز که شاهدیم در عصر مدرن، گونه‌های ادبی کاملاً خرد شده، افزایش یافته و زیرگونه‌های متعددی را به وجود آورده‌اند».

وی از گونه‌های ادبی «کودک و نوجوان»، «ادبیات عامه‌پسند»، «ادبیات جنگ»، «شرح حال‌نویسی»، «خاطره‌نویسی»، «سفرنامه‌نویسی»، «رمان»، «فیلم‌نامه»، «نمایشنامه» و «ادبیات فمینیستی» به عنوان نمونه‌ای از گونه‌ها و زیرگونه‌های طولی و عرضی ادبیات یاد کرد و گفت: «ادبیات جنگ - یا به قول ما در ایران، ادبیات مقاومت و پایداری - نیز به زیرگونه‌هایی مانند «ادبیات جنگ‌کردگان»، «ادبیات اردوگاهی» و «ادبیات جانبازان» تقسیم می‌شود. مثلاً فیلم‌نامه‌ی *آژانس شیشه‌ای* در زیرگونه‌ی ادبیات جانبازان و بازماندگان جنگ نوشته شده است که به تبعات دفاع مقدس می‌پردازد».

حسینی عارف افزود: «کتاب *تاسوکی*، *خاطرات یک گروگان* را می‌توان از یک سو در زیرگونه‌ی «ادبیات اردوگاهی و اسارت» از ژانر ادبیات جنگ قرار داد و از سوی دیگر، در زیرگونه‌ی «خاطره‌نویسی» از ژانر شرح حال».

این کارشناس رسانه به کتاب‌های زندگی، جنگ و دیگر هیچ اثر «اورینا فالاجی» و پرونده یک گروگانگیری اثر «گابریل گارسیا مارکز» - به عنوان نمونه‌های شاخص خارجی - و *حماسه یاسین* اثر «سید محمد انجوی‌نژاد» - به عنوان یک نمونه ایرانی - اشاره کرد و گفت: «کتاب *تاسوکی* شباهت زیادی به پرونده یک گروگانگیری مارکز (منتشر شده در ۱۹۹۶) دارد؛ با این تفاوت که اینجا خود نویسنده دست به قلم برده است، اما کتاب مارکز حاصل مصاحبه‌هایی است که وی با روزنامه‌نگارهایی که گروگان گرفته شده بودند انجام داده و سپس آنها را بازنویسی کرده است».

وی در بخش دیگری از سخنان خود در رابطه با اهمیت این کتاب گفت: «از چند منظر می‌توان ویژگی‌های کتاب *تاسوکی* را مطرح کرد که مهم‌ترین آنها «شرایط نوشته شدن کتاب» است. ما باید توجه داشته باشیم که نویسنده در حالیکه اولاً اسیر و دور از وطن بوده، ثانیاً نمی‌دانسته در کجاست، ثالثاً هر روز و هر ساعت احتمال کشته شدن می‌داده و رابعاً خبر داشته که شوهر خواهر و برادرزاده‌اش در فاجعه شهید شده‌اند، اما با این همه، آنقدر بر خود کنترل داشته که نوشتن کتاب را

تنظیم: محمد خلیلی
(سرویس نشست‌ها و همایش‌های خبرگزاری ایبنا)

دفاع از دو رساله کارشناسی ارشد؛ در دانشگاه اهل بیت (ع) برگزار شد؛

دو پایان نامه در موضوعات حقوقی افغانستان به وسیله دانشجویان خارجی مقطع کارشناسی ارشد مؤسسه آموزش عالی اهل بیت (ع) - وابسته به مجمع جهانی اهل بیت (ع) - دفاع شد.

عنوان این دو رساله «مبانی محدودیت اصل آزادی قراردادی و قلمرو آن در حقوق افغانستان» و «مسئولیت مدنی قراردادی در حقوق افغانستان و کنوانسیون بین‌المللی ۱۹۸۰ وین» بود که روز پنجشنبه، دهم اردیبهشت ماه در محل معاونت امور فرهنگی مجمع جهانی اهل بیت (ع) در قم مورد بررسی و داوری قرار گرفت.

پایان نامه اول با موضوع «مبانی محدودیت اصل آزادی قراردادی و قلمرو آن در حقوق افغانستان» به وسیله «آقای عبدالحسین رسولی» دانشجوی کارشناسی ارشد رشته حقوق خصوصی از کشور افغانستان به رشته تحریر درآمده است. مراسم ارزیابی این رساله با حضور «حجت الاسلام دکتر سید حسن وحدتی» به عنوان استاد راهنما، «دکتر محمود حکمت‌نیا»، استاد مشاور و «دکتر ناصر قربان‌نیا» استاد داور برگزار شد.

پایان نامه دوم با موضوع «مسئولیت مدنی قراردادی در حقوق افغانستان و کنوانسیون بین‌المللی ۱۹۸۰ وین» به قلم «آقای عبدالخالق قاسمی» دانشجوی کارشناسی ارشد رشته حقوق خصوصی از کشور افغانستان نگاشته شده است. این رساله نیز با حضور «حجت الاسلام دکتر سید حسن وحدتی» به عنوان استاد راهنما، «دکتر محمد امامی‌پور» استاد مشاور و «دکتر احمدزاده» استاد داور مورد بحث و بررسی قرار گرفت.

لازم به ذکر است مؤسسه آموزش عالی اهل بیت (ع) وابسته به مجمع جهانی اهل بیت (ع) بوده، دانشجویان شیعه غیرایرانی در رشته‌های گوناگون علوم انسانی و در مقطع کارشناسی ارشد در آن تحصیل می‌کنند.

افتتاحیه دوره شیعه‌شناسی و پاسخ به شبهات به همراه گزارشی از فعالیت‌های اداره کل شیعیان مجمع

–بویژه ۲۷۰ کتابخانه مناطق محروم– از دیگر برنامه‌های این اداره است.

نقده‌دوزان به ساخت و ساز و تجهیز مساجد و حسینیه‌های مناطق مرزی اشاره کرد و گفت: «ارتباط خوبی با خیرین مسجدساز داریم و این نیکوکاران، به مناطق شیعه‌نشین که اهالی آن امکان و تمکن مالی ساخت مسجد را ندارند هدایت می‌شوند».

وی با اشاره به فعالیت‌های اداره کل امور شیعیان برای راه‌یافتگان به مکتب اهل بیت (ع) گفت: «توشیعه‌هایی که در حوزه تبلیغ مذهبی فعالیت می‌کنند نیازمند کمک و پشتیبانی هستند. در این راستا در زمینه چاپ کتاب و راه‌اندازی سایت به آنان کمک می‌شود تا بتوانند پاسخگوی سؤالات مردم باشند. همچنین دوره‌های آموزشی ویژه‌ای در رابطه با اصول عقاید تشیع برای این مستبصران در قم برگزار می‌شود که در آن، مسائل اعتقادی به صورت دقیق مورد بررسی قرار می‌گیرد».

مدیرکل امور شیعیان مجمع جهانی اهل بیت (ع) بیان داشت: «از دیگر برنامه‌های مجمع، برگزاری دوره‌های آموزشی در مناطق مرزی برای طلاب، دبیران، جوانان و دانشجویان است. مخصوصاً برای طلابی که در مدارس علمیه شهرهای مرزی هستند دوره‌های آشنایی با شبهات برگزار می‌کنیم. طلابی که در کلاس‌های عمومی آشنایی با شبهات شرکت می‌کنند مدرک پایان دوره به آنان اعطا می‌شود. همچنین دوره‌های آموزشی شیعه‌شناسی و پاسخ به شبهات نیز در خود قم برای طلاب برگزار می‌شود که امروز دوره‌ای برای طلاب استان‌های خراسان جنوبی، شمالی و رضوی و سیستان و بلوچستان آغاز شده است».

وی قبولی پایه هفتم حوزه را از شرایط حضور در این کلاس‌ها بیان کرد و افزود: «مباحث اختلافی در حوزه اعتقادات و احکام دینی، امامت در قرآن، کتاب‌شناسی، شیوه‌منظره و پاسخ به سؤالات، مهدویت، جریان‌شناسی فکری سلفیت و وهابیت، شبهات آنان، مباحث سیاسی مانند ولایت فقیه و اوضاع شیعیان جهان، مسایلی است که در این دوره مورد بررسی قرار می‌گیرد».

شایان ذکر است این دوره آموزشی با حضور اساتید محترم حضرات حج اسلام «خوشنویس»، «فریدونی»، «غیب‌غلامی»، «کاردان»، «توحیدی» و «مروی» به مدت یک ماه از تاریخ ۸۸/۲/۱ الی ۸۸/۲/۳۱ همه‌روزه از ساعت ۱۸ الی ۲۰ در معاونت امور فرهنگی مجمع در قم برگزار می‌شود.

مراسم افتتاحیه "دوره آموزشی شیعه‌شناسی و پاسخ به شبهات برای طلاب شرق کشور" با حضور معاون فرهنگی مجمع جهانی اهل بیت (ع) و دانش‌پژوهان روز سه‌شنبه اول اردیبهشت ماه برگزار شد.

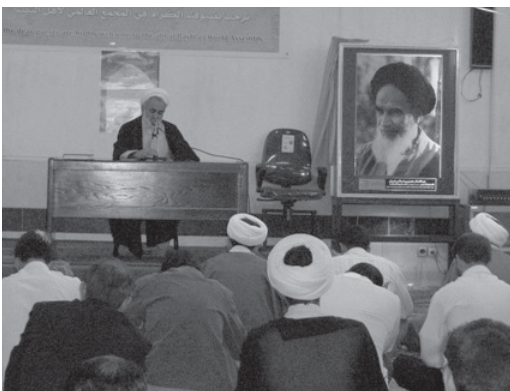
«حجت‌الاسلام والمسلمین احمد سالک» معاون امور فرهنگی مجمع، با اشاره به فعالیت‌ها و شکل‌گیری مجمع جهانی اهل بیت (ع) گفت: «حدود دو دهه پیش کنفرانسی متشکل از شخصیت‌های بلندپایه شیعی ایرانی و خارجی در تهران تشکیل و مشکلات شیعیان در آن بررسی شد. برای ادامه این کارها، مجمع جهانی اهل بیت (ع) در سال ۱۳۶۹ تاسیس گردید. امروزه مجمع با بیش از ۱۳۰ کشور جهان در ارتباط است و بیش از ۳۴ مجمع محلی در کشورهای مختلف به ثبت حکومت‌های آن کشورها رسیده است».

معاون فرهنگی مجمع جهانی اهل بیت (ع) با اشاره به نقش امام خمینی (ره) در معرفی و گسترش اسلام ناب محمدی و نیز دکترین مقام معظم رهبری در تقویت و اجرایی‌تر نمودن خواسته‌های امام (ره) گفت: «ما باید دو چیز را بشناسیم؛ که یکی اسلام ناب محمدی و دیگری دشمن است. به دنبال آن باید بتوانیم فرهنگ اهل بیت (ع) را با توجه به فرهنگ‌های مختلف کشور گسترش دهیم و بهترین راهکار در این مسئله تبلیغ چهره‌به‌چهره است. لذا تشکیل این دوره‌های آموزشی بسیار لازم است».

همچنین «حجت‌الاسلام حسین علی نقده‌دوزان» مدیرکل امور شیعیان معاونت امور فرهنگی مجمع جهانی اهل بیت (ع) برنامه‌های این اداره کل را تشریح کرد و گفت: «شیعیان و مستبصرانی که در مناطق محروم، مرزی و یا خارج از کشور، دستخوش حملات و شبهات عقیدتی معاندین قرار دارند مورد حمایت اداره کل امور شیعیان معاونت امور فرهنگی مجمع جهانی اهل بیت (ع) قرار می‌گیرند».

وی افزود: «یکی از فعالیت‌های این اداره کل، اعزام مبلغ به مناطق مرزی کشور در ماه مبارک رمضان و محرم است که به حسب نیاز مناطق و یا تقاضای مردم است. تاکنون ۱۳۰۰ مبلغ به مناطق مرزی اعزام شده‌اند؛ ضمن اینکه هر سال ۱۵۰ نفر از مبلغان مجرب نیز جهت رفع شبهات به این مناطق اعزام می‌شوند. البته این مبلغین قبلاً دوره‌های شیعه‌شناسی و پاسخ به شبهات را زیر نظر مجمع گذرانده‌اند».

مدیرکل امور شیعیان مجمع جهانی اهل بیت (ع) خاطرنشان کرد: «ارسال کتاب به کتابخانه‌های مناطق

برگزیده‌ای از اخبار اختصاصی

خبرگزاری اهل بیت (ع) - ابنا

دولت نسبت به شیعیان هم مثل دیگران حساسیت نشان دهد

حضرات آیات مکارم شیرازی و موسوی اردبیلی از دولت خواستند نسبت به مسئله سیستان و بلوچستان و نیز شیعیان کشورهای عربستان سعودی و پاکستان هم حساسیت نشان دهد. به گزارش خبرگزاری ابنا، حضرت آیت‌الله مکارم شیرازی در ابتدای درس خارج خود گفت: «اسلام دین رحمت است و دعوت به رحمت می‌کند اما دنیایی که امروز می‌بینیم دنیای رحمت نیست». وی افزود: «اگر مردم بدانند اسلام چقدر به رحمانیت و رحیمیت تأکید کرده، مجذوب اسلام می‌شوند. خداوند از سر تفصیرات کسانی که اسلام را مجموعه‌ای از خشونت‌ها نشان دادند، نگذرد».

آیت‌الله مکارم شیرازی با اشاره به دو حادثه دردناک خاش و پاکستان، گفت: «در داخل کشور حجت الاسلام عبادی در خاش شهید شد که سرپرستی چندین مدرسه را برعهده داشت و حتی بچه‌های اهل سنت هم در مدرسه ایشان درس می‌خواندند. باید از این تروریستها پرسید که این روحانی چه کرده است که اینطور او را به رگبار بستند و حتی به این اکتفاء نکردند و تیر خلاصی نیز در مغز او زدند. این چه دین و آئینی است که این اعمال را ترویج می‌کند؟»

وی خاطر نشان کرد: «حادثه دوم، انفجاری است که در پاکستان رخ داد که شخصی از وهابی‌های تکفیری با کمربند انفجاری، خودش را در حسینیّه منفجر کرد و منجر به شهادت ۴۰ نفر و مجروح شدن ۱۶۰ نفر شد».

آیت‌الله مکارم شیرازی افزود: «مهمترین مشکل اسلام در عصر ما همین‌ها هستند. آنهایی که در بین اینها متعصب نیستند، بیایند با هم صحبت کنیم. سه تا مسئله است که اگر با هم در مورد آن صحبت کنیم، به سرعت حل می‌شود: "شرک و ایمان"، "بدعت و سنت" و "توسل و شفاعت"».

ایشان با بیان اینکه نادانی نسبت به این مفاهیم، باعث اینهمه خونریزی شده است، تأکید کرد: «دولت باید نسبت به مسئله سیستان و کشور پاکستان حساسیت نشان دهد، چرا که اگر قرار باشد که یک روحانی مخلص در سیستان بی رحمانه شهید شود و پیگیری صورت نگیرد، روحانیون چگونه برای تبلیغ به این مناطق بروند. امنیت مقوله مهمی است که باید در این مناطق تأمین شود و حتی اولین دعای حضرت ابراهیم (ع)، دعا برای امنیت بود».

آیت‌الله مکارم شیرازی همچنین از دولت خواست همانطور که نسبت به قضیه "غزه و لبنان" حساسیت نشان داد، نسبت به قضیه پاکستان هم حساسیت نشان دهد و ضمن محکوم کردن این فجایع، از دولت پاکستان بخواهد که ریشه‌های این جنایت را پیدا کند تا مردم متوجه شوند که دولت نسبت به این مسئله نیز حساسیت نشان داده است چرا که شیعیان پاکستان به لحاظ انتساب به مکتب اهل بیت (ع) به مردم و دولت ایران نزدیک‌تر هستند.

این استاد عالی حوزه علمیه قم افزود: «یک گروه دیگر شبیه این وهابی‌های تکفیری، همین صهیونیست‌ها هستند که از جمله آنها گروهی که جدیداً در اسرائیل قدرت را در دست گرفتند و قراردادها و معاهده‌های قبلی را زیر سوال برده است در حالی که حتی هنگامی که یک انقلاب به وقوع می‌پیوندد، باز هم به تعهدات قبلی پایبند می‌باشند. از این که در دو جنگ در برابر دو ملت شکست خوردید شرم کنید. عجیب این است کسانی که شعار تغییر سر دادند باز از این صهیونیستها حمایت می‌کنند».

همچنین «آیت‌الله موسوی اردبیلی» نیز در درس خارج فقه خود، با اشاره به فشارها و ناامنی‌های اخیر بر روی شیعیان عربستان سعودی و پاکستان، از دولت خواست که مشابه حمایتی که از مسلمانان مظلوم فلسطین و غزه می‌کند در باره این شیعیان مظلوم نیز معمول دارد. ایشان همچنین خواستار اطلاع‌داشتن بیشتر شیعیان جهان از یکدیگر در اقصی نقاط دنیا شد.

ممنوعیت حجاب در مدارس بلغارستان

در پی اقدام عجیب دولت بلغارستان در ممنوعیت حجاب در مدارس این کشور، مسلمانان بلغارستان مراتب نفرت خود را ابراز داشتند.

به گزارش خبرگزاری اهل بیت (ع) - ابنا، با وجود اینکه حجاب در اسلام، جزء ضروریات و واجبات دین به شمار می‌رود نه به عنوان یک سمبل یا نشانه، دولت بلغارستان روز ۲۶ مارس سال ۲۰۰۹ (۶ فروردین ۸۸) تمامی نمادهای مذاهب مختلف - از جمله حجاب - را در تمامی مدارس این کشور ممنوع اعلام کرد.

در پی این اقدام «حسین هاوازف» رییس شورای مفتیان بلغارستان اعلام کرد: "ما نفرت خود را از این اقدام اعلام و آن را بشدت محکوم می‌کنیم. این اقدام باعث نقض حقوق مسلمانان از جمله زنان مسلمان است."

بلغارستان آخرین کشور اروپایی است که حجاب را ممنوع اعلام کرده و با این اقدام از پیش شکست‌خورده، به ایجاد تنش مذهبی و اجتماعی در مدارس دامن زده است. فرانسه در سال ۲۰۰۴ و به دنبال آن کشورهای اروپایی دیگر نیز حجاب را در اماکن عمومی ممنوع اعلام کرده بودند.

حسین هاوازف گفت: "این قانون فقط باعث افزایش تنش در کشورهای بالکان می‌شود. آن هم با درک این حقیقت که اقدامات موهنی از جمله به آتش کشیدن مساجد و خانه‌های مسلمانان و ربوده شدن دخترانی که از حجاب در مدارس و اماکن عمومی استفاده می‌کنند همچنان در کشورهای اروپایی به چشم می‌خورد."

مسلمانان که ۱۲ درصد - یعنی حدود ۸ میلیون نفر - از جمعیت بلغاری‌ها را تشکیل می‌دهند، سالهاست که در کنار مسیحیان بصورت مسالمت‌آمیزی زندگی می‌کنند.

گفتنی است این سند که حجاب و نمادهای مذهبی دیگر مذاهب را ممنوع کرده هنوز به تصویب پارلمان این کشور نرسیده است.

قانون منع حمل و نقل زنان محجبه در دانمارک

اقدام یک راننده اتوبوس در دانمارک برای سوار نکردن یک زن با حجاب، باعث خشم و تعجب مسافران شد.

به گزارش خبرگزاری ابنا به نقل از روزنامه دانمارکی آرهوس استیفت تایدنت، یک راننده اتوبوس به «خانم حوریه نوئویا» و همسر و سه فرزندش دستور پیاده شدن از اتوبوس را داد به دلیل اینکه مادر خانواده دارای پوشش اسلامی بوده است!

به گفته «آقای محمد بولقاسم» همسر این بانوی مسلمان، راننده فوق اقدام خود را اینگونه توجیه کرد که "قوانین دانمارک به هیچ راننده خودرویی اجازه سوار کردن و حمل و نقل مسافرانی را که دارای پوشش اسلامی (حجاب) باشند را نداده است!!"

وی افزود: وقتی با این صحنه که همسر نمی‌تواند به دلیل حجابش با اتوبوس مسافرت کند مواجه شدم بسیار شگفت زده شدم. این مسأله برای من غیرقابل قبول است. من ۱۲ سال در دانمارک زندگی کرده‌ام و تا به حال چنین اقدامی را ندیده‌ام.

این اقدام راننده اتوبوس که به مدت زیادی در ایستگاه متوقف بود باعث عصبانیت و خشم مسافرین آن شد.

یکی از مسافرین زن دانمارکی در حالی که باریس سازمان اتوبوسرانی صحبت می‌کرد این اقدام را یک نمونه بارز از نژاد پرستی و تبعیض دانست.

برگزیده‌ای از اخبار اختصاصی

خبرگزاری اهل بیت (ع) - ابنا

همسر سیاستمدار آفریقایی شیعه شد

خانم «سیدی بی کولیالی» همسر نخست وزیر سابق مالی به مذهب اهل بیت (ع) مشرف شد.

به گزارش خبرگزاری اهل بیت (ع) - ابنا - «خانم مدینه سیدی بی کولیالی» به مذهب تشیع مشرف شد.

وی که همسر نخست وزیر سابق مالی است پس از مطالعه کتاب‌های اسلامی و شیعی به مذهب اهل بیت (ع) مشرف گردید. خانم مدینه سیدی بی کولیالی هم‌اکنون مشغول فعالیت‌های تبلیغی و ارشاد است.

«مالی» کشوری وسیع در غرب آفریقا و محصور در خشکی است که دارای یکی از کهن‌ترین تمدن‌ها در قاره سیاه محسوب می‌شود. این کشور در سال ۱۹۶۰ از استعمار فرانسه به استقلال رسیده و حدود ۱۳ میلیون نفر جمعیت دارد که ۹۸ درصد آنان مسلمان هستند. مردم این سرزمین دارای غرور تاریخی هستند و فقر نیز نتوانسته این غرور مالیایی‌ها را کمرنگ کند. آنها در عین نیازمندی، عزت نفس خود را حفظ می‌کنند و در رفتارهای اجتماعی آنها این غرور به خوبی دیده می‌شود.

بیشتر مسلمانان مالی پیرو «مذهب مالکی» هستند؛ اما در سال‌های اخیر گرایش زیادی به «مکتب اهل بیت (ع)» در این کشور ایجاد شده است و هزاران نفر از آنان در عداد شیعیان آل محمد (ص) درآمده‌اند.

فشار یکسان دولت مراکش بر شیعیان و مسیحیان!

در ادامه فشارهای مذهبی دولت مراکش و تضییع حقوق اقلیت‌ها در این کشور، پنج مبلغ اروپایی مسیحی نیز از مراکش اخراج شدند. چهار نفر از این مبلغان اهل کشور اسپانیا و دیگری آلمانی تبار بود. این در حالی است که این کشور، همان برخوردی که با کفار و مسیحیان نموده است را با مسلمانان شیعه نیز انجام می‌دهد!

به گزارش خبرگزاری ابنا سخنگوی وزارت کشور مراکش در این باره اعلام کرد که این پنج نفر در حال ارتکاب جرم (تغییر دادن عقیده مسلمانان به مسیحیت!) دستگیر شده‌اند و جای هیچ‌گونه بحث و بررسی نیست.

دولت حاکم بر کشور مراکش - که به اصطلاح یک کشور آزاد مذهبی تلقی می‌شود - در حالی دست به این اقدام زده است که در هفته‌های گذشته نیز اقدامات خشونت‌باری را علیه مسلمانان شیعه کشور اعمال کرده است. گروه‌های حقوق بشری نیز در اعتراضی، اتفاقات اخیر که علیه شیعیان این کشور اعمال شده را محکوم کرده‌اند.

دولت مراکش در ادامه این فشارها، مدارس شیعیان (که متعلق به عراقی‌های مقیم این کشور بود) را تعطیل و کتاب‌ها و سی‌دی‌های مربوط به مذهب تشیع را نیز توقیف کرد.

گفتنی است دولت مراکش روابط دیپلماتیک خود با جمهوری اسلامی ایران را با ادعای اینکه ایران سعی در تغییر دادن عقاید مراکشی‌ها به مذهب تشیع دارد، به طور کامل قطع کرد!

تجمع شیعیان آمریکا در دفاع از بقیع

مسلمانان شهر شیکاگو آمریکا در گردهمایی اعتراض آمیزی درخواست خود را مبنی بر ترمیم قبرستان بقیع به گوش جهانیان رساندند. به گزارش خبرگزاری ابنا، در این تجمع که در روز ۲۱ آوریل (۲ اردیبهشت ۱۳۸۸)، در شیکاگو برگزار شد تجمع کنندگان اعتراض خود را نسبت به ویرانی قبرستان بقیع در سال ۱۹۲۵ میلادی - که به موجب آن، جمع کثیری از شیعیان نیز سرکوب شدند - اعلام کردند. قبرستان بقیع که یکی از اماکن مقدس اسلامی بشمار می‌آید و چهار تن از امامان معصوم شیعه و تعدادی از شخصیت‌های بزرگ اسلامی در آن دفن شده‌اند سالهاست که مورد بی‌عدالتی قرار گرفته است. در ماه فوریه (بهمن) گذشته، نیروهای افراطی وهابی، ۲ زن را در این مکان مقدس با ضربات چاقو بشدت زخمی کردند و تعداد قابل توجهی از زنان و کودکان را نیز مورد اذیت و آزار قرار دادند. این حملات که توسط وهابی‌های سعودی مورد حمایت قرار می‌گرفت، تنها به این بهانه صورت گرفت که شیعیان از برخی دستورات وهابی‌ها از قبیل عدم خواندن دعا و توسل به حضرت محمد(ص) سرپیچی کرده بودند. این رفتارها، قوانین و تعصبات بیجا و افراط‌گونه در تمام شهرهای عربستان سعودی به وضوح به چشم می‌خورد و بر تمام مسلمانان بخصوص شیعیان، تحمیل شده است. در تجمع اعتراض آمیز مذکور علاوه بر محکوم کردن موارد ذکر شده، بر علیه حملات تروریستی ۱۱ سپتامبر، بمب‌گذاری‌های سال ۲۰۰۵ انگلستان و ویران کردن حرم امامین عسکرین(ع) در شهر سامرای عراق، شعارهایی سر دادند. در همین راستا، "هیئة البقیع" و "ائتلاف مسلمانان آمریکا"، از دولت آمریکا خواستند رسماً فعالیت‌های تروریستی و مغرضانه در عربستان سعودی و همچنین حمایت‌های مالی این دولت وهابی از تروریست‌ها و افراطی‌ها را محکوم کند. این گروه همچنین ترمیم قبرستان بقیع و امنیت برای زائران آن را نیز خواستار شد.

اخراج یک کشیش آمریکایی به جرم اسلام

یک کشیش مسیحی در ایالات متحده آمریکا به جرم اختیار کردن دین اسلام در کنار مسیحیت، محکوم به اخراج از مقام و موقعیتش در کلیسا گردید. به گزارش خبرگزاری ابنا، «گرلین ولف»، اسقف منطقه رود آیلند، طی اظهاراتی خانم ردینگ را بخاطر حمایت‌هایش از دین اسلام از کشیشی عزل کرد. وی گفت: کشیش کلیسا نمی‌تواند هم مسیحی باشد و هم مسلمان. «خانم آن هولمز ردینگ» در سال ۲۰۰۷ در مصاحبه‌ای با روزنامه المپیا اعلام کرده بود که هم دین مسیحیت را برگزیده و هم دین اسلام را. وی افزود: هیچ منافاتی بین دین اسلام و مسیحیت وجود ندارد و این حضرت عیسی(ع) بود که مرا به سوی اسلام راهنمایی کرد. وی که مدیر قبلی تشکیلات مسیحیت در کلیسای شهر سیاتل بوده مطالعات خود درباره اسلام را بعد از سخنرانی روحانی مسلمانی در این کلیسا درباره ایمان، آغاز کرد. کنجکاوی وی در مورد دین اسلام باعث شد وی مسلمان شدن خود را بصورت آشکارا اعلام کند. به گفته وی، شهادتین در دین اسلام، منافاتی با عقاید مسیحیت ندارد همانگونه که اقراری که هنگام غسل تعمید، مسیحیان می‌خوانند نیز هیچ منافاتی با دین اسلام ندارد. با انتشار گزارشی در سال ۲۰۰۷ مبنی بر اقرار به مسلمان شدن دکتر ردینگ، اسقف‌های رود آیلند شروع به بررسی در مورد آن کردند و بعد از مثبت بودن این گزارشات، اسقف ولف مهلت یکساله‌ای را به دکتر ردینگ برای فکر کردن درباره تصمیمش داد. در سال ۲۰۰۸ میلادی، اسقف ولف طی اظهاراتی مخالفت خود را با این تصمیم ردینگ اعلام کرد و داشتن دین اسلام و مسیحیت را با هم ممنوع اعلام نمود. وی همچنین جواز دکتر رینگ را بصورت موقت تا ۳۱ مارس ۲۰۰۹ معلق کرد. بعد از آنکه دکتر رینگ به دستور اسقف مبنی بر انکار گفته‌هایش عمل نکرد، بطور دائم محکوم به اخراج از جامعه کلیسای شهر گردید.

برگزیده‌ای از اخبار اختصاصی

خبرگزاری اهل بیت (ع) - ابنا

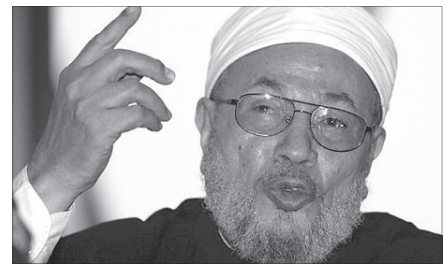
تسخیری: قرضای مورد سوء استفاده قرار گرفته است

آیت‌الله تسخیری در حاشیه بیست و دومین کنفرانس وحدت اسلامی در تهران، در گفتگو با خبرنگاران درباره سخنان اخیر قرضای اظهارنظر کرد.

به گزارش خبرنگار ابنا، تسخیری درباره سخنان اخیر قرضای اعلام کرد: «دشمنان از رفتارهای قرضای بیشترین سود را می‌برند».

دبیر کل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی با ذکر اینکه قرضای مورد سوء استفاده دشمنان قرار گرفته است گفت: «متأسفانه با وجود صحبتها و گفتگوهایی که با ایشان جهت خودداری از این گونه اظهارنظرها شده است اما وی به سخنان تفرقه‌افکن خود ادامه می‌دهد و این سخنان باعث ایجاد تشنگی در جهان اسلام می‌گردد».

این عضو شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت (ع) افزود: «آقای قرضای با این که خودش هم اذعان داشته است که این سخنان اشتباه است اما همچنان به ابزار این نظرات ادامه می‌دهد».

اظهارات تفرقه‌افکن و ادعای عجیب قرضای

شیخ "یوسف قرضای" رییس اتحادیه جهانی علمای مسلمین، بار دیگر اظهارات ضد شیعی و ایرانی خود را این بار در هفته وحدت و همزمان با ایام گرامیداشت سالروز ولادت پیامبر گرامی اسلام حضرت محمد (ص) تکرار کرد.

به گزارش خبرگزاری ابنا قرضای در حاشیه نشست مجمع مطالعات اسلامی که در قاهره پایتخت مصر برگزار شد نسبت به آنچه که "خطر نفوذ شیعیان در جوامع سنی مذهب" خواند، هشدار داد و آن را برای هویت کشورهای سنی نشین خطرناک دانست.

وی با نادیده گرفتن ایام گرامیداشت میلاد رسول اکرم (ص) که با هدف ایجاد اتحاد و یکدلی میان مسلمانان هفته وحدت نامگذاری شده است، با آنچه که تلاش ایران برای انتشار مذهب شیعه و نفوذ آن در جوامع سنی خواند؛ مخالفت کرد.

قرضای با بیان این که ما انقلاب اسلامی ایران را علیه ظلم و استبداد تایید کردیم؛ مدعی شد: «زمانی که این انقلاب چهره طایفه‌گری خود را نشان داد و متوجه شدیم که برای نفوذ در خارج از اراضی ایران و برای شیعه کردن کشورهای همسایه تلاش می‌کند، حیرت زده شدیم».

وی از ایران خواست در صورتی که می‌خواهد روابط خوبی با کشورهای عربی داشته باشد از این طرح‌ها و اقدامات دست بردارد.

چند روز بعد از این اظهارات، قرضای ادعای عجیب‌تری را مطرح کرد. وی این بار با ذکر اینکه «من تمامی کتاب‌های شیخ شلتوت را خوانده‌ام» مدعی شد: اینکه شلتوت مذهب جعفری را یکی از مذاهب مورد قبول اسلام دانسته است صحیح نیست!!

بلافاصله بعد از این ادعا، رسانه‌ها تصاویر فتوای مشهور شیخ شلتوت (شیخ سابق الازهر و استاد قرضای) مبنی بر تجویز تدبیر به مذهب شیخ جعفری را منتشر کردند تا کذب یا بی‌اطلاعی قرضای در این باب نیز روشن شود.

قرضای در سخنان تحریک آمیز خود در گذشته نیز در باره آنچه "خطر نفوذ شیعیان در جوامع سنی" خواند، هشدار داده بود.

رییس اتحادیه جهانی علمای مسلمین ادعا کرده بود: شیعیان با ثروت‌های میلیاردی و کادرهای مجهزی که دارند، در حال تبلیغ برای مذهب شیعه در جوامع و کشورهای سنی مذهب هستند و این خطر با توجه به اینکه جوامع سنی علیه تهاجم شیعیان مصونیتی ندارند، شدید است.

توهین به امام (ره) و تشنج در دانشگاه کراچی

اهانت به پیروان اهل بیت (ع) و توهین به امام خمینی (ره) دانشگاه کراچی را متشنج کرد. به گزارش خبرنگار خبرگزاری اهل بیت (ع) - ابنا - از کراچی، همزمان با آغاز هفته وحدت، شعارهای زیادی بر دیوارهای دانشگاه کراچی در پاکستان نوشته شد که موجبات خشم دانشجویان شیعه این دانشگاه را فراهم کرد.

بنا بر این گزارش، روی بیشتر دیوارهای این دانشگاه - همانند دیوارهای کتابخانه مرکزی، دیوارهای محل برگزاری همایش‌ها، دیوارهای محل استقرار MQM و PSO، و حتی دیوار ساختمان مربوط به ISO (سازمان دانشجویان امامیه) - نوشته شد: "شیعه کافر است!". همچنین جملات بسیار اهانت آمیزی درباره رهبر فقید انقلاب اسلامی روی دیوارها نقش بست.

به دنبال این اقدامات وقیحانه، دانشجویان شیعه این دانشگاه تظاهرات اعتراض آمیزی برگزار کردند؛ اما متأسفانه تنها واکنش مسؤولان دانشگاه این بود که دانشجویان شیعه را به صبر و سکوت دعوت نمودند! این گزارش حاکی از ادامه ناآرامی‌ها و تشنج در دانشگاه کراچی است.

انجام این اقدامات تفرقه افکنانه همزمان با هفته وحدت، نشان دهنده اوج کینه دشمنان اسلام نسبت به وحدت مسلمین و پرچمدار آن در عصر حاضر - حضرت امام خمینی (ره) - است.

اتهامات مصر علیه حزب الله، تکذیب‌های گسترده و حضور موساد

در پی افزایش ترس سران محافظه کار عرب از پیشرفت فزاینده مقاومت و به ویژه حزب الله، فاش شد که نامه اخیر رئیس جمهور مصر به پادشاه عربستان پیرامون حزب الله بوده است. به گزارش خبرگزاری ابنا منابع آگاه مصری با اشاره به سفر اخیر "عمر سلیمان" رئیس دستگاه اطلاعات و امنیت مصر به ریاض فاش کردند نامه‌ای که عمر سلیمان از سوی «حسنی مبارک» به «عبدالله بن عبدالعزيز» پادشاه عربستان تقدیم کرد، درباره حزب الله بوده است. این در حالی است که بعد از سفر سلیمان به ریاض شدت حملات ظالمانه مصر علیه حزب الله بیشتر شده است. در این راستا نیروهای امنیتی در ادامه موج دستگیری‌ها و اتهامات علیه حزب الله، تعدادی از شهروندان را به اتهام همکاری با حزب الله دستگیر کردند.

حکومت مصر پس از آنکه، نشست اخیر سران عرب در دوحه سبب تشدید انزوای این کشور از زمان جنگ بیست و دو روزه رژیم صهیونیستی بر ضد نوار غزه به سبب همسویی با این رژیم شد، با طرح اتهامات خصمانه بر ضد جنبش مقاومت حزب الله لبنان سیاست فرار رو به جلو را در پیش گرفته است. اتهامات مصر به شکل حکم صادره از دادستان کل مصر صورت گرفته است که حزب الله را به برنامه ریزی برای انجام آنچه عملیات خصمانه در داخل کشور توصیف کرده و آموزش عناصر انجام این عملیات متهم کرده است.

در واکنش به این اتهامات سید حسن نصرالله در سخنرانی اخیر خود اعلام کرد: "با تلاش دستگاه اطلاعات مصر و دولت این کشور حملاتی علیه حزب الله و شخص من سازماندهی شد و من متهم به مزدوری ایران شدم. ما این واکنش را درک کردیم؛ این بهای طبیعی موضع گیری ما در قبال غزه بود. ما برای بیشتر از این آماده بودیم".

در واکنش به این اتهامات، «سلیم الحص» نخست وزیر اسبق لبنان، «جنبش اخوان المسلمین مصر»، «سمیر صباغ» و «محمد الدردینی» آنها را رد کرده و بی اساس و ظالمانه خواندند.

صباغ، معاون رئیس جنبش ناصری‌های مستقل در لبنان، اتهامات وارده از سوی مسؤولان مصری به حزب الله مبنی بر تلاش برای اجرای عملیات خصمانه در خاک مصر را ساختگی و بی اساس خواند و از اتهامات غیرمنطقی این کشور به حزب الله و سید حسن نصرالله دبیر کل این جنبش ابراز تعجب کرد.

الدردینی نیز گفت: دستگاه‌های امنیتی مصر عادت کرده‌اند که هر از گاهی، مطالبی بی اساس را درباره تبلیغ تشیع توسط برخی گروه‌هایی که واقعیت خارجی ندارند، منتشر کنند. خبر "بازداشت گروه وابسته به جنبش حزب الله که تشیع را در مصر تبلیغ می کند" کاملاً دروغ است و هدف دستگاه‌های مصری از این اقدام، ساختن مترسکی واهی و فرافکنی است.

در همین حال افشاء شدن این خبر که «دولت مصر بازجویی از افراد بازداشت شده را به سرویس جاسوسی صهیونیستها موساد سپرده است» بار دیگر جهان عرب را در حیرت فرو برد.

برگزیده‌ای از اخبار اختصاصی

خبرگزاری اهل بیت (ع) - ابنا

اختصاص برنامه تلویزیونی مخصوص شیعیان در تایلند

پادشاه تایلند شبکه‌ای را مختص تبلیغ و برنامه‌های ادیان مختلف قرار داده است که ساعتی از این شبکه به شیعیان اختصاص دارد.

به گزارش خبرگزاری اهل بیت (ع) - ابنا - پادشاه تایلند دستور تاسیس یک شبکه تلویزیونی مخصوص ادیان را صادر کرده که مسلمانان نیز می‌توانند از این شبکه تلویزیونی برای تبلیغ دین خود استفاده کنند.

این شبکه تلویزیونی روزهای شنبه ساعت ۱۷ الی ۱۸ به شیعیان اختصاص دارد. برنامه‌های این شبکه از دو قسمت سخنرانی و پرسش و پاسخ به شبهات دینی تشکیل شده است. یکشنبه‌ها نیز تکرار برنامه ساعت ۹ الی ۱۰ صبح پخش می‌شود.

مدیران این شبکه اظهار داشتند که در ابتدای تأسیس این شبکه، ما احتمال نمی‌دادیم مخاطبان زیادی جذب این برنامه‌ها شوند، اما پس از مدتی متوجه حجم وسیع گرایش مخاطبان به این شبکه شدیم.

هم‌اکنون شیعیان، سنی‌ها و بودائی‌ها توجه خاصی به این شبکه دارند.

مخاطبان با ارسال ایمیل و تلفن می‌توانند مسائل خود را بیان کنند.

علاوه بر این، این برنامه‌ها را می‌توان بصورت صوتی از رادیو نیز گوش داد.

قابل ذکر است وهابی‌ها از این مسئله بسیار نگران و ناراحت بوده و در صدد سنگ‌اندازی و انجام طرح‌هایی علیه این شبکه تلویزیونی هستند.

خشم وهابی‌ها از رابطه شیعیان و اهل سنت در تایلند

بعد از برگزاری سمینار فارغ‌التحصیلان شیعه در "جزیره پوکت" در جنوب تایلند، وهابی‌های خشمگین شروع به طرح توطئه‌هایی علیه شیعیان و سنی‌های منطقه کردند.

به گزارش خبرگزاری اهل بیت (ع) - ابنا - پس از برگزاری سمیناری برای فارغ‌التحصیلان شیعه در جزیره پوکت که با حضور «آیت‌الله مروی» و «حجت‌الاسلام والمسلمین راستگو» و علمای اهل سنت در اواخر ماه مارس ۲۰۰۹ (فروردین ۸۸)، وهابی‌های افراطی که از حضور سنی‌ها و ارتباط آنها با شیعیان شوکه شده بودند، به خشم آمده و در صدد طرح توطئه‌ای علیه مسلمانان منطقه برآمدند.

به گفته مسلمانان تایلند، وهابی‌ها بصورت وسیعی در حال تبلیغ آیین وهابیت و دشمن ساختن فرقه‌های دیگر با مذهب تشیع هستند. آنها حتی در جزیره‌های دور افتاده که برای سفر به آنجا باید از کشتی استفاده کرد نیز کتاب‌ها و جزوه‌هایی را علیه تشیع انتشار داده‌اند.

به گفته شیعیان، برادران اهل سنت حاضر به همکاری با اهل تشیع بوده و از ایجاد ارتباط با شیعیان راضی و خرسند هستند؛ اما وهابی‌ها را دشمن خود دانسته و از آنان تنفر دارند. از سوی دیگر رابطه بین مسلمانان و بودائی‌ها بسیار مسالمت‌آمیز و خوب گزارش شده و آنها خواستار همکاری با مسلمانان شده‌اند.

گفتنی است وهابیت با وجود تبلیغات بسیار، مورد تنفر دیگر ادیان تایلند نیز قرار گرفته است تا آنجا که بودائی‌ها هم از وهابی‌ها و اخبار دروغینی که پخش می‌کنند، بسیار ناراحت هستند.

ایران نه! پاکستان و افغانستان خطرناک هستند

«آویگدور لیبرمن» وزیر خارجه جدید رژیم صهیونیستی گفته است که برعکس ایران، افغانستان و پاکستان برای این رژیم خطرات راهبردی محسوب می‌شوند.

به گزارش خبرگزاری اهل بیت (ع) - ابنا - لیبرمن مدعی شد که: امروز دیگر ایران برای ما خطر راهبردی به شمار نمی‌رود، بلکه پاکستان و افغانستان خطر استراتژیک هستند زیرا پاکستان یک کشور هسته‌ای بی‌ثبات است و افغانستان با خطر اشغال توسط طالبان روبرو است و در مناطق مشترک بین این دو کشور ممکن است منطقه‌ای به وجود بیاید که تحت حاکمیت اعتقادات و نظریات «اسامه بن لادن» باشد.

وی گفت: این دو کشور نه فقط برای اسرائیل بلکه برای نظم جهانی، خطر به شمار می‌روند.

وی ادامه داد: اگرچه ایران برای اسرائیل به عنوان خطر هسته‌ای احتمالی مطرح است ولی آنچه امروزه در پاکستان و افغانستان اتفاق می‌افتد، مهم‌تر است.

لیبرمن اظهار داشت: در روسیه، چین و آمریکا هیچ‌کس از این اعتقادات راضی نیست.

صدها هزار کاربر اینترنتی، بیننده و شنونده شعر منسوب به امام سجاد (ع)

در ماه‌های اخیر یک کلیپ در سطحی بسیار وسیع در اینترنت پخش می‌شود که حاوی شعری با مضمون یادآوری لحظه تنهایی مرگ است. این کلیپ که عمدتاً در سایت‌های اهل سنت منتشر شده با استقبال بی‌سابقه‌ای از طرف مسلمانان روبرو شده است؛ تا جایی که هر کسی که برای اولین بار این کلیپ را ملاحظه می‌کند آنرا برای دوستان خود ارسال می‌نماید.

شعر این کلیپ بارها به وسیله تواشیخ‌خوان‌های متعدد عرب و به روش‌های مختلفی اجرا شده است. کاربران اینترنتی نیز با گذاشتن تصاویر و فیلم‌های مختلفی روی این اشعار آن را در سایت‌های مختلفی قرار داده‌اند. حتی در کشور فرانسه تنی چند از کاربران اینترنتی ترجمه فرانسوی آنرا تهیه کرده و بر روی این شعرخوانی مونتاژ کرده‌اند.

اما آنچه بسیار جالب است اینکه اشعار این کلیپ که یادآور تنهایی لحظه مرگ و بعد از مرگ است منسوب به «امام سجاد زین العابدین علیه السلام» می‌باشد؛ اما متأسفانه دشمنان اهل بیت (ع) در اکثر سایت‌هایی که از این کلیپ استفاده شده تلاش زیادی برای "عدم معرفی منبع شعر" صورت داده‌اند!

این کلیپ با اسم "لیس الغریب" در سایت‌ها گذاشته شده است و با یک بر آورد از تعداد سایت‌هایی که از این کلیپ استفاده کرده‌اند و یا انتشار آن به وسیله کاربران می‌توان این تعداد را به صدها هزار نفر تخمین زد. شایان ذکر است یک خانم جوان هلندی که اسلام آورده بود در مصاحبه با شبکه العربیه یکی از علل اسلام آوردن خود را دیدن این کلیپ که یادآور لحظات مرگ است عنوان می‌کند.

جا دارد که در کنار عنوان لیس الغریب برای این شعر، عنوان "من هو الغریب فی وطنه" را در مورد سراینده آن به کار ببریم که متأسفانه با وجود این اثر - و نیز مآثر جاویدانی همچون ادعیه "صحیفه سجادیه" - در بین مسلمانان جهان شناخته‌شده نیست و حتی مقبره‌اش در مدینه جدّ بزرگوارش به آن شکل غریبانه درآمده است.

امید اینکه متولیان امور فرهنگی با دیدن این کلیپ به دنبال استفاده از روش‌های نو در معرفی و نشر معارف اهل بیت عصمت و طهارت - علیهم السلام - و بکارگیری گروه‌های تواشیخ‌خوان حرفه‌ای داخلی و خارجی و امکانات صوتی و بصری باشند و کاری شایسته در این زمینه برای مسلمانان ایران و جهان انجام دهند.

چکیده مطالب
این شماره به
زبان عربی

خلاصة مواضيع المجلة

ترجمة: السيد حيدر الحسيني

بيان تعزية بمناسبة رحيل زوجة الإمام الخميني – صفحة ۲

أنتقلت "السيدة خديجة ثقفی" زوجة الامام الراحل (ره) إلى الرفیق الأعلى بعد رحلة مليئة بالجهاد والتضحية في طريق الإسلام. وقد أصدر المجمع العالمي لأهل البيت (ع) بيان تعزية بهذه المناسبة احتضنت نصه هذه الصفحة من المجلة.

لقاء الهيئة العليا للمجمع بمراجع التقليد – صفحة ۳

زار أعضاء الهيئة العليا للمجمع العالمي لأهل البيت (ع) عددا من مراجع التقليد في مدينة قم المقدسة. وقد قدم المراجع إرشاداتهم في مجال السبل المثلى لتبليغ معارف الإسلام، وفصائل أهل البيت (ع). وبدوره قدم الأمين العام للمجمع وأعضاء الهيئة العليا تقريرا عن أحوال الشيعة حول العالم.

الحوادث الدموية في العراق – الصفحات ۴ و ۵

يستمر مسلسل العنف الدموي في العراق برغم تواجد القوات الأمريكية لسنوات حيث لم تستطع أن توفر الأمن للشعب العراقي المظلوم. وفي هذه الصفحات نطالع أخبار الانفجار الهائل الذي ضرب "بغداد" ومحافظة "ديالى" مما أدى إلى استشهاد أكثر من ۸۰ من زوار الأئمة الأطهار (ع). وكذا نطالع بيان التعزية الصادر من قائد الثورة "آية الله الخامنئي" و"آية الله مكارم الشيرازي" و"آية الله الصافي الكلبايكاني".

الضغوط على شيعة الأرجنتين – الصفحة ۲۷

يواجه شيعة الأرجنتين ضغوطا وملاحقات من قبل المدعي العام في هذه البلاد بإملاءات من اللوبي الصهيوني. وقد أصدرت المنظمات والنقابات الإسلامية في هذا البلد بيانا نددت فيه بهذه الإجراءات التعسفية. نطالع في هذه الصفحة نص البيان.

ملف خاص – الصفحة ۲۱ إلى ۴۸

بمناسبة شهادة السيدة فاطمة الزهراء (س) بنت النبي الأكرم (ص)، زوج علي المرتضى (ع)، وأم الحسنين (ع) خصص هذا العدد من المجلة ملفه الخاص لهذه المناسبة الأليمة. نطالع في هذا الملف بحثا بأقلام كبار العلماء المسلمين تثبت هجوم القوم على بيتها وحراره بالنار بعيد رحيل النبي (ص).

أخبار أبنا – الصفحة ۵۶ إلى ۶۳

في هذه الصفحات نطالع عددا من أهم أخبار وكالة أنباء أهل البيت (ع) – أبنا (التابعة للمجمع العالمي لأهل البيت عليهم السلام). وهذه الوكالة تنشط الآن بسبع لغات هي العربية، والانجليزية، والفارسية، والإسبانية، والأردو، والروسية، والألمانية، وتغطي أخبار أتباع مذهب أهل البيت (ع) في مختلف بقاع العالم. وعنوانها الإلكتروني هو: www.abna.ir

مجلہ کے موضوعات کا خلاصہ

ترجمہ: فرحت حسین مہدوی

حضرت امام خمینی کی زوجہ محترمہ کی وفات کے سلسلے میں عالمی اہل بیت (ع) اسمبلی کا تعزیتی بیان - صفحہ ۲

امام خمینی (رہ) کی زوجہ محترمہ «بانو خدیجہ ثقفی» اسلام اور انقلاب اسلامی کی راہ میں طویل جدوجہد کے بعد دنیائے فانی سے دار بقاء کی طرف کوچ کر گئیں۔ عالمی اہل بیت (ع) اسمبلی نے اسی مناسبت سے ایک تعزیتی بیان جاری کیا جو اس صفحے پر درج ہے۔

اسمبلی کی سپریم کونسل کی مراجع تقلید سے ملاقات - صفحہ ۳
عالمی اہل بیت (ع) اسمبلی کی سپریم کونسل کے اراکین نے قم میں مراجع عظام کے ساتھ ملاقات اور بات چیت کی۔ مراجع تقلید نے اس ملاقات میں اہل بیت علیہم السلام کے معارف و فضائل کی بہتر تبلیغ کے سلسلے میں ہدایات دیں۔ عالمی اہل بیت (ع) اسمبلی کے سیکریٹری جنرل نے اسمبلی کی کارکردگی رپورٹ پیش کی اور سپریم کونسل کے اراکین نے آیات عظام کو شیعان عالم کے حالات کے سے آگاہ کیا۔

عراق کے خونی واقعات - صفحہ ۴ و ۵
افسوسناک امر ہے کہ عراق میں ہم دھماکوں اور دہشت گردی کا سلسلہ جاری ہے اور ریاست ہائے متحدہ امریکا، عراق پر گذشتہ ۶ سال سے قابض ہونے کے باوجود اس ملک میں امن قائم نہیں کر سکا ہے۔ ان صفحات میں «بغداد» اور «دیالہ» میں دو بم حملوں کی رپورٹ درج ہے جن کے نتیجے میں ائمہ طاہرین علیہم السلام کے ۸۰ زائرین جام شہادت نوش کر گئے۔ علاوہ ازیں اسی سلسلے میں جاری ہونے والے رہبر انقلاب اسلامی «آیت اللہ العظمیٰ خامنہ ای» اور «آیت اللہ العظمیٰ مکارم شیرازی» کے بیانات بھی ان صفحات میں درج ہیں۔

ارجنٹائن کے اہل تشیع پر دباؤ - صفحہ ۲۷
ارجنٹائن کے اٹارنی جنرل کے ادارے نے صہیونی لابی کے دباؤ کے تحت «امیا» بم دھماکوں کے بہانے ارجنٹائن کے مسلمانوں اور خاص طور پر اہل تشیع کو آزار و اذیت پہنچانے کے حوالے سے اپنے اقدامات بڑھادینے ہیں۔ ارجنٹائن کی اسلامی تنظیموں اور انجمنوں نے بیان جاری کر کے ان اقدامات کی مذمت کی ہے۔ اس مذمتی بیان کا متن اسی صفحے پر درج کیا گیا ہے۔

خصوصی ضمیمہ - صفحہ ۲۱ تا ۴۸
دختر رسول (ص)، زوجہ امیرالمؤمنین علی (ع) اور امّ الحسنین (ع) حضرت فاطمہ زہرا (س) کی شہادت کی مناسبت سے محلے کے اس شمارے میں ایک خصوصی ضمیمہ کا اضافہ کیا گیا ہے جس میں بزرگ اسلامی دانشوروں کے مضامین درج ہیں اور ان مضامین کے ذریعے ثابت کیا گیا ہے کہ رسول اللہ صلی اللہ علیہ و آلہ و سلم کی رحلت کے بعد سیدہ (س) کے گھر پر حملہ کیا گیا اور اس کو نذر آتش کیا گیا۔

اپنا کی خبریں - صفحہ ۵۶ تا ۶۲
ان صفحات پر (عالمی اہل بیت (ع) اسمبلی سے وابستہ) اہل البیت (ع) نیوز ایجنسی - اپنا کی بعض اہم خبریں درج کی گئی ہیں۔ یہ خبر ایجنسی اس وقت عربی، انگریزی، فارسی، ہسپانوی، اردو، روسی اور جرمن زبانوں میں شیعان عالم کی خبریں نشر کرتی ہے۔
اپنا کا پتہ درج ذیل ہے: www.abna.ir

Краткое содержание журнала

Перевод : Саодатхон Фатхуллаевой

На второй странице: Выражение глубокого соболезнования в связи с кончиной супруги вождя Иранской Исламской революции

Всемирная Ассамблея «Ахлуль Бейт (ДБМ)» выразила свое соболезнование в связи с кончиной госпожи Хадичы Сакафи – супруги аятоллы Хомейни, вождя Исламской революции Ирана. Текст настоящего соболезнования помещен на второй странице журнала.

Третья страница: Встреча членов высшего совета Всемирной Ассамблеи «Ахлуль Бейт (ДБМ)» в городе Куме с учеными муджтахидами (которым подражают во второстепенных вопросах религии), т.е. «марджан таклид»

На этой встрече ученые – факихи дали дельные советы о том, как лучше вести свою просветительскую деятельность, что бы весь мир узнал о светлой жизни Ахлуль Бейта пророка (ДБМ). В свою очередь члены высшего совета Ассамблеи рассказали о своей деятельности, о перспективах своей работы и о том, насколько расширяется круг последователей имамитского толка во всем мире. На третьей странице приведен краткий репортаж об этой встрече.

На 4 и 5 страницах: Приводятся факты кровавых преступлений в Ираке

К огромному сожалению, после оккупации американцами иракских территорий, якобы «для стабилизации обстановки и в целях безопасности», Ирак все еще остается горячей точкой планеты. На 4 и 5 страницах журнала рассказывается о произошедших в Багдаде и в местности «Дияле» двух терактах. В результате которых, погибло 80 человек, и все они были посетителями святынь Ирака. Большинство пострадавших были иранцами. На этих страницах так же приводятся заявление Иранского духовного лидера в этой связи, а так же заявление аятоллы Макарема Ширази.

27 страница: Давление на аргентийских мусульман местными властями

После взрывов на «Амия» Аргентины, местные силы безопасности усилили натиск и давление над местными мусульманами. Что естественно вызвало недовольство мусульман Аргентины. Поэтому местные исламские учреждения и организации из-за усилившегося давления над мусульманами издали протест. На странице 27 приведен текст настоящего заявления.

На 21 по 48 страницах приведены материалы касающиеся годовщины мученической смерти ее светлости Фатымы (ДБМ)

Ее светлость Фатыма (ДБМ) – дочь благородного пророка (ДБАР) и супруга предводителя правоверных Али (ДБМ). Она прожила короткую, но очень насыщенную и светлую жизнь. Все статьи на страницах 21-48 посвящены годовщине мученической смерти предводительницы всех женщин мира Фатымы – Захры (ДБМ).

На страницах 56 – 63 помещены некоторые важные новости, которые сообщает агентство “ABNA”

Настоящее агентство создано при Всемирной Ассамблеи «Ахлуль Бейт (ДБМ)», с целью освещения событий связанных с шиитами всего мира. Сайт “ABNA” ведет свою деятельность на семи языках мира: английском, арабском, персидском, испанском, немецком, урду и русском языках. Желающие могут обратиться в сайт по адресу www.ABNA.ir

ABSTRACTOS

Traducido por : Dangela Yara Latrach

Manifiesto de condolencia a la esposa del Imam – Página 2

La señora “Jadiya Saqafi” esposa del gran Imam Jomeini (r.a.) luego de años de esfuerzo y lucha en el camino del Islam y la Revolución Islámica, se despidió de este mundo. La Asamblea Mundial de Ahlul Bait (a.s.) envió las condolencias correspondientes, que se aprecian en esta página.

Visita del Gran Consejo de la Asamblea al Marya’e Taqlid – Página 3

Miembros del gran consejo de la Asamblea Mundial de Ahlul Bait (a.s.) visitaron y sostuvieron un diálogo con el Marya’e Taqlid en Qom. El gran Marya’e Taqlid en éstas visitas dio explicaciones sobre las virtudes de Ahlul Bait (a.s.) y técnicas para el conocimiento de una mejor propagación (tabligh) El Secretario General de la Asamblea también dio cuenta de las actividades de esta misma y por su parte los miembros del Gran Consejo presentaron el reporte de la situación de los shías en el mundo.

Sucesos sangrientos en Iraq – Páginas 4 y 5

Lamentablemente los ataques de bombas y el terrorismo en Iraq continúan y Estados Unidos de Norteamérica con unos cuantos años de ocupación no han podido establecer la paz en este país. En estas páginas se ven reflejadas noticias de dos horribles explosiones, en “Bagdad” y “Diale” que resultaron en el martirio de más de 70 personas de entre los peregrinos del Imam Purificado (a.s.) De esta manera “Ayatullah Jamene’í, Líder de la Revolución Islámica” y “Ayatullah Makarem Shirazi” emitieron mensajes respectivos.

Presiones a los shías de Argentina - Página 27

La fiscalía pública argentina, bajo presiones del lobby sionista, amonesta a los musulmanes y shías argentinos con el pretexto de la explosión de la AMIA. Asociaciones y organizaciones islámicas de Argentina han dado fuertes pasos con la emisión de declaraciones. El texto de su mensaje se encuentra en esta página.

Edición especial – Página 21 a la Página 48

Debido a la ocasión del aniversario de Hazreti Fátima Zahra (a.s.) hija del Profeta (s.a.w.) esposa del Imam Ali (a.s.) y madre del Imam Hassan (a.s.) y del Imam Hussein (a.s.) se ha preparado un número de edición especial en la revista. En esta edición especial aparecen temas expuestos por grandes sabios islámicos, en donde demuestran el ataque hacia la casa de esta inmaculada y el ataque incendiario a esta misma luego de la muerte del Profeta (s.a.w.)

Noticias de ABNA – Página 56 a la 63

En estas páginas, son publicadas una variedad de las noticias más importantes de la agencia noticiosa Ahlul Bait (a.s.) – ABNA (afiliada a la Asamblea mundial de Ahlul Bait (a.s.) Esta agencia noticiosa está presente en siete lenguas, árabe, inglés, farsi, español, urdu, ruso y alemán. Expone sus noticias a los seguidores de Ahlul Bait (a.s.) a través de todo el mundo. Esta agencia noticiosa se encuentra en la siguiente dirección: www.abna.ir

ABSTRACTS

Translated by: Sayyid Baqir Husayni

A Declaration on the Occasion of the Late Imam's Wife, page 2

After years of strives and struggles for the sake of Islam and the Islamic Revolution, Mistress Khadijeh Thaqafi, the grand wife of Imam Khumayni, passed away. On the occasion, the ahl al-Bayt (a) (World Assembly issued a message of condolence the reader may view in this issue.

The Higher Council Meets Religious Authorities, p. 3

The members of the higher council of the Ahl al-Bayt (a) World Assembly met and talked to the religious authorities in Qum. In the meetings, the religious authorities gave advices concerning the promotion of the ahl al-bayt's teachings and virtues. Likewise, the Secretary General presented a report of the Assembly's activities, whereas the members of the Higher Council gave a report of the situation of the Shi'ah in the world.

Iraq Bloody Events, pp. 4-5

Unfortunately, bombing and assassination in Iraq are going on and for years of occupation, US could not have established security in this country. On these pages, the reader views two reports of two horrible explosions happened in Baghdad and Dialeh leaving more than 80 visitors of the pure Imams martyred. Also, the messages of Ayatullah Khamene'I the leader of the Islamic Revolution and Ayatullah Makarim Shirazi are on this occasion viewed.

Pressures on Argentinean Shi'ah, p. 27

Under the pressure of Zionist lobby and on the pretext of Amya, the Argentinean court is persecuting Muslims and Shi'ah. Issuing a declaration, Unions and Islamic organizations of Argentine denounced such measures. The whole text of the declaration can be viewed on this page.

Special Issue, pp. 21-48

On the occasion of martyrdom anniversary of Fatimah al-Zahra, may Allah's peace be upon her, the daughter of the holy Prophet (s), Imam Ali's wife, Imams Hasan and Husayn's Mother a special issue has been published in this magazine. In this issue, the grand Muslim scholars prove the attack on her home and set it on fire after the demise of the holy Prophet (s).

ABNA News, pp. 56-63

Most of important news broken out by ABNA (a news agency affiliated with the ahl al-Bayt World Assembly) here published. Now the news agency break out its news in Arabic, English, Persian, Spanish, Urdu, Russian and German on the followers of the ahl al-Bayt (a) in the world. It's address on the internet is at: www.abna.ir

شخص در شرط

دومین جشنواره سراسری

با محوریت امام موعود (عج)

در زیرشاخه‌های:

۱ - شهادت و انتظار ۲ - اذیان و انتظار ۳ - کعبه در انتظار ۴ - جوان و انتظار ۵ - شهری برای انتظار ۶ - انتظار در اندیشه ی من.

رشته‌های هنری:

طراحی پوستر: در قطع ۵۰×۷۰ با فرمت CMYK - TIFF کیفیت 300 DPI به صورت CD

به همراه چاپ رنگی در قطع A4 (استفاده از نام جشنواره در طراحی پوستر ضروری است)

نقاشی: قطع آثار حداقل اندازه یک ضلع ۵۰ و حداکثر ۱۵۰ سانتی‌متر باشد، به همراه فایل دیجیتال با فرمت CMYK - TIFF کیفیت 300 DPI به صورت CD تکنیک این بخش آزاد می باشد.

نمایشنامه نویسی کوتاه: نمایشنامه ها حداکثر برای اجرای ۴۰ دقیقه پیش بینی شوند.

سفر: قطع آثار حداقل اندازه یک ضلع ۳۵ و حداکثر ۷۰ سانتی متر باشد به همراه فایل دیجیتالی با فرمت CMYK - TIFF کیفیت 300 DPI به صورت CD.

جوایز: نفر اول هر رشته، کمک هزینه حج ۵۰۰۰۰/۰۰۰ ریال - نفر دوم هر رشته، کمک هزینه سفر سوریه ۳۰۰۰۰/۰۰۰ ریال - نفر سوم هر رشته، کمک هزینه سفر عتبات عالیات ۲۰۰۰۰/۰۰۰ ریال

نفر چهارم هر رشته، کمک هزینه سفر به مشهد مقدس ۱۰۰۰۰/۰۰۰ ریال - نفر پنجم هر رشته یک دوره کتاب مجلت ارسال آثار: ۲۰ خرداد ماه ۱۳۸۸

آدرس دبیرخانه: تهران، خیابان آزادی، بین خیابان خوش و آذربایجان، نبش کوچه کامیاران، موسسه آموزش

عالی سوره، دفتر گروه صبح روشن، تلفن دبیرخانه ۶۴۸۷۶۹۳۲-۰۲۱

www.entezaresobh.ir

موسسه آموزش عالی سوره

ABNA.ir

اسماء و القاب و کنیه‌های حضرت موعود علیه السلام بخش دوازدهم

۳۱- مضطر

در «تفسیر علی بن ابراهیم» روایت شده از حضرت صادق (ع) که فرمود: «آیه شریفه "امن یجیب المضطر اذا دعاه و یکشف السوء و یجعلکم خلفاء الارض..." نازل شده در حق قائم (عج) . والله که او مضطر است آن گاه که دو رکعت نماز بخواند در مقام ابراهیم (ع) و خدای را بخواند، پس دعای او را اجابت می کند و سوء را از وی برطرف می نماید و او را خلیفه زمین می گرداند».

در «تاویل الآیات» شیخ شرف الدین روایت شده است از امام باقر (ع) که فرمود: «این آیه در حق قائم نازل شده است. پس چون خروج کند، عمامه بر سر نهد و در مقام ابراهیم نماز کند و به سوی پروردگار خود تضرع نماید. پس هیچ پرچمی را نمی فرستند مگر آن که فاتح باز می گردد».

و نیز از امام صادق (ع) روایت کرده که فرمود: «پدرستی که قائم (عج) چون خروج کند، داخل مسجد الحرام شود، رو به کعبه نماید و پشت به مقام ابراهیم (ع)، آن گاه دو رکعت نماز به جای آرد، سپس برخیزد و بگوید: "ای مردم! من همانندترین مردم به آدم؛ من همانندترین مردم به ابراهیم؛ من همانندترین مردم به اسماعیل؛ ای مردم! من همانندترین هستم به محمد (ص)". آن گاه دست های خود را به آسمان بلند کند، و دعا و تضرع نماید، تا این که به رو در آفتد. این است قول خدای عزوجل "امن یجیب المضطر..."».